SALA DE LECTURĂ

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Scînteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Anul LVIII Nr. 14 380 | Sîmbătă 12 noiembrie 1988 | 6 PAGINI — 50 BANI

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU VA EFECTUA O VIZITĂ DE LUCRU ÎN REPUBLICA DEMOCRATĂ GERMANĂ

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, va efectua o vizită de lucru în Republica Democrată Germană, la invitația tovarășului Erich Honecker, secretar general al Comitetului Central al Partidului Socialist Unit din Germania, președintele Consiliului de Stat al Republicii Democrate Germane, în a doua decadă a lunii noiembrie a.c.

VASLUI : Producție fizică peste plan

Oamenii muncii din unitățile industriale ale județului Vaslui, puternic angajați în întrecerea socialistă, obțin remarcabile rezultate. Prin sporirea productivității, colectivele întreprinderilor vasluiene au obținut pînă în prezent o producție suplimentară în valoare de 237 milioane lei, materializată în rulmenți, utilaje metalurgice și pentru exploatare sonde, echipamente electrotehnice, produse hidroizolatoare și altele. De remarcat că aceste însemnate sporuri de producție au fost obținute prin încadrarea în consumurile normate, economisindu-se 1493 tone metal, 1 750 tone combustibil convențional și importante cantități de energie electrică. Cele mai bune rezultate raportează colectivele întreprinderilor de rulmenți și de elemente pneumatice și de aparate de măsură din Bîrlad, Întreprinderile „Mecanica", de materiale izolatoare și Combinatul de fire sintetice din Vaslui, Fabrica de utilaj complex din Huși. **(Petru Necula).**

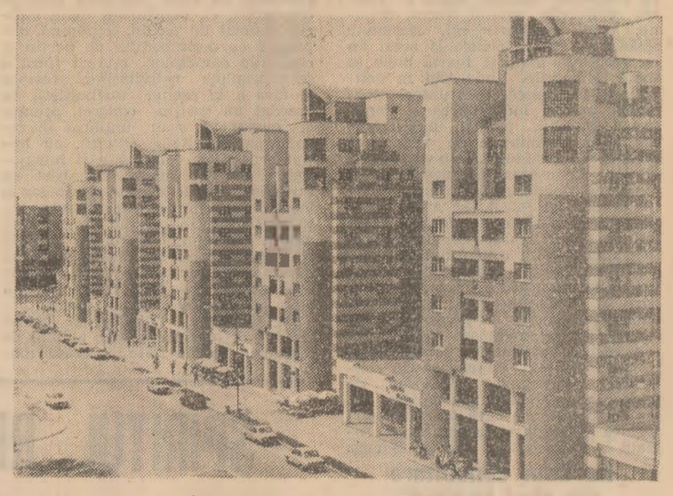

Arhitectură modernă la Baia Mare

Foto : **Andrei Fărcaș**

ÎN SPIRITUL SARCINILOR SUBLINIATE DE TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

CAPACITĂȚILE DE PRODUCȚIE utilizate judicios, cu indici superiori!

Actuala etapă de dezvoltare intensivă, calitativ-superioară a economiei naționale pune pe prim plan cerința utilizării eficiente a factorilor materiali, financiari și umani ai proceselor de producție. Această cerință este pe deplin justificată deoarece, așa cum se precizează în Tezele pentru plenara C.C. al P.C.R., realizările nu sînt încă pe măsura potențialului tehnico-material disponibil. În acest context, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, arăta că în unele ramuri și centrale valoarea producției-marfă realizate la 1 000 de lei fonduri fixe este de peste 2 500 lei, dar sînt și multe întreprinderi și centrale care nu obțin nici cel puțin producția la nivelul fondurilor fixe existente. De aceea, în perioada care urmează **este necesar să fie acordată o deosebită atenție folosirii eficiente, judicioase a fondurilor fixe.**

De bună seamă, creșterea eficienței folosirii capacităților de producție înseamnă atît obținerea unor sporuri de producție, cît și reducerea costurilor de producție, recuperarea mai rapidă a fondurilor investite, în condițiile unei uzuri morale ce urmează legi exponențiale etc. Pentru început, ne propunem să ne oprim asupra căilor de **îmbunătățire a folosirii extensive a capacităților de producție.**

O primă problemă care se ridică în această privință, dezbătută și la recenta ședință a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., se referă la **reintroducerea în circuitul productiv a fondurilor fixe nefolosite.** În categoria utilajelor care nu funcționează se încadrează în special acele fonduri fixe care au devenit disponibile datorită schimbării profilului întreprinderii sau modificării esențiale a structurii producției, precum și acele mașini, utilaje și instalații care, în condițiile perfecționării procesului tehnologic, nu mai pot fi folosite în starea tehnică în care se află. Or, aceste utilaje devenite disponibile reprezintă valori și valori de întrebuințare imobilizate, fapt ce aduce mari prejudicii atît economiei naționale, cît și fiecărei întreprinderi în cauză, întrucît influențează negativ coeficientul de utilizare a capacităților de producție, încarcă costurile etc. De aceea, așa cum s-a subliniat la recenta ședință a Comitetului Politic Executiv, este necesar ca în perioada care urmează **să se efectueze redistribuirea acestor utilaje nefolosite sau să se asigure condiții pentru utilizarea acestora în scop productiv.**

Eliminarea întreruperilor neplanificate, care limitează folosirea completă a fondului de timp disponibil, constituie, de asemenea, o direcție importantă în care trebuie să acționeze unitățile economice. În general, aceste întreruperi sînt provocate de aceleași cauze la toate întreprinderile, firește, cu ponderi diferite de la o unitate la alta: defecțiuni accidentale, lipsă de materiale sau de comenzi, lipsă de forță de muncă. Din păcate, în multe întreprinderi, sub presiunea unor sarcini curente de producție, nu se găsește răgazul necesar pentru efectuarea unei analize profunde, temeinice asupra cauzelor neutilizării integrale a fondurilor fixe. Or, analiza, pe cauze, a întreruperilor neplanificate are o importanță deosebită în descoperirea, localizarea și mobilizarea rezervelor de folosire a capacităților de producție, ea oferă posibilitatea cunoașterii direcțiilor în care trebuie acționat prioritar pentru a se obține un efect economic cît mai substanțial. Bunăoară, reducerea opririlor pentru reparații accidentale constituie o importantă rezervă de prelungire a duratei de funcționare a utilajelor deoarece asemenea întreruperi ajung să reprezinte 2—3 la sută din fondul de timp disponibil și, uneori, pînă la 50 la sută — comparativ cu durata de imobilizare în reparații planificate.

● Maximă grijă pentru respectarea normelor de întreținere și exploatare ale fiecărei mașini, ale fiecărui utilaj

● La toate locurile de muncă — bună organizare, ordine și disciplină fermă

Important este că pentru înlăturarea neajunsurilor de această natură se poate acționa prin măsuri la îndemînă, care țin îndeosebi de **buna organizare, de întărirea ordinii și disciplinei în producție.** Astfel, așa cum a rezultat dintr-un studiu efectuat la o serie de unități constructoare de mașini, defecțiunile accidentale ale utilajelor se datoresc cel mai frecvent **exploatării nejudicioase** și, în general, **nerespectării regimului tehnologic stabilit și a normelor tehnice de întreținere și reparații, slabei calități a lucrărilor de reparații.**

Practica a numeroase unități care obțin rezultate bune în producție a demonstrat că însemnate rezerve de capacități pot fi mobilizate prin **lichidarea sau reducerea întreruperilor datorate absențelor de la lucru și lipsei forței de muncă.** Este necesar și posibil ca, printr-o stăruitoare muncă politico-educativă, desfășurată sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, printr-o exigență sporită din partea conducătorilor locurilor de muncă, prin aplicarea corespunzătoare a acordului global, absențele nemotivate de la lucru să fie complet eliminate, iar învoirile și concediile fără plată să fie reduse substanțial. În ceea ce privește lipsa de forță de muncă la anumite meserii, aceasta este de cele mai multe ori consecința unor deficiențe organizatorice interne ale întreprinderii: nivelul ridicat al fluctuației forței de muncă sau inconsecvența în activitatea de recrutare, pregătire și repartizare a cadrelor.

Folosirea completă a timpului de lucru reprezintă o altă cale de mobilizare a rezervelor de capacități de producție. Din acest punct de vedere, se cuvine relevat că, în multe întreprinderi, factorii de conducere și organizațiile de partid nu acordă atenția necesară eliminării unor practici nedorite, care, neînlăturate la timp, se cronicizează, devenind obișnuințe pe care nimeni nu le mai sesizează sau combate. Sînt pierderi de timp și, în fond, pierderi de producție care nu sînt nicăieri contabilizate. Un calcul efectuat pe baza unor cronometrări în trei mari secții ale unei întreprinderi constructoare de mașini, ale cărei rezultate economice nu erau dintre cele mai bune, a arătat că, într-un schimb, din cauze subiective, o mașină nu lucrează în medie circa 45—50 de minute. Ceea ce, multiplicat la nivelul întreprinderii, duce la valori importante de producție nerealizată.

Posibilități însemnate de îmbunătățire a folosirii extensive a capacităților de producție se pot acționa prin măsuri la îndemînă, care țin îndeosebi de **buna organizare, de întărirea ordinii și disciplinei în producție.** Astfel, așa cum a rezultat dintr-un studiu efectuat la o serie de unități

Dr. Viorel LEFTER

(Continuare în pag. a III-a)

Aspect de la Întreprinderea de motoare electrice din municipiul Turnu Măgurele

Foto : **S. Cristian**

La I.M.G. București

Importante sporuri la producția pentru export

Răspunzînd indicațiilor formulate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, colectivul Întreprinderii de mașini grele București și-a intensificat eforturile pentru realizarea integrală a planului la producția fizică și export pe ultimul trimestru și pe întregul an 1988. Oamenii muncii din sectiile turboagregate, mecano-sudură, mecanice depun eforturi stăruitoare pentru creșterea ponderii produselor de nivel tehnic mondial, realizînd pînă în prezent un grad de innoire de 72 la sută din volumul producției.

Așa cum ne-a precizat tovarășul Ilie Virgil, secretarul comitetului de partid din întreprindere, în perioada care a trecut din acest an au fost executate și livrate peste plan 440 tone utilaje metalurgice, 40 blocuri și bare de oțel înalt aliat pentru matrițe, o serie de alte echipamente energetice, în condițiile încadrării în cheltuielile materiale planificate. Totodată, se cuvine subliniat că în perioada care a trecut din acest an au fost asimilate în fabricație 20 de produse noi și au fost aplicate peste 40 tehnologii noi, realizîndu-se economii de 2 500 megawați și 750 tone combustibil convențional. Planul la producția de export a fost îndeplinit în proporție de 123,1 la sută, ceea ce a permis ca de la 1 noiembrie să se treacă la executarea în avans a unor comenzi pentru anul viitor.

În prezent, eforturile energeticienilor de la I.M.G.B. sînt concentrate în direcția executării la un înalt nivel calitativ a echipamentelor energetice pentru centrala nuclearo-electrică de la Cernavodă, a celorlalte echipamente energetice. **(Gh. Ioniță).**

70 DE ANI DE LA FĂURIREA STATULUI NAȚIONAL UNITAR ROMÂN

1 Mai 1939 — moment glorios al luptei poporului pentru independență și suveranitate națională, împotriva fascismului și războiului

Glorioasa și îndelungata istorie a poporului român, lupta sa necontenită de-a lungul veacurilor pentru unitate, libertate națională și progres social înregistrează ca pe un fapt deosebit de semnificativ că toate marile evenimente care ne-au marcat trecutul mai îndepărtat sau mai apropiat, dar mai ales marile evenimente revoluționare din epoca modernă și contemporană, ideile înnoitoare de progres și civilizație sînt strîns legate de munca și viața unor înflăcărați patrioți, capabili să ducă spre izbînda idealurile cele mai înaintate ale timpului lor, să lupte cu hotărîre și abnegație revoluționară pentru ca aspirațiile vitale ale întregului popor să fie transformate din deziderat în realitate istorică.

Toate aceste mari personalități ale istoriei patriei noastre au influențat în mod direct desfășurarea evenimentelor social-politice cruciale și au rămas înscrise în cartea de aur a trecutului nostru glorios de luptă tocmai prin aceea că în momentele respective s-au făcut ecoul celor mai înaintate năzuințe ale maselor populare, au devenit în fapt exponenții acestor năzuințe, au militat pentru organizarea și canalizarea forței maselor spre împlinirea idealurilor de dreptate socială și națională.

Născut din ființa poporului, căruia i-a devenit neînfricat stegar în lupta sa eroică pentru împlinirea năzuințelor milenare, Partidul Comunist Român a format și a crescut, în rîndurile sale, militanți revoluționari demni și cutezători, pentru care nimic nu a fost mai presus decît independența, libertatea și progresul patriei. În focul acestor lupte dîrze și eroice ale partidului comuniștilor a apărut și s-a afirmat personalitatea puternică a tovarășului Nicolae Ceaușescu, eroul comunist pe care istoria avea să-l desemneze spre a conduce destinele patriei noastre în anii deveniți, prin înțelepciunea sa, anii cei mai rodnici ai existenței țării — anii de după Congresul al IX-lea al partidului.

Cu adîncă emoție îmi amintesc de fiecare dată că, luînd parte ca ostaș al partidului la bătăliile revoluționare ale deceniului al patrulea, l-am întîlnit nu de puține ori, începînd cu anul 1933, pe militantul comunist Nicolae Ceaușescu. În rîndul acestor amintiri un loc de seamă îl ocupă activitatea din timpul tumultuosului an 1939, an de cumpănă în istoria patriei, cînd spectrul întunecat al fascismului plana tot mai amenințător asupra României și cînd, la chemarea partidului, poporul și-a ridicat hotărît glasul pentru condamnarea hitlerismului și a războiului, pentru apărarea independenței și integrității teritoriale a țării.

Chiar de la începutul anului 1939, tovarășul Nicolae Ceaușescu, abia întors în libertate din celulele Doftanei — unde făcuse parte din Comitetul organizației de partid și unde și-a adus o contribuție de seamă la desfășurarea unor viguroase acțiuni de luptă împotriva represiunii — a început să desfășoare o amplă muncă politică, dovedindu-se demn de încrederea acordată de partid, de prețuirea pe care conducerea acestuia o acorda meritelor sale personale. Apreciind capacitatea sa organizatorică, prestigiul de care se bucura în rîndurile muncitorimii bucureștene, ca urmare a activității sale revoluționare, curajului și fermității manifestate în confruntările de clasă cu aparatul represiv, conducerea P.C.R. i-a încredințat sarcini de mare răspundere în rîndul breslelor profesionale și în rîndul organizației revoluționare de tineret. Aceste sarcini se întrepătrundeau și se înscriau într-un context mai larg pe linia eforturilor ce le făcea în acea perioadă partidul comunist pentru înfăptuirea unității de acțiune a clasei muncitoare, a tuturor forțelor sociale democratice și progresiste împotriva pericolului fascist și a războiului.

Cu neobosită energie și o perseverență fără egal, tînărul comunist — alături de care s-a aflat tovarășa Elena Ceaușescu (Petrescu) — a fost în fruntea celor care făceau să activeze cercurile culturale de pe lîngă breslele muncitorești. Marile sale merite de activist politic în aceste acțiuni — la început doar cu caracter pur cultural — au fost materializate prin transformarea lor treptată în acțiuni cu un pronunțat caracter politic, revoluționar. În acest fel, forța lor educativ-patriotică a sporit, făcîndu-și loc tot mai pronunțat preocupările de factură politică, dintre care pe prim plan se situau realizarea Frontului Unic Muncitoresc și lupta împotriva pericolului fascist.

Am avut prilejul — așa cum am arătat — să fiu în mai multe rînduri alături de tovarășul Nicolae Ceaușescu în munca pentru îndeplinirea sarcinilor încredințate de partid în acea perioadă și am putut să mă conving personal de nobilele trăsături de revoluționar care îl caracterizau. De fiecare dată am fost profund impresionat de forța personalității sale, de curajul revoluționar pe care-l manifesta în toate împrejurările, de forță interioară care era suportul izbînzilor sale de fiecare zi. De fiecare dată găsea soluții, noi mijloace prin care să ne putem îndeplini obiectivele. Era permanent prezent în viltoarea evenimentelor, exprimînd de fiecare dată prin vorbă și faptă adevărul că muncitorimea nu se poate limita la activități culturale, că era stringent necesar, în momentele grele prin care trecea țara, datorită recrudescenței fascismului, să intensificăm propaganda printre muncitori, pentru educarea lor, pentru dezvoltarea sentimentului responsabilității patriotice față de soarta țării, să-i facem conștienți de forța pe care o reprezintă, să canalizăm această forță spre îndeplinirea acestor idealuri. Plin de speranță și încredere în triumful ideilor partidului comunist, avea o mare putere de convingere în discuțiile pe care le iniția cu masele populare, folosea întotdeauna argumente solide cu care îi atrăgea pe oameni de partea ideilor pentru care milita, știa să insufle dragostea față de idealurile nobile ale clasei muncitoare, dar în aceeași măsură și ura puternică împotriva fascismului și revizionismului — atunci în plină ascensiune. Participa la viața muncitorilor, îi îmbărbăta să înfrunte greutățile, le

Andrei NEAGU

(Continuare în pag. a IV-a)

CREȘTEREA FERTILITĂȚII SOLURILOR — obiectiv central pentru obținerea de producții agricole mari în anul viitor

Realizarea sarcinilor mari ce revin agriculturii în anul viitor și pe întregul cincinal impune ca, în strategia de ansamblu stabilită de conducerea partidului pentru dezvoltarea intensivă a acestei ramuri de bază a economiei naționale, o atenție deosebită să se acorde înfăptuirii complexului de măsuri agropedoameliorative în scopul creșterii puternice a potențialului productiv al pămîntului. În această privință, din inițiativa și cu contribuția decisivă a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a fost elaborat un **program cuprinzător privind organizarea teritoriului, introducerea asolamentelor și creșterea fertilității solurilor în perioada 1986—1990,** acesta constituindu-se ca o parte distinctă a amplului Program național de îmbunătățiri funciare. Programul cuprinde, într-o concepție unitară și de perspectivă, măsuri concrete de realizare a tuturor acțiunilor, diferențiat pentru fiecare categorie de teren, care să creeze baza pentru sporirea continuă a fertilității solurilor, ceea ce, în ultimă instanță, înseamnă să se asigure condiții pentru a se realiza reproducția lărgită a fertilității solului de la un an la altul.

Necesitatea înfăptuirii ferme a măsurilor preconizate este pe deplin justificată. Din analiza balanței calitative a terenurilor agricole din țara noastră rezultă că pe circa 5,5 milioane hectare terenuri arabile sînt necesare lucrări de ameliorare și creștere a potențialului productiv al pămîntului. În ultimii ani, ca urmare a aplicării sistematice și într-un ritm tot mai susținut a întregului complex de lucrări de îmbunătățiri funciare și agropedoameliorative, de organizare a teritoriului și introducere a asolamentelor, de perfecționare continuă a tehnologiilor, corelate cu celelalte acțiuni de modernizare a agriculturii, calitatea solurilor de pe areale întinse s-a îmbunătățit substanțial.

Toate acestea întăresc cerința continuării cu intensitate a lucrărilor agropedoameliorative, pentru realizarea lor la nivelul stabilit pentru această etapă. Care este deci stadiul lucrărilor, așa cum rezultă din datele înregistrate la Ministerul Agriculturii pînă la 7 noiembrie, și ce probleme sînt de soluționat pentru înfăptuirea întocmai a sarcinilor pe acest an ?

Aplicarea amendamentelor pe solurile acide. Corectarea periodică a reacției acide a solului prin aplicarea amendamentelor calcaroase este necesară pe 2 235 mii hectare. În acest cincinal, prin program, s-a prevăzut administrarea a peste 8 milioane tone de amendamente pe întreaga suprafață cu soluri acide, urmînd ca din anul 1990 să se revină cu această lucrare, după un ciclu de 4 ani, pe aceeași suprafață. În acest an, trebuie administrate amendamente pe 600 000 hectare, lucrarea fiind realizată pînă în prezent doar pe 46 la sută din prevederi. Se poate spune deci că stadiul acestei lucrări nu este corespunzător. Dacă într-o serie de județe — Cluj, Bihor, Timiș, Mehedinți, Mureș, Bistrița-Năsăud, Prahova și în sectorul agricol Ilfov — realizările sînt cuprinse între 60 și 99 la sută din plan, în toate celelalte județe rezultatele se situează cu mult sub posibilități, ceea ce denotă o slabă preocupare a organelor și organizațiilor de partid de la sate, a organelor agricole județene și a conducerilor unităților agricole pentru realizarea obiectivelor în acest domeniu. Cu atît mai mult se impune intensificarea acestei lucrări cu cît stocurile de amendamente din unitățile agricole însumează circa 123 000 tone, care trebuie utilizate în totalitate înainte de venirea timpului nefavorabil.

De cea mai mare importanță este administrarea corectă, științifică a amendamentelor. Ținînd seama că eficiența maximă a amendamentelor se obține doar atunci cînd se realizează un amestec omogen al acestora cu particulele de sol, prima cerință este ca ele să fie aplicate pe teren înaintea arăturii, pentru a putea fi incorporate în sol o dată cu executarea acestei lucrări. În al doilea rînd, specialiștilor din unități le revine îndatorirea de mare răspundere de a stabili dozele de amendamente în mod științific, numai pe baza studiilor de cartare agrochimică și pedologică a solului, pentru a preîntîmpina fenomenele de poluare sau chiar de accentuare a acidității solului.

Folosirea în totalitate a îngrășămintelor organice existente. O măsură deosebit de importantă pentru ridicarea capacității de producție a solurilor o constituie folosirea tuturor surselor de îngrășăminte organice, acestea reprezentînd o componentă de bază a programului de fertilizare în fiecare unitate agricolă. În acest sens, obiectivele stabilite în program sînt deosebit de clare. În acest cincinal, prin utilizarea întregii cantități existente de îngrășăminte organice, se va asigura fertilizarea a circa 10 milioane hectare de teren. Pentru înfăptuirea acestui obiectiv, pe anul în curs trebuie transportate și administrate pe cîmp 41 milioane tone de îngrășăminte organice, sarcină realizată, pînă în prezent, în proporție de 58 la sută. Merită evidențiat faptul că unitățile agricole din județul Argeș și-au îndeplinit și depășit sarcinile pe acest an. Totodată, realizările din județele Călărași, Mehedinți, Buzău, Bihor, Maramureș, Vîlcea, Suceava, Bacău, Bistrița-Năsăud, Mureș, Sibiu, Brașov, Botoșani, Arad și Dîmbovița — cuprinse între 96 și 69 la sută din prevederi, dau garanția îndeplinirii lor integrale pînă la sfîrșitul anului. În același timp însă, sînt greu de explicat rezultatele nesatisfăcătoare din județele Constanța, Teleorman, Dolj, Tulcea, Ialomița, Galați, Vrancea, Vaslui, Neamț, Covasna, Caraș-Severin, Hunedoara și Prahova, unde se constată serioase rămîneri în urmă față de perioada în care ne aflăm.

Chiar și sumară, situația prezentată evidențiază necesitatea organizării unor acțiuni ample pentru realizarea întocmai a sarcinilor cuprinse în program privind fertilizarea organică. Or, această perioadă a anului este deosebit de favorabilă intensificării la maximum a acestei lucrări. Este nevoie doar ca în fiecare unitate agricolă să fie organizate formații specializate, dotate corespunzător, pentru transportul și aplicarea pe cîmp a îngrășămintelor organice și a dejecțiilor lichide. La această acțiune trebuie să fie mobilizate, de asemenea, toate atelajele din dotarea unităților agricole, inclusiv cele din gospodăriile populației, cu aceste mijloace fiind posibil să se transporte anual circa 20 milioane tone de gunoi de grajd, ceea ce înseamnă reducerea substanțială a consumului de combustibil. Este de remarcat în acest sens experiența unităților agricole din județele Botoșani și Ialomița și din sectorul agricol Ilfov, care au

Aurel PAPADIUC

(Continuare în pag. a III-a)

TEZELE PENTRU PLENARA C.C. AL P.C.R.

Educația partinică, revoluționară

Primirea în partid... Moment generic, totdeauna încărcat de emoție, de solemnitate. Opțiune de conștiință și conștiința unui început de nou destin.

Am ascultat nu o dată cuvintele rostite de muncitori, de țărani cooperatori, de intelectuali, care recomandau intrarea celor mai merituoși dintre cei merituoși în rîndurile Partidului Comunist Român. Rostiri calde, mature, exigente. Îndatorînd cu încrederea comuniștilor-tovarăși de muncă, de aspirații, de ideal.

Am ascultat nu o dată angajamentul solemn prin care cei mai tineri ostași ai partidului se leagă, încă de la primii lor pași în existența de comunist, de a fi model în muncă și în viață. De a nu pregeta în efortul de pregătire profesională, politică. Comuniștii țintesc să schimbe lumea cu una mai bună și mai dreaptă pentru toți cei ce muncesc cu brațele și cu mintea, iar acest obiectiv al luptei nu poate fi atins decît acționînd de la altitudinea unui larg orizont de cunoștințe, al unei înalte conștiințe.

Momentul primirii în partid...

Moment de angajare revoluționară, pe un drum calitativ nou. De „cotizare" cu fapta comunistă pentru continua înflorire a patriei socialiste. De slujire, mai presus de orice, a politicii partidului, a intereselor generale ale societății. De acțiune decisă împotriva stagnării, a manifestărilor și atitudinilor înapoiate. De neîndoplecare în fața obstacolelor, mereu și neobosit combatant pe barricadele noului, ale progresului. Se recompun, din aceste trăsături, liniile de forță ale portretului de comunist pe care substanța bogată în idei a Tezelor din aprilie îl conturează cu pregnanță și strălucire.

Dar comuniștii sînt și ei oameni. Iar partidul este precum comuniștii săi. Covîrșitoarea majoritate — cu o exemplară conduită de muncă, de viață. Așezată sub sigiliul răspunderii pentru tot ceea ce se petrece în jur, al maturității de gîndire, de înțelegere și interpretare a fenomenelor. Din cînd în cînd însă, în viața cîte unui comunist — mai tînăr în partid ori mai puțin tînăr — apar și distorsiuni. Momente nedorite de cumpănă, de impas. Nedorite derive, în contratimp cu viața și climatul de sănătate morală al organizației de partid din care fac parte. Iar dacă comuniștii au socotit de datoria lor ca la primirea în partid să acorde girul încrederii, au dovedit grijă maximă, atenție, ajutor la integrarea în viața de organizație, au promovat cu tenacitate exemplele de muncă, atitudinile înaintate, ei au, în egală măsură, și dreptul moral să intervină față în față cu „sincopele" de la conduita sănătoasă, cu atitudinile neconforme cu ținuta de comunist. Este firesc și este dreptul lor statutar să ia poziție activă, promptă, hotărîtă. Cu discernămîntul necesar, dar și cu intransigență și fermitate oriunde și la oricine s-ar produce asemenea dereglări. Unitatea de voință, spiritul de disciplină și de ordine în partid sînt pilonii săi de rezistență, trebuie păstrate, apărate ca lumina ochilor. Nimeni nu se poate bucura de prerogative în plus, care să-i confere imunitate în fața abaterilor de la munca și viața comunistului. Statutul partidului prevede și mijloacele de îndreptare — de la discuția responsabilă cu cel în cauză, criticarea exigentă a faptelor care știrbesc demnitatea de comunist pînă la sancționarea potrivit gravității abaterilor săvîrșite. Scopul tuturor acestor măsuri statutare nu poate fi altul decît acela de a păstra viu, în fiecare organizație de partid, din orice compartiment al vieții de creație materială și spirituală, **„spiritul revoluționar, întărirea disciplinei și moralei de partid, a unității și purității rîndurilor partidului, a răspunderilor față de îndeplinirea îndatoririlor statutare".** Sancțiunea de partid are un pronunțat caracter educativ, urmărind preîntîmpinarea abaterilor și îndreptarea celui sancționat. În Tezele pentru plenara C.C. al P.C.R. se spune răspicat : **„Trebuie să fie bine înțeles că sistemul larg democratic pe care-l avem nu trebuie să slăbească, să diminueze în nici un fel ordinea, disciplina ; dimpotrivă, presupune o creștere și mai puternică a spiritului de răspundere de sus pînă jos în fața partidului, a poporului. Aceasta, se poate spune, reprezintă o cerință de importanță deosebită a democrației de partid, a democrației muncitorești-revoluționare în general".**

Modalitate de a înriuri în bine drumul de muncă și de viață, moment educativ de o autentică valoare, de călire ideologică și politică, sancțiunea de partid promovată cu discernămînt, acolo unde ea este necesară, duce la întărirea organizației, a climatului de exigență, ordine și disciplină a colectivului. Din multiplele exemple aflate la îndemînă să argumentăm, în această ordine de idei, cu două astfel de momente din viața a două organizații de partid din județul Vrancea.

...Un prim exemplu : cînd pentru prima dată s-a observat lipsa lui

Ilie TANASACHE
Dan DRAGULESCU

(Continuare în pag. a II-a)

TEZELE PENTRU PLENARA C.C. AL P.C.R.
— PROGRAM DE MUNCĂ PENTRU PARTID, PENTRU POPOR

SPIRITUL REVOLUȚIONAR, SPIRITUL MUNCII DE ZI CU ZI AL ACTIVULUI DE PARTID

Satu Mare — municipiu decorat cu „Ordinul Muncii" clasa I pentru realizările anului trecut, depune, prin locuitorii săi, lăudabile strădanii spre a încheia și acest an cu rezultate bune și foarte bune în toate domeniile, îndeosebi în activitatea economică. În fruntea eforturilor pentru îndeplinirea și depășirea planului, pentru înfăptuirea sarcinilor subliniate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la recentele ședințe ale Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., se află comuniștii, organizațiile de partid, activul de partid, care, mobilizînd nesecate energii și constituind un pilduitor exemplu, acționează cu inițiativă și răspundere împotriva stagnării și a neajunsurilor, promovînd necontenit noul în gîndire și în muncă. Ideile novatoare ale Tezelor din aprilie, spiritul lor revoluționar, profund militant impulsionează substanțial contribuția activului de partid la rezolvarea problemelor tot mai complexe pe care le ridică puternica dezvoltare economică și socială a municipiului de pe Someș.

Nu doar consultare „din cînd în cînd", ci implicare tot mai profundă

Chiar la începutul investigației noastre la **Comitetul municipal de partid Satu Mare** ni s-au făcut două precizări care oglindesc importante mutații în stilul de muncă. Prima — că activul de partid, folosit efectiv în diferite acțiuni, nu se limitează nicidecum la cei 235 de tovarăși, înscriși ca atare în tabele, ci cuprinde, practic, un număr mult mai mare de comuniști, din toate domeniile de activitate, chemați să contribuie cu priceperea, inițiativa și spiritul lor de dăruire la bunul mers al treburilor. A fost depășit stadiul în care activul de partid era consultat din cînd în cînd, în mod semifestivist și colateral; el este antrenat efectiv în toate laturile muncii de partid, începînd cu analizarea diferitelor stări de lucruri și adoptarea deciziilor și terminînd cu implicarea în înfăptuirea măsurilor elaborate. Tovarășul Ioan Diț, prim-secretar al comitetului municipal de partid, ne arată că în tematicile orientative și în planurile de muncă se prevăd distinct acțiunile la care la parte activul, stabilindu-se nominal atribuții concrete și răspunderi precise, respectîndu-se, totodată, prevederea statutară cu privire la raportarea periodică în legătură cu îndeplinirea sarcinilor.

Una din acțiunile importante desfășurate în ultimul timp în municipiu, și la care și-a adus din plin contribuția activul de partid, este aceea a reducerii cheltuielilor de producție, îndeosebi a celor materiale. Situația de la care s-a pornit nu era deloc îmbucurătoare. În numeroase întreprinderi și — drept urmare — pe ansamblul municipiului, cheltuielile de producție erau depășite datorită lipsei de preocupare pentru modernizarea tehnologiilor, respectarea normativelor, precum și unor intolerabile manifestări de risipă. Dezbătută în spirit analitic, cu exigență, într-o plenară cu activul, această stare de lucruri a constituit obiectul unor analize „la fața locului" în mai multe întreprinderi, ca „23 August", „Ardeleana", „Tricotex", în cadrul cărora au acționat și colective de îndrumare, sprijin și control din care au făcut parte numeroși tovarăși din activ. Aceste colective nu s-au mărginit doar la constatări, ci, cuprinzînd toate laturile muncii de partid, acționînd împreună cu organizațiile de partid și consiliile oamenilor muncii (fără a se suprapune activităților acestora și fără a le prelua atribuțiile), au acordat un sprijin concret, prompt și permanent, s-au implicat în rezolvarea diferitelor situații, au inițiat acțiuni de colaborare și întrajutorare, au determinat schimbări de atitudini pînă la nivelul echipelor și locurilor de muncă. Rezultatele acțiunii? Dacă în primul trimestru al anului cheltuielile materiale la 1 000 lei producție-marfă erau substanțial depășite, la începutul lunii noiembrie acestea se situau cu 1,5 lei sub plan pe ansamblul municipiului.

Cu sprijinul activului de partid au fost întreprinse și alte acțiuni de maximă însemnătate privind modernizarea producției și a organizării muncii, reducerea stocurilor supranormative, activitatea de investiții-construcții și altele.

Spiritul de exigență și responsabilitate, de mobilizare exemplară a tuturor energiilor și capacităților, promovat de Tezele din aprilie, care subliniază că „se impune să facem o mai temeinică analiză a întregii activități organizatorice", determină ca și contribuția activului de partid să fie examinată dintr-o asemenea perspectivă. Desigur, privite prin această optică, sînt cu atît mai de neînțeles și de neîngăduit manifestările de superficialitate și formalism din activitatea unor comitete de partid, precum cele de la întreprinderea de piese auto sau de la întreprinderea de transporturi auto, unde potențialul activului de partid este departe de a fi folosit deplin. Fără îndoială că acțiunile inițiate în ultima perioadă de către comitetul municipal de partid privind perfecționarea muncii politico-organizatorice, analizele și schimburile de experiență privind folosirea pîrghiilor activității de partid vor elimina asemenea neajunsuri, vor generaliza metodele bune.

Ce demonstrează experiența?

Întreprinderea de utilaj minier Satu Mare s-a dezvoltat an de an pentru a corespunde necesităților înfăptuirii programului energetic național. Dar, așa cum ne mărturisește secretarul comitetului de partid, forjorul Gavrilă Costea, nu întotdeauna această dezvoltare a fost însoțită de o organizare judicioasă a fluxurilor și de o amplasare rațională a mașinilor. Se mai ivea o necesitate? Mai era adusă o mașină! Mai trebuia livrat încă un utilaj economiei naționale? Se mai modifica un flux tehnologic! Se aducea și se modifica fără o viziune de ansamblu, de perspectivă. Acumularea unor asemenea situații făcea ca, în procesul finisării ei, o piesă să străbată un drum întortochiat, să fie încărcată și descărcată de trei-patru ori, cu toate consecințele ce decurg privind calitatea și productivitatea. Se impunea să se facă ceva care să modifice lucrurile din temelii. Dar cu ce consecințe asupra realizării planului la zi? Puteau fi „neglijate" sarcinile curente de dragul perspectivei? Putea fi abandonată perspectiva pentru niște realizări „bune" de moment? Asemenea întrebări puneau tot atîtea probleme. Fiecare dintre rezolvări avea și adepți, și adversari. Lucrurile nu puteau fi rezolvate nici „parțial", cum propuneau unii, nici „pe felii", cum susțineau alții. Analiza întreprinsă de comitetul de partid, prin consiliul de control muncitoresc, a antrenat un mare număr de tovarăși din activul de partid, practic toți membrii de partid din cele 55 de organizații de bază. S-a venit cu idei. S-au propus soluții care, prin remarcabile eforturi, angajate din proprie inițiativă, „impacă" prezentul cu perspectiva. În secția 240, din cadrul fabricii de utilaj minier, comuniști ca inginerii Radu Giurcă și Vasile Foghel, maiștrii Gheorghe Nistor și Mihai Naghy și mulți alții „s-au bătut" și pentru ideea de reorganizare modernă, pe baze științifice, și pentru înfăptuirea ei. Acum, secția amintită arată cu totul altfel. Utilajele sînt aliniate în fluxuri raționale, eficiente. Productivitatea a crescut substanțial. Calitatea, obiectiv de majoră însemnătate pentru piața internă și export, a sporit și ea. În prezent, experiența activității de partid din această secție este extinsă și în alte locuri de muncă, cum ar fi, de pildă, secția 190, unde se produc transportoarele cu racleți.

La o altă importantă unitate sătmăreană — și anume întreprinderea „23 August", a cărei producție este destinată exportului în proporție de aproape 90 la sută — inițiativa unor comuniști din activ (cum sînt maiștrii Paraschiva Cozma și Lucos Adalbert, inginerii Andrei Perdec, Vasile Chiș și Ioan Avram, chimistul Tassi Iosif, tehnicianul Mihai Dorner) a promovat tehnologii moderne, de mare randament, care „plasează" produsele pe locuri avantajoase în competiția mondială de valori.

„Experiența demonstrează că munca de partid e eficientă atunci cînd știe să stimuleze și să mobilizeze inițiativa comuniștilor din activ, s-o canalizeze către înfăptuirea unor obiective de cea mai mare importanță" — ne spune maistrul Gheorghe Vezentan, secretar al comitetului de partid.

Socotim că este o experiență ce merită a fi cît mai bine studiată și cît mai larg răspîndită.

Exigența nu are două unități de măsură

— Știți cu ce am greșit noi în munca desfășurată cu activul de partid? ne întreabă — sau mai bine zis, se întreabă, cu prilejul investigației noastre — tehnicianul Florica Chilian, secretar al comitetului de partid de la Întreprinderea textilă „Ardeleana". Aplicam două unități de măsură în privința exigenței. Unele erau cerințele noastre față de membrii comitetului, ai birourilor celor 12 organizații de bază, și altele față de tovarășii din activ. Studierea aprofundată a Tezelor din aprilie, formulate de secretarul general al partidului, cerințele noi și de cea mai mare însemnătate puse în fața tuturor membrilor de partid în elaborarea și înfăptuirea politicii partidului, în exercitarea rolului său politic conducător ne fac să abordăm printr-o altă optică întreaga activitate, inclusiv privind sarcinile și răspunderile tovarășilor din activ. Exigența nu poate avea două unități de măsură, ci una singură: aceea a îndeplinirii exemplare a sarcinilor.

Cele afirmate de secretarul comitetului de partid își găsesc confirmarea în viața întregului colectiv. De pildă, acțiunile întreprinse în ultima vreme pentru întărirea ordinii și disciplinei, pentru creșterea competenței printr-o mai bună pregătire profesională, precum și cele din domeniul muncii politico-educative, de formare a omului nou, cu o conștiință înaintată, s-au oglindit în rezultatele acestei unități care exportă 70 la sută din producție, „marca fabricii" fiind tot mai mult solicitată pe piața internă și la export.

La o altă unitate sătmăreană din domeniul industriei ușoare, și anume „Tricotex", care, de asemenea, exportă peste 70 la sută din producție, am întîlnit o bună experiență a muncii de partid privind formarea politică și profesională a tovarășilor din activ. Aici, comitetul de partid urmărește sistematic, prin comisia organizatorică, cum participă cadrele din activ la învățămîntul de partid, la perfecționarea pregătirii prin reciclare sau policalificare, precum și ce rezultate concrete obține fiecare la locul său de muncă. Unii tovarăși din activ — „fondul nostru de aur", cum îl denumește Dezsö Magdalena, secretarul comitetului de partid — sînt trimiși să urmeze diferite școli de partid sau universitatea politică și de conducere. În acest fel activul de partid se constituie într-o importantă rezervă de cadre. Drept urmare, în ultimul timp, unor tovarășe din activul de partid de la „Tricotex" li s-au încredințat diferite munci de răspundere: muncitoarele Irina Banu, Maria Zrombori și Florica Vanni au fost alese secretari ai organizațiilor de partid din care fac parte, economista Adela Iordache — secretar adjunct al comitetului de partid, iar ing. Mia Munteanu a fost promovată inginer-șef al întreprinderii.

Viața confirmă că activul de partid este un adevărat „fond de aur". Un nesecat izvor de inițiativă, de acțiune, de spirit revoluționar în munca de zi cu zi.

Gh. ATANASIU
Octav GRUMEZA

Educația partinică

(Urmare din pag. I)

M.M. de la o adunare generală a organizației, comuniștii au spus cu nedumerire: „Trebuie să fie un... accident. Tovarășa M.M. este un model de participare la viața de organizație". Accident sau nu, lipsa în cauză a pus pe gînduri. Mai mult: a îndemnat la lămurirea lucrurilor. Așa că Gheorghe Mindroiu, secretarul organizației de bază de partid nr. 1 din satul Dragosloveni, comuna Soveja, merge acasă la cea care absentase de la adunare. „Ce s-a întîmplat?" „Ia, necazuri ale vieții". „Bucuriile și necazurile fac parte, într-adevăr, din viață. Dar, ca om și comunistă ești datoare să biruiești greul, dacă e nevoie de umărul nostru, nu uita că-ți sîntem tovarăși".

Cînd din nou i s-a consemnat absența de la activitatea organizației, și din nou s-a stat de vorbă cu ea — de data asta în plenul biroului — M.M. a argumentat și cu necazurile vieții, dar a lăsat să se înțeleagă că, întrucîtva, la această absență ea ar avea... dreptul. „Am activat destul pînă acum, să facă și alții măcar atît cît am făcut eu". În atare împrejurări, intervenția hotărîtă a organizației se impunea de la sine.

...Al doilea exemplu: La absolvirea facultății, inginerul Valentin Lădaru a fost repartizat la C.A.P. Străoane. Aici a cîștigat experiență, a inițiat destule acțiuni bune. Motiv pentru care a și beneficiat de încrederea comuniștilor care l-au primit în rîndurile lor și a fost promovat în funcția de inginer-șef. Cursul muncii sale — de specialist și, deopotrivă, de comunist — a urcat necontenit la „bursa" valorii, a aprecierii colective. Pînă într-o zi din acest an cînd, fără aprobarea pe care în mod firesc trebuie să o aibă fiecare cadru de conducere, pleacă într-o excursie. În plină campanie agricolă. Lăsînd baltă, pur și simplu, treburile de neaminat ale unității.

Normal și firesc, reacția comuniștilor, a organizației de bază de partid față în față cu un asemenea act de indisciplină, nu s-a lăsat așteptată.

Să stăruim, mai pe îndelete, asupra fiecărui caz în parte. Despre lipsa de temei a neparticipării la viața de organizație, pe „motiv" că „am muncit destul" aproape că nici n-ar mai fi cazul să se insiste. În partid nu ești primit doar așa, pentru o... etapă de muncă! Ostaș al partidului, cu fapta, cu atitudinea înaintată, cu conștiința înaltă ești pînă la ultima bătaie de inimă. Așa cum se desprinde chipul comunistului din litera și spiritul Tezelor din aprilie, așa cum o dovedesc zi de zi milioane de comuniști, — în uzinele și pe șantierele țării, în lanul de pîine, la planșetă ori în amfiteatrele învățăturii sau în laboratoarele științei — aceștia sînt oamenii datoriei onorate exemplar. Mereu prezenți la postul lor de muncă, de răspundere, de ideal. Slujind cu toată energia lor, cu devotament revoluționar cauza partidului, crezul comunist. Comunistul nu are nici un drept „moral" să afirme „eu am muncit destul, să mai treacă și alții la greu" tocmai pentru că misiunea încredințată lui de istorie este o misiune a datoriei neîntrerupte, o misiune a înfruntării și biruirii greului.

Într-un fel sau altul, toate aceste adevăruri au fost rostite cu fermitate în adunarea de partid în care M.M. a fost pusă în discuție și sancționată pe drept.

— Dialogul din adunarea de partid — remarcă acum Ilinca Singurel, secretar adjunct al comitetului comunal de partid Soveja — n-a vizat doar sancționarea unui membru de partid pentru inactivitate. El a vizat, înainte de toate, optica în cauză. A combătut hotărît mentalitatea potrivit căreia meritele trecute ar putea... acoperi lipsurile prezente. El a constituit un prilej de analiză critică, autocritică a activității fiecărui comunist generînd, firesc, o mai temeinică implicare a acestora în munca de zi cu zi a organizației de partid.

Și în cel de-al doilea caz, după cum am aflat de la tovarășa Antoaneta Zamfir, secretar adjunct al comitetului comunal de partid Străoane, actul de indisciplină al inginerului-șef a constituit prilejul nu numai de atitudine intolerantă față de o asemenea manifestare, ci și a dezbaterii stării de disciplină în colectivul de aici. Cum își face fiecare datoria? De la ce nivel al răspunderii? Ce exemple concrete oferă, în această ordine de idei, toți comuniștii, astfel încît forța lor de înriurire în rîndul cooperatorilor să fie cît mai mare?

— Sigur că inginerul-șef a fost sancționat potrivit normelor statutare, ne spune interlocutoarea noastră. Dar dezbaterea din organizație a căutat să dezvăluie și alte fenomene de indisciplină, unde anume se produc, cu ce consecințe, cine se fac vinovați, ce trebuie întreprins în mod concret pentru a asigura, peste tot, un climat riguros de ordine și disciplină.

Ce socotim necesar să mai adăugăm în încheierea acestor rînduri? Înainte de toate faptul că momentul sancțiunii nu a fost socotit de nimeni, în cele două organizații amintite, drept „punctul terminus". Că, mai departe, birourile organizațiilor de bază, comuniștii au avut permanent în atenție comportarea celor doi comuniști care au trecut prin încercarea evocată. I-au ajutat să înțeleagă gravitatea abaterilor, s-au apropiat de ei pentru a facilita integrarea deplină în climatul exigent de muncă responsabilă. Meditînd asupra unor asemenea poziții firești de comuniști, gîndul ne duce și la acele imprejurări cînd într-o organizație sau alta pronunțarea unei sancțiuni este socotită ca fiind „totul" ce se poate face pentru eradicarea unei abateri. Omului în cauză nu i se mai dau sarcini, nu este antrenat în cursul firesc al muncii și răspunderii, este lăsat să se descurce cum poate. Mai mult chiar, uneori se ignoră pînă și prevederile statutare, uitîndu-se pur și simplu ca, din proprie inițiativă, la expirarea timpului stabilit, organizația să ceară și ea examinarea activității celui sancționat și, în raport de constatări, să ceară ori nu ridicarea sancțiunii. Se înțelege că în atari circumstanțe, momentul sancțiunii este pur formal, golit de înțelesul lui educativ, partinic.

Concluzia se impune de la sine: atunci cînd analiza unor abateri sau sancționarea unor stări de lucruri urcă pe ordinea de zi a comuniștilor ca pretexte pentru a iniția autentice acțiuni de educație în spirit revoluționar, exigent și intransigent cu lipsuri de orice fel, au de cîștigat nu numai cei vizați direct, ci colectivul în totalitatea lui. Asemenea momente sînt adevărate lecții de educație și călire revoluționară, în spiritul înaltelor îndatoriri ale comuniștilor, ale cerințelor pe care Tezele din aprilie le formulează pentru absolut toți comuniștii.

CONDIȚII BUNE DE ODIHNĂ ȘI SĂNĂTATE ÎN STAȚIUNILE BALNEOCLIMATERICE

Oficiile județene de turism oferă în această perioadă locuri pentru cură balneară și odihnă în următoarele stațiuni:

● Amara, Călimănești-Căciulata, Eforie-Nord, Băile Felix, Geoagiu-Băi, Băile Govora, Băile Herculane, Mangalia, Moneasa, Pucioasa, Slănic-Prahova, Sovata, Vatra Dornei, Lacu Sărat — pentru **afecțiunile aparatului locomotor, reumatismale, neurologice periferice, ortopedice și posttraumatice.**

● Borsec, Balvanyos, Buziaș, Covasna, Vatra Dornei, Băile Tușnad — pentru **afecțiunile aparatului cardiovascular.**

● Amara, Eforie-Nord, Băile Felix, Geoagiu-Băi, Mangalia, Moneasa, Slănic-Prahova, Sovata — pentru **afecțiuni ginecologice.**

● Eforie-Nord, Băile Govora, Mangalia, Slănic-Moldova — pentru **afecțiunile aparatului respirator.**

● Borsec, Călimănești-Căciulata, Malnaș-Băi, Olănești, Singeorz-Băi, Slănic-Moldova — pentru **afecțiuni ale tubului digestiv și hepatobiliare.**

● Sinaia, Balvanyos, Borsec, Borșa, Moneasa, Stîna de Vale, Băile Tușnad — pentru **nevroze.**

ÎN ACEASTĂ PERIOADĂ SE POATE EFECTUA UN TRATAMENT CU REZULTATE EFICACE ÎN TOATE STAȚIUNILE BALNEOCLIMATERICE ALE ȚĂRII.

Bilete pentru stațiunile preferate se pot obține de la oficiile județene de turism, I.T.H.R. București, precum și de la comitetele sindicatelor din întreprinderi și instituții.

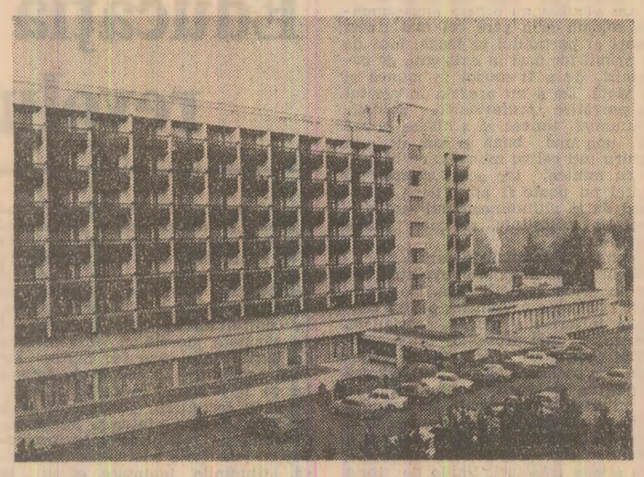

În imagine: vedere din stațiunea Sovata.

Imagine din municipiul Roman — Foto: S. Cristian

CETĂȚENII ÎȘI PREZINTĂ LOCALITATEA

SUTE DE GÎNDURI, MII DE FAPTE...

Locuitorii de la confluența Moldovei cu Siretul își spun „romașcani", evitînd cu delicatețe a-și deriva apelativul direct din denumirea orașului, atît de apropiată de numele sacru al țării, ca și de acela al biruitorilor strămoși istorici. Chiar această aleasă modestie îi recomandă pe romașcani de la bun început ca pe niște oameni demni de prețuirea pe care și-au cîștigat-o în timp, hărnicind la aceasta răscruce de ape și drumuri, în așezarea lor cu faimă seculară.

Trăind o săptămînă printre dinșii, am aflat rînd pe rînd felurite unghiuri de vedere ce ar putea să reprezinte trăsătura esențială a Romanului contemporan, țîșnit pe verticalele vieții noi a țării. În dificila misiune de a alege trăsătura cea mai semnificativă și cea mai actuală a municipiului, dintre multele opinii și impresii comunicate de locuitorii lui, s-a impus asocierea dintre viața în acest oraș și satisfacția majoră de a gîndi creator, a vedea florile de gînd rodind în împliniri. Gîndirea tehnică sau artistică, gînduri de edil sau de gospodină, idei ale adolescenței ori ale senectuții se aprind și gravitează pe cerul liber și adînc al acestei localități, chemate, asemenea întregii Românii, spre înălțătoarele arcade ale viitorului.

Parafrază la un principiu

Foarte multă lume din afara Romanului asociază municipiul cu marele său laminor de țevi. Foarte multă lume din municipiu asociază laminorul (denumire oficială: „Întreprinderea de țevi sudate") cu reputația Eroului Muncii Socialiste Grigore Lupeș. În mod firesc, așadar, începem „colocviul" despre oraș cu opinia sa:

Multă lume pune semnul egalității între industria Romanului și laminarea țevilor. Dar economia municipiului e mult mai diversă, în ea sînt reprezentate aproape toate ramurile și subramurile economiei naționale, multe întreprinderi fiind de însemnătate republicană. Chiar și întreprinderea noastră nu are un singur laminor, ci patru, plus alte două secții pentru diversificarea producției.

Aș putea cita multe date de ansamblu, dar poate n-aș reuși să fac înțeleasă importanța muncii noastre, ca și faptul că ea are permanent nevoie de gîndire. Mai ales că multora cuvîntul „țeavă" le pare banal. Așa că am să apelez la o comparație cu organismele vii. După cum un corp viu nu poate fi imaginat fără artere și vene, fără un sistem de vase circulante, nici civilizația modernă nu poate fi imaginată fără arterele noastre metalice. Fabricăm țevi de la diametrul unui creion pînă la diametrul de 630 mm, de la țeava simplă a cadrului de bicicletă pînă la țevi de mare precizie, cu rezistență pentru presiuni de sute de atmosfere. „Arterele" meșterite de noi după ultimul cuvînt al tehnicii în materie, mereu după ultimul cuvînt, pot fi întîlnite practic oriunde și practic în orice, de la micile mecanisme hidraulice pînă la viitoarele reactoare nucleare. Un gînditor din vechime spunea: „Totul curge". Nu vreau nici să-l dau dreptate, nici să-l contrazic, dar pentru noi, laminoriștii din Roman, cu adevărat, „totul curge și... are nevoie de țeava".

O dată am fost întrebat pînă la ce planetă ar ajunge coloana țevilor la a căror elaborare am participat, dacă mi-aș imagina-o înălțată pe verticală. N-am idee și nu mă interesează. Mi-e de ajuns să știu că baza ei, capătul fix, este și rămîne în orașul în care trăiesc, muncesc și gîndesc cu drag, de unde n-aș pleca nicăieri.

Grigore LUPEȘ
lăcătuș specialist,
Erou al Muncii Socialiste

Toamna cu miros de sfeclă coaptă

...Iar într-o seară, sub adierea ușoară a vîntului dinspre munte, orașul a fost învăluit de un miros fin ca de sfeclă coaptă. Au existat și mai există oameni, veterani ai veteranei fabrici de zahăr de aici, care, retrași la pensie, vin toamna și își oferă serviciile întreprinderii pe care au slujit-o, de dragul mirosului de sfeclă coaptă.

Am dat curs aceleiași chemări olfactive și am găsit o adevărată uzină de dulce. Călăuză prin spațiile impresionant de curate, — un om al cifrelor. În cifre și raționamente economice ne-a vorbit despre reputata întreprindere și despre orașul de care aceasta își leagă renumele:

Întreprinderea de industrializare a zahărului — Roman a fost fondată la 1 900, însă din vechea fabrică n-au rămas decît clădiri auxiliare și casele „coloniei" din jur. 90 la sută din utilajele actuale sînt realizate prin autodotare. Producem 550—600 tone de zahăr zilnic. Capacitatea de prelucrare proiectată e adesea depășită cu 500 tone de sfeclă la fiecare 24 de ore. Fabrica își produce agentul termic și energetic necesar și... livrează energie economiei naționale! (Aburul necesar tehnologiei zahărului trece mai întîi prin turbine, acționează generatoare electrice. Nu știu de ce nu se generalizează această metodă). Înregistrăm cel mai mic consum de energie termică din țară pe tona de sfeclă prelucrată. Și la randament stăm bine, ne „batem" cu Ludușul și cu Bucecea. Sînt rezultatele permanentului efort de a chibzui gospodărește, de a gîndi și a regîndi toate operațiunile economice și tehnice.

Tutelăm unul din cele șase licee ale municipiului, cel de industrie alimentară. Mai formăm cadrele necesare printr-o școală profesională și o școală de maiștri. În liceu s-a format clubul de juventologie. De ce? Pentru că ne preocupă să creștem un tineret care să cunoască lumea și să se cunoască pe sine.

Dispunem de creșă, grădiniță, școală generală, club, cantină cu gospodărie anexă. În gospodăria anexă sînt crescute 160 bovine, 600 porci, 1 000 oi, 150 iepuri. Cantina oferă zilnic două mese unui număr de 800 abonați, la prețul de 9 lei meniul. Deviza noastră este să chibzuim bine și să muncim pe măsură.

Vasile LOHAN
contabil-șef, I.I.Z. — Roman

Crochiuri lirice

La confluența florii de piersic cu floarea de măr, unde zboară sensuri albastre peste plai moldav, oamenii cred, gîndesc, iubesc și visează în silabe de primăvară. De după umbrele marilor cărturari înaintași înfloresc trandafiri albi, orașul meu fiind un oraș al florilor surizinde, ca după o ploaie albă.

Construim cu gîndul la mîine, un oraș după chipul oamenilor de azi. Oameni frumoși, curați, adevărați. Construim și credem în frumos. Învățăm și devenim oameni întregi printre ceilalți oameni, de pe aceste locuri.

Corina STANCIU
elevă, clasa a XI-a,
Liceul „Roman Vodă"

Ambiție culturală? Mult mai mult

Cîteodată mă întreb: de unde ambiția culturală a Romanului? Pentru că, în mod cert, orașul aspiră constant spre o activitate culturală mai intensă decît importanța lui geografică sau administrativă. Poate că există o mindrie puternică față de atîția cărturari de seamă care s-au născut ori au creat aici. Poate că s-a împămîntenit o conștiință aparte și o școală de maiștri. În liceu s-a format clubul de juventologie. De ce? Pentru că ne preocupă să creștem un tineret care să cunoască lumea și să se cunoască pe sine.

Dispunem de creșă, grădiniță, școală generală, club, cantină cu gospodărie anexă. În gospodăria anexă sînt crescute 160 bovine, 600 porci, 1 000 oi, 150 iepuri. Cantina oferă zilnic două mese unui număr de 800 abonați, la prețul de 9 lei meniul. Deviza noastră este să chibzuim bine și să muncim pe măsură.

Vasile LOHAN
contabil-șef, I.I.Z. — Roman

Despre precursori

Am fost bucureșteancă prin naștere, ieșeancă prin studenție, dar am devenit romașcană și mă consider definitiv adoptată de acest oraș, de un farmec unic. Este o șansă mare să poți invoca de la catedră atîți precursori iluștri — Macarie, Miron Costin, Dosoftei, Callistrat Hogaș, Garabet Ibrăileanu, Ion Ionescu de la Brad, T. G. Morțun, Max Blecher, Otilia Cazimir, Cezar Petrescu, Brunea Fox, Sergiu Celibidache, Mihail Jora ș.a. — ajutîndu-i și îndrumîndu-i pe cei care abia de acum încolo se înalță spre orizonturile notorietății.

Prof. Virginia TIMOFTE

Orașul trebuie gîndit și cu inima

Dacă unul sau altul dintre locuitori își poate exprima părerea despre orașul lui în decursul unei convorbiri sau pe o pagină scrisă, un activist din fruntea consiliului popular simte reflex nevoia să-și expună gîndurile străbătînd localitatea. Am observat acest amănunt la Alexandria, că și la Mizil, la Videle, ca și la Boldești, la Cernavodă, ca și la Roman. Să fie doar consecința privirii mai larg cuprinzătoare asupra așezării respective? Ori dorința întemeiată de a înfățișa realizările „pe viu"?

Și prim-vicepreședintele Consiliului popular al municipiului Roman, Neculai Spiridon, ca să-și poată exprima cît mai bine opinia, ne-a invitat la drum, la ore diferite, pe jos sau cu mașina, după distanțe și urgente. Și am observat că un activist cu o asemenea răspundere pur și simplu s-a dezobișnuit să gîndească despre oraș așa... în general, la modul abstract sau contemplativ. Primarul sau viceprimarul de azi nu mai „simte" orașul doar din acte, de pe schițe, din intruniri sau de la fereastra biroului său. El a ajuns să simtă, organic, nevoia de a străbate zilnic străzile cu pasul, de a controla cît mai frecvent lucrările, de a percepe viața, pulsul localității, în mod cît mai direct.

În consecință, gîndurile lui se numesc construcții, șantiere, proiecte, după cum aparțin timpurilor trecut, prezent sau viitor. Și mai au sumedenie de denumiri mărunte, cît frunza, cît iarba, cît clipele unei zile...

...Evodia! Am făcut rost cu greu de cîteva semințe. Au crescut, vor înflori, apoi îi vom înmulți noi. Sînt arbori japonezi cu floarea foarte bogată în nectar. Să nu uităm că orașul are și 240 de stupari...

...Ce credeți că e clădirea aceea înaltă, din cărămidă? A fost hala pieței. Ia uitați ce pereți solizi. Știți în ce fusese transformată? În depozit de țigări! Chipurile că piața strica aspectul acestei zone centrale. Redăm halei funcția inițială, iar piața... Haideți în spate să vedeți ce piață am amenajat...

(Într-adevăr, piața e bine amenajată și aprovizionată. Dar ochiul edilului e nemulțumit. „Ce caută paiele alea acolo?" „De ce e marfa asta veștedă?" „Cînd ți-au sosit ultima dată fructe?" „Uite pe jos e un cocoloș de hîrtie!"

Stringeam în pumn un simbure de prună să nu cumva să-l scap pînă la primul coș de gunoi).

...Nu era normal să amenajăm cartodromul cît mai aproape de parcul zoologic? Poate un părinte are mai mulți copii. Pe unul îl lasă la cartodrom, cu altul merge să-i arate animalele...

...Iar dacă întreținem un punct zoologic, de ce să nu organizăm și plimbări pe ponei? Uite că organizăm...

...Vedeți micropiața asta? Sîntem în cartierul „Anton Pann. Blocuri multe, locatari mulți. Au vrut piață mai aproape, o au!...

...A, cu teatrul de vară din vechiul parc e o întreagă poveste! Se dărăpănase. Îl transformăm în club pentru tineret. Aici vor sărbători revelionul tinerii romașcani...

...Să mergem acum pe malul Moldovei. Să vedeți ce parc se amenajează acolo...

...Sau mai bine la casa de copii preșcolari. Să vedeți ce costume călduroase, parcă sînt niște ursuleți, și ce jucării au...

...Sau pe șantierul viitorului centru comercial din zona „Ștefan cel Mare". O soluție arhitectonică, din cîte știu, unică în țară...

...De unde atîtea idei? De la oameni. Că oameni sînt peste tot! Dar peste tot sînt idei. Totuși, ce calitate se cere mai mult și mai mult unui edil? Am să vă spun o părere „secretă": orașul trebuie gîndit și cu inima.

Orașul crește în ritm de aproximativ 850 apartamente pe an. Corespunzător se extind și dotările sociale. Viața economică e reprezentată mai ales prin valoarea de peste 11 miliarde lei a producției industriale. Viața culturală de cele 45 unități de învățămînt, 3 muzee, 53 biblioteci, mai multe săli de spectacole. Sînt multe alte aspecte cuprinse în cifre. Sînt și mai multe care nu pot fi cuprinse în cifre.

Ceea ce le cuprinde pe toate este adevărul valabil de la primar la cel mai nou locuitor: orașul trebuie și este gîndit și cu mintea, și cu brațele, și cu inima.

Grupaj realizat de **Sergiu ANDON**

PUTERNICĂ ANGAJARE ÎN MUNCĂ PENTRU REALIZAREA INTEGRALĂ A PLANULUI PE ACEST AN

Argumente practice pentru deviza:

EXPORTUL – SARCINĂ PRIORITARĂ!

La Întreprinderea de aparataj electric de instalații din Titu

Întreprinderea de aparataj electric de instalații din Titu a livrat la export, pe 10 luni din acest an, cu 22,7 la sută mai multe produse față de prevederile planului. Un rezultat remarcabil, componentă a unui bilant rodnic în ansamblul activității întreprinderii.

— Ne preocupă în cel mai înalt grad îmbunătățirea structurii producției, în funcție de cererile pe care le primim din partea partenerilor de peste hotare — ne-a spus inginer Paul Lungu, directorul întreprinderii. În aceeași măsură avem grijă ca fiecare produs pe care îl livrăm să facă față oricăror exigențe cu privire la calitate. Și, desigur, să ajungă la cumpărători la termenele prevăzute în contracte. Mai este de reținut că nu scăpăm nici un moment din vedere aspectele referitoare la eficiența activității de export și, ca atare, cei mai buni specialiști și muncitori sînt angrenați direct în acțiunile de creștere a productivității muncii și de reducere a cheltuielilor de producție, a celor materiale în primul rînd.

Afirmațiile directorului, cum aveam să ne convingem, sînt confirmate de realizări notabile pe întreg fluxul tehnologic. Este evidentă orientarea fermă pe care o dă conducerea întreprinderii măsurilor tehnice, tehnologice și organizatorice pentru desfășurarea unor acțiuni importante, consistente în domeniul ridicării calității produselor și eficienței economice. Despre dotarea tehnică a acestei unități nu se poate spune că este veche, dar, în urma examenului critic efectuat de cei care o utilizează, a rezultat că anumite mașini și instalații sînt depășite din punct de vedere moral și nu mai țin pasul cu restul fluxului sau cu exigențele tehnologice tot mai ridicate ale realizării unor produse noi, cele mai multe dintre ele destinate exportului.

— În asemenea împrejurări, nu putem, desigur, să lăsăm lucrurile așa cum sînt — ne-a spus inginerul Ștefan Tudosie, șeful atelierului proiectare pentru autoutilări. Ar apărea dereglări în desfășurarea procesului de fabricație care, cu timpul, s-ar accentua. Așa că, după caz, acordăm cea mai mare atenție aplicării indicațiilor conducerii partidului privind modernizarea acestora pentru a le face mai productive, apte să execute operații de calitate superioară și să lucreze cu consumuri materiale reduse sau realizăm cu forțe proprii altele noi, care întrunesc caracteristicile tehnice superioare dorite. Doresc să precizez că procesul tot mai accelerat de înnoire a produselor, de creștere a competitivității lor și, în ultimă instanță, succesul aparatelor electrice produse de noi pe piața externă au ca suport desfășurarea unei acțiuni perseverente de autoutilare.

Trebuie să precizăm, la rîndul nostru, că termenul de autoutilare desemnează la Întreprinderea de aparataj electric din Titu o activitate complexă, ce are ca obiect utilaje cu performanțe tehnice deosebite, unicate în felul lor, cu nimic mai prejos decît cele produse de firme specializate de peste hotare. Preocupările pentru ridicarea nivelului tehnic calitativ și de eficiență al activității întreprinderii și al produselor spre cele mai bune realizări obținute pe plan mondial fiind în continuă creștere, a fost creat un nucleu larg de specialiști și o bază organizatorică de natură să asigure permanent punerea de acord a dotării tehnice cu cerințele unei producții ce progresează rapid sub raportul complexității și calității. Ni s-au oferit nenumărate argumente în acest sens. Iată unul: mașina-agregat de șanțat și îndoit cu posturi multiple. Înainte de a fi construită și pusă în funcțiune, contactele pentru prize se executau pe matrițe și șanțe diferite, întrînd de patru ori pe flux. Noua mașină realizează toate operațiile, iar calitatea pieselor obținute este superioară. Sau: mașina de sudat electric subansamblul cuțit-plăcuță al siguranțelor cu mare putere de rupere, fără aport de material, în cazul de față materialul fiind un metal prețios: argintul.

Competența celor care activează în acest domeniu a fost pregnant dovedită în perioada construirii și punerii în funcțiune a primei linii de montaj robotizate, cea mai importantă realizare de pînă acum din programul de modernizare al unității, linie destinată montării, deocamdată, a prizelor și fișelor industriale de 16 și 32 A. În loc de 20 de muncitori, în acest sector mai lucrează în prezent doar trei, care asigură aprovizionarea cu materiale, reglarea liniei și verificarea produselor. Atelierul de proiectare și cel de execuție specializate în autoutilări au avut și de această dată cuvîntul hotărîtor, concepînd și realizînd o mare parte din componentele acestei linii de fabricație, ce constituie o valoroasă premieră tehnică.

Un domeniu ce cunoaște, de asemenea, apreciabile transformări calitative este cel al confecționării sculelor. Pregătirea fabricației într-o unitate cu asemenea profil este complexă și laborioasă, antrenînd o bună parte din capacitatea de concepție și execuție a colectivului. Așa se explică faptul că sculăria întreprinderii a devenit o adevărată fabrică de scule. Tehnicianul Ion Preoteasa, de la atelierul 2 de proiectare S.D.V.-uri, ne-a prezentat o seamă de date și reușite tehnice care ilustrează aceeași preocupare asiduă pentru creșterea productivității muncii, factor decisiv în onorarea cu promptitudine a contractelor la export și creșterea eficienței acestei activități. Șanțele modulate, introduse recent pe flux, constituie un exemplu în această privință. În ce constau noutatea și însemnătatea lor? Întrucît placa de bază, o piesă masivă de oțel, se utilizează în acest caz la un mare număr de șanțe, se reduce mult consumul de metal, manopera este cu circa 40 la sută mai puțină, iar timpul de montare a șanței pe presă este de 10 ori mai mic. O altă direcție de acțiune ce se conturează tot mai clar și despre care ne-a vorbit același specialist: renunțarea la matrițele de îndoit și înlocuirea lor cu mașini de mare randament, ce efectuează operații de o acuratețe deosebită.

— Deoarece exportul reprezintă o sarcină prioritară, acordăm, firește, atenție îmbunătățirii permanente a întregii baze tehnice, tehnologice și organizatorice care asigură realizarea lui în cele mai bune condiții — a completat maistrul Traian Ariton, secretarul comitetului de partid. Nu ne putem permite, din acest punct de vedere, nici o clipă de răgaz dacă dorim cu adevărat să menținem și să consolidăm ceea ce am înfăptuit pînă acum. Faptul că pe 10 luni am obținut beneficii cu 16,3 la sută mai mari față de plan, îndeosebi pe seama activității de export, este încă un indiciu clar că ne aflăm pe un drum bun. Analizele efectuate de comitetul de partid și consiliul oamenilor muncii au pus însă în evidență resurse noi pe care urmează să le punem în valoare, astfel că sînt condiții ca în perioada următoare să amplificăm substanțial bunele rezultate obținute pînă acum.

Gheorghe MANEA
corespondentul „Scînteii"

Invențiile și inovațiile — suport al modernizării

Însemnări de la o manifestare din Piatra Neamț consacrată promovării creației științifice originale

Aspirația omului spre creativitate, spre invenție și inovație este, poate, cel mai redutabil motor al dezvoltării. În această epocă extrem de grăbită, frontierele cunoașterii sînt permanent forțate și depășite de inteligența și cutezanța spiritului. Distanța în timp la care apare o noutate pe plan mondial se numără în minute sau chiar în secunde. Numai între hotarele țării noastre apare la fiecare 10—12 ore o tehnologie nouă, la fiecare 2 ore un produs nou sau modernizat și nu trece mai mult de o oră fără ca portofoliul național de invenții și inovații să nu se îmbogățească cu încă o piesă. Toate laolaltă formează tezaurul de gîndire creatoare a țării, acea avuție care are o valoare inestimabilă și o particularitate unică: crește proporțional cu indicele de utilizare. Cu alte cuvinte, cu cît iei mai mult din el, cu atît își sporește valoarea și cresc efectele benefice asupra societății.

Aceasta este și raționea, așa cum ne spunea ing. Ion Marinescu, directorul Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci, pentru care, cu deosebire în ultimii doi ani, la inițiativa Comitetului Național pentru Știință și Tehnologie, au fost organizate, în mai multe județe ale țării, largi și cuprinzătoare acțiuni de a face cunoscut, pe de o parte, tot ceea ce s-a acumulat mai valoros din punct de vedere tehnic și tehnologic într-un domeniu sau altul de activitate și, pe de altă parte, de a inlesni accesul specialiștilor din producție și cercetare la noutatea de „ultimă oră", de a favoriza preluarea și generalizarea sa cu maximă operativitate. Acestea cu atît mai mult cu cît, este știut, unul din marile avantaje ale economiei noastre socialiste este tocmai capacitatea de a deschide larg porțile ideilor novatoare, de a inlesni circulația rapidă și răspîndirea largă a experienței de certă valoare.

În perioada 8—14 noiembrie este privilegiul județului Neamț să fie gazda unei asemenea reuniuni tehnico-științifice — „Manifestarea pentru promovarea și generalizarea creațiilor științifice și tehnice originale: **Invenții-inovații**", organizată de către Comitetul județean Neamț al P.C.R., Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, Consiliul Național al Inginerilor și Tehnicienilor și cu aportul nemijlocit și substanțial al majorității ministerelor economice. Este al treilea județ al țării (după Arad și Dîmbovița) care beneficiază, anul acesta, de o asemenea desfășurare de inventivitate. Amploarea manifestării este redată sugestiv de o serie de cifre și date organizatorice, ce ne sînt furnizate de ing. Gh. Bud, președintele Comisiei județene a inginerilor și tehnicienilor. Reținem, printre altele, că în edificiul nou și modern al „Casei cărții", inaugurat cu acest prilej în Piatra Neamț, sînt expuse circa 2 000 din cele mai valoroase și reprezentative lucrări cu caracter de invenții și inovații realizate în ultimul timp în unitățile industriale, de cercetare și învățămînt superior din țară; că la actuala ediție participă circa 700 de inventatori, inovatori, cercetători științifici și cadre universitare, reprezentanți ai unor ministere și ai altor instituite centrale, din întreaga țară; că timp de 7 zile, pe marile platforme industriale de la Săvinești, Piatra Neamț și Roman, sînt organizate comunicări științifice, dezbateri și mese rotunde structurate pe domenii ale activității economico-sociale, care vor inlesni transferul de idei și experiență între specialiști și colectivele de oameni ai muncii din unitățile județului, contribuind astfel la înfăptuirea programelor de organizare și modernizare a proceselor de producție, la creșterea eficienței economice.

— Manifestarea găzduită de județul nostru, ne spune tovarășul ing. Mihai Roman, secretar al Comitetului județean Neamț al P.C.R., desfășurată sub generoasa emblemă a Festivalului național „Cîntarea României", atestă gradul înalt de exprimare a creației tehnico-științifice în România socialistă, urmare a grijii și preocupărilor statornice ale partidului și statului nostru, personal ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru a conferi acestui fenomen un caracter de masă. Ni se oferă acum cu generozitate, cu prilejul acestei manifestări, un valoros și reprezentativ număr de invenții și inovații. Important este acum să acționăm cu operativitate pentru ca aproape 700 de lucrări selecționate deja de specialiștii din județ să poată fi operativ preluate, aplicate și generalizate în unitățile noastre economice, materializîndu-se în tot atîtea soluții de creștere a productivității muncii, de reducere a consumurilor, de sporire a calității și competitivității produselor. La rîndul nostru, sîntem prezenți în standurile expoziției cu peste 250 de invenții și inovații, rod al creatorilor nemteni, pe care le punem la dispoziția tuturor celor interesați. Avem în acest schimb de idei, de experiență valoroasă încă o dovadă a superiorității societății noastre socialiste care nu face din invenție, care este prin definiție purtătoare de noutate și, implicit, de progres tehnic pe plan mondial, un secret păzit cu strășnicie de teama concurenței, ci o răspîndește larg, în climatul întrajutorării, al efortului unanim de a accelera propria noastră dezvoltare. Pe de altă parte, acțiunile de genul celei pe care o găzduim acum la Piatra Neamț stimulează gustul creativității, dorința de a intra în competiție, aspirație firească și demnă de a fi încurajată — afirmarea pe acest teritoriu al promovării noului.

Într-adevăr, parcurgînd, fie și în grabă, standurile care cuprind acest veritabil tezaur al gîndirii tehnice și științifice naționale, pentru care au lucrat și lucrează milioane de minți, capabile să depășească timpul lor, luăm act nu doar de marea varietate a domeniilor și complexitatea problematicii abordate, ci, mai cu seamă, de efectele economice pe care le generează fiecare lucrare în parte: milioane și zeci de milioane de lei ce reprezintă fie valoarea realizată prin creșterea productivității muncii, fie cea înregistrată ca urmare a eliminării unor importuri de materii prime, materiale, utilaje și aparatură sau prin diminuări ale consumurilor de orice fel. Mai puțin cuantificabile în lei sînt și acele soluții tehnice și tehnologice de vîrf, nu puține la număr, care atestă înalt nivel calitativ al unor produse românești, gradul lor de noutate și deci de prioritate absolută recunoscută pe plan mondial. Sînt argumente care au determinat conducerile multor unități din țară, dar mai cu seamă ale celor industriale din județul Neamț, ca gazdă a acestei manifestări, să preia pentru aplicare peste 700 de invenții și inovații. „Centrala noastră este prezentă la această manifestare tehnico-științifică cu 60 de invenții și inovații ce și-au găsit deja aplicabilitate în producție, ne spune, bunăoară, ing. Gh. Țepeș — directorul Combinatului de fibre sintetice din Săvinești. Aceasta nu înseamnă însă că nu vom prelua și aplica tot ceea ce s-a dovedit a fi util și valoros în altă parte. Am întîlnit aici soluții tehnologice, nu doar pentru procesele chimice specifice profilului nostru, ci și pentru alte domenii conexe — prelucrări mecanice, mecanizări și automatizări — la care noi de multă vreme căutam soluții de rezolvare. Iată deci, din acest punct de vedere, cît de utile sînt asemenea manifestări".

Prestigios și util colocviu al inventicii românești, „Manifestarea pentru promovarea și generalizarea creațiilor științifice originale — **Invenții-inovații**", desfășurată în municipiul Piatra Neamț, se înscrie ca o reușită inițiativă organizatorică menită să contribuie la afirmarea și promovarea progresului tehnic, a celor mai noi cuceriri ale revoluției tehnico-științifice contemporane.

Vlaicu RADU

Aspect de la întreprinderea „Electrobanat" din Timișoara
Foto: S. Cristian

Capacitățile de producție

(Urmare din pag. I)

cităților de producție pot fi puse în valoare și pe seama **reducerii întreruperilor planificate în funcționarea utilajelor**, care sînt datorate, mai ales, schimburilor neprogramate. Printre cauzele cele mai frecvente ale slabei folosiri, în schimburi, a utilajelor, care împiedică multe întreprinderi să realizeze și chiar să planifice un coeficient de schimburi mai ridicat figurează și **disproporțiile dintre capacitățile de producție ale unor secții sau grupe de mașini.** De exemplu, în unele întreprinderi constructoare de mașini se constată deficite de capacitate la secțiile de turnătorie, forjă, în comparație cu secțiile prelucrătoare; în consecință, unitățile isi stabilesc încărcări diferite de la o secție la alta — mai mari la secțiile și utilajele care prezintă deficit de capacitate și mai reduse la verigile de producție unde există capacități temporar disponibile. Această situație impune ca în fiecare întreprindere să se ia toate măsurile necesare în vederea eliminării locurilor înguste prin modernizarea fondurilor fixe, perfecționarea organizării producției și a muncii, completarea dotării.

În unele cazuri se invocă drept obstacol în calea reducerii schimburilor neprogramate **lipsa forței de muncă.** În realitate, este vorba nu atît de o lipsă absolută de muncitori, cît de una relativă, în sensul că nu există suficienți muncitori cu calificare corespunzătoare față de dotarea întreprinderilor cu utilaje moderne, de mare complexitate. Pe această linie, măsurile luate în domeniul dezvoltării și perfecționării învățămîntului de toate gradele, și în special cel profesional și liceal, contribuie la rezolvarea corespunzătoare a problemei asigurării forței de muncă calificate. Trebuie însă subliniat și un alt aspect privind lipsa numai aparentă a forței de muncă într-o serie de cazuri. Astfel, unele unități, deși acuză lipsă de forță de muncă, numeric dispun de personalul necesar. Necorespunzătoare este însă folosirea acestuia, existînd un **raport nerațional între muncitorii auxiliari și cei direct productivi,** consecință a nivelului scăzut de mecanizare a lucrărilor auxiliare și de servire, mai ales în privința transporturilor interne. Evident, prin folosirea unor astfel de rezerve, o parte importantă a personalului auxiliar poate deveni disponibil și trece în categoria muncitorilor direct productivi. În acest sens, în Tezele pentru plenara C.C. al P.C.R. se insistă în mod deosebit asupra **obligațiilor care revin organelor democratice de conducere, a factorilor de resort din întreprinderi pentru pregătirea și ridicarea calificării forței de muncă, utilizarea judicioasă, eficientă a potențialului uman al fiecărei unități economice.**

Rezerve de utilizare rațională a capacităților de producție pot fi mobilizate și prin **reducerea duratei întreruperilor planificate aferente reparațiilor și reviziilor tehnice.** Punerea în valoare a acestor rezerve se poate asigura atît prin reducerea timpului necesar executării lucrărilor de reparații și revizii, cît și prin mărirea intervalului de funcționare între două reparații succesive. În ambele situații se obține creșterea corespunzătoare a fondului de timp disponibil, mai bună folosire a capacităților de producție. Sînt numeroase întreprinderi unde, printr-o organizare rațională și prin aplicarea unor metode avansate de lucru, concretizate în calitatea superioară a reparațiilor efectuate, se realizează în mod curent scurtarea considerabilă a duratei de execuție și reducerea costurilor acestor lucrări. Printre sistemele, metodele și procedeele tehnologice avansate aplicate în sectoarele de reparații pot fi enumerate descentralizarea reparațiilor curente, specializarea brigăzilor sau echipelor de lucru în cadrul secției mecano-energetice, mărirea rezistenței la uzură a pieselor, mecanizarea unor scule, organizarea reparațiilor pe subansambluri etc. Firește, o asemenea metodă gospodărească, de exploatare rațională a fondurilor fixe, trebuie strict delimitată de **practica necorespunzătoare a unor conduceri de întreprinderi de a forța utilizarea unor mașini și utilaje peste limitele tehnice admisibile,** condamnîndu-le la o uzură accentuată doar din considerentul realizării cu orice preț a unor sarcini de producție ale momentului.

Cert este că durata imobilizării utilajelor în reparații poate fi diminuată prin **ridicarea nivelului de calificare al personalului specializat în executarea acestor lucrări.** În destul de multe unități se constată **existența unui decalaj între calificarea muncitorilor din secția mecano-energetică și complexitatea, respectiv tehnicitatea ridicată a utilajelor cu care sînt dotate întreprinderile.** Or, categoria medie de încadrare a muncitorilor de la reparații trebuie să fie egală, dacă nu chiar superioară categoriei medii a lucrărilor care se execută, ținînd seama de faptul că de calitatea reparațiilor depind atît gradul de folosire a utilajului, cît și calitatea produselor.

În lumina exigențelor formulate în Tezele pentru plenara C.C. al P.C.R. este necesar ca în fiecare întreprindere să se acționeze stăruitor pentru folosirea cît mai eficientă a capacităților de producție. Iar pentru aceasta, o serie de căi, de metode, de mijloace care sînt la îndemîna consiliilor oamenilor muncii, a factorilor de conducere trebuie mai bine, mai perseverent folosite.

Cu ce s-au întors acasă de la schimbul de experiență?

Față în față două ferme zootehnice din județul Vrancea

Cooperatorii din Măicănești făcuseră de multe ori drumul la ferma de taurine a C.A.P. Ciorăști — ni s-a spus la Direcția agricolă a județului Vrancea. Și au avut ce vedea acolo: cum îngrijesc aceștia animalele, cum și cu ce le hrănesc. Intraseră în grajduri, în depozitele de furaje. Peste tot. Facem și noi același lucru, dar mergem și la vecini, mai ales pentru a vedea ce au aplicat aceștia din ce au văzut. Pentru a lămuri mai bine lucrurile, vom pune alături modul în care procedează și unii și ceilalți și ce rezultate obțin, pornind de la premisa că, în mod firesc, la condiții asemănătoare, la eforturi și preocupări identice, n-ar trebui să existe diferențe de producție între ferme. Și totuși sînt. Și nu mici. De la simplu la dublu.

Iarna a sosit și orice om gospodar a pregătit din timp adăposturile pentru sezonul rece, a asigurat furajele necesare pentru animale. La Ciorăști, de la drumurile interioare, nivelate cu grijă, la grajdurile bine izolate și instalațiile de adăpare și eliminare a gunoiului în perfectă stare de funcționare, de la furajeria pusă în ordine, mergînd pînă la un element neînsemnat pentru discuția de față, îngrijirea viței de vie plantate pe marginea drumului, peste tot se simte mîna gospodarului. La ceva mai mult de 10 km de Ciorăști se află ferma de taurine a C.A.P. Măicănești. Aici parcă nici n-a venit iarna. Peste tot a rămas cîte ceva de făcut. La acoperișuri, cîteva geamuri de completat, de reparat ușile și de izolat conductele de apă, de făcut ordine în furajerie ș.a. Contrast vizibil pentru oricine. De ce? Au lipsit cumva materialele? Meșterii? Nu. A lipsit spiritul de bun gospodar.

De la acest aspect exterior, care pune în lumină atitudinea complet diferită a cadrelor de conducere din cele două unități față de condițiile în care vor ierna animalele, să trecem la fondul problemei. Producția de lapte, care, de fapt, este rezultanta preocupărilor lucrătorilor din zootehnie pentru asigurarea tuturor condițiilor necesare realizării planului. Să notăm, mai întîi, cîțiva din principalii indicatori. Producția de lapte — 2 700 l pe an de la o vacă la Ciorăști, 1 400 la Măicănești; natalitate — 90 la sută la prima unitate, 56 la sută la cea de-a doua; costul mediu al unui litru de lapte la prima fermă — 1,60 lei, la cea de-a doua — 5 lei; beneficii — 450 000 lei în acest an la prima fermă, pierderi la cea de-a doua.

La începutul discuției noastre, tovarășul Dan Lăzărescu, director cu producția animală la direcția agricolă, ne-a vorbit de trei lucruri care-l preocupă în mod deosebit: starea de întreținere a vițelelor de reproducție; spiritul de inițiativă al celor care răspund de buna îngrijire a animalelor; stabilirea răspunderilor ce revin fiecărui participant la desfășurarea procesului de producție. Nu întîmplător am reprodus aceste gînduri ale specialistului de la direcția agricolă, care, de altfel, nici nu au pretenția că epuizează multitudinea unghiurilor din care poate fi privită activitatea din zootehnie, ci tocmai pentru că unele au tangență cu analiza de față.

Așadar, care este starea de întreținere a viitoarelor animale de reproducție la ora actuală? La C.A.P. Ciorăști vedem animale de diferite categorii de vîrstă: de la vițele de una-șase luni și pînă la cele ce urmează să intre în turma de bază. În afară de înfățișare, apreciată ca foarte bună de specialistul de la direcția agricolă, notăm un element cantitativ: toate, dar absolut toate au depășit greutatea planificată la etapă. Rațiile de furaje sînt bine echilibrate, date la timp și după rețete stabilite în funcție de vîrstă. La vițelele de pînă la șase luni, din nici o iesle nu lipseau finul vitaminos (una din temele schimbului de experiență care a avut loc la Ciorăști avea ca obiect tocmai pregătirea acestuia). Animalele sînt sănătoase, bine dezvoltate pentru că sînt îngrijite cum se cuvine. Similar stau lucrurile și la celelalte categorii de vîrstă.

Să ne oprim și asupra altui element care condiționează asigurarea unor efective de mare productivitate: selecția. În grajdurile cu vaci vedem cîteva animale marcate cu cîte o panglică verde. Este semnul care le deosebește pe recordiste (25 de litri de lapte pe zi) de celelalte. „Urmărim cu cea mai mare atenție, pînă la introducerea în turma de bază, produșii acestora — ține să precizeze șeful fermei, inginerul Vasile Dumitru. În acest an am introdus în turma de bază 50 de vițele provenite de la cele mai bune animale, iar pînă la sfîrșitul anului efectivul va crește cu încă 50 de animale". De notat că programul de grajd era respectat întocmai, toți îngrijitorii fiind prezenți la datorie.

C.A.P. Măicănești. Diferențele față de ce este la Ciorăști le poate constata foarte bine oricine, fără să fie specialist. Vițele slabe, neîngrijite. Reținem aprecierea medicului veterinar de circumscripție, Gheorghe Grigoriu: „Au o stare fiziologică mediocră". Una din cauze: viței, ținuți mai mult în grajduri (pentru că padocurile sînt improprii), în umezeală și miros puternic de amoniac, se îmbolnăvesc ușor. Nu ne mirăm de spusele doctorului nici cînd vedem în iesle tocătură de coceni și paie în loc de fîn. Am vrut să discutăm cu un îngrijitor, dar n-a fost posibil pentru că — ni s-a spus — „toți sînt plecați cu turma la cîmp". De ce toți, cînd bună parte din efectiv era în fermă? Sînt și aici animale marcate cu aceeași panglică verde. Din păcate, trebuie arătat că numai acest element simbolic a fost preluat de la vecini, pentru că aici recordistele ating abia 7 litri de lapte pe zi.

Andrei Coman, președintele C.A.P. Măicănești și tehnician veterinar de profesie, este și el de părere că primul pas în redresarea fermei nu poate fi altul decît creșterea unui tineret femel de reproducție viguros. Numai că părerea, oricît de ferm ar fi exprimată, tot părere rămîne dacă nu e urmată de fapte. Iar aici, la Măicănești, faptele sînt prea puține și nesemnificative. Înaintea unor considerente cu privire la creșterea tineretului de reproducție vom face cîteva precizări în legătură cu organizarea acestei activități. La Ciorăști, de această problemă se ocupă zilnic șeful fermei și medicul de circumscripție; la Măicănești, pe lîngă aceștia doi se ocupă și președintele unității, și inginerul-șef al consiliului agroindustrial, cînd toți deodată, cînd nici unul. „Cînd răspunderea e divizată, cînd nu este continuitate, multe elemente ale tehnologiei se pierd — spune directorul adjunct al direcției agricole. Și o dată scăpat din vedere orice element, programul, oricît de bine întocmit ar fi, nu dă rezultate. La Măicănești, de pildă, animalele nu sînt furajate după categorii de vîrstă. Este bine știut că pentru fiecare perioadă de dezvoltare a acestora sînt specifice anumite furaje și anumite rații".

Desigur, una din condițiile de bază ale obținerii unor producții animaliere superioare o constituie asigurarea unor cantități îndestulătoare de furaje, în sortimente diferite și de calitate corespunzătoare. Aceasta se vede și în ieslele animalelor. La Ciorăști primesc acum în rații masă verde, dovleci, sfeclă furajeră și coceni, iar în perioada de stabulație — fîn, siloz, sfeclă, dovleci, vrejuri de leguminoase, paie și coceni. La Măicănești, de acum pînă la viitoarea recoltă, paie, coceni și puțin fîn. Diferențe sînt și în ce privește cantitatea (mai mare la prima unitate, mai redusă la cea de-a doua) și structura: la prima fermă două treimi din unitățile nutritive provin de la nutrețuri valorase; la cea de-a doua — numai o treime.

Am încercat să aflăm de unde provin aceste diferențe. La prima vedere ar fi suprafețele destinate obținerii furajelor. La efective de vaci cu lapte asemănătoare, C.A.P. Ciorăști dispune de 240 de hectare pentru a fi cultivate, dar nu are nici un hectar de pășune, pe cînd C.A.P. Măicănești are 150 de hectare teren pentru cultură și 214 hectare de pășune. Toți factorii de răspundere de la această unitate cu care am discutat sînt de părere că, bine îngrijită, fertilizată, cultivată și exploatată rațional, ar fi cum nu se poate mai bună, asigurînd furaje din abundență. Cine poartă răspunderea pentru faptul că această pășune este slab productivă?

Realitatea este că, în afara unor intervenții la direcția agricolă prin care se solicită sprijin, unitatea n-a întreprins nimic concret pentru punerea în valoare a acestei suprafețe, care încet-încet se degradează. Or, potrivit legii, primii care au datoria să acționeze în această direcție sînt deținătorii terenului, respectiv cooperatorii. Desigur, un sprijin concret în această privință trebuie să-l dea direcția agricolă prin asigurarea unor fonduri materiale și bănești. Contribuția în muncă revine însă cooperatorilor, iar inițiativa care pînă acum a lipsit, în mod firesc, consiliului de conducere al unității.

În fond, diferențele în ce privește rezultatele, starea de fapt a celor două ferme zootehnice exprimă în ultimă instanță deosebiri între modul de a gîndi și a munci, ele pun în evidență o anumită mentalitate cu privire la răspunderea pe care o poartă conducerile unităților agricole, specialiștii pentru buna desfășurare a activității într-un sector de mare importanță pentru dezvoltarea agriculturii. Așa cum rezultă și din sumarele observații prezentate în analiza de față, nu diferențele de condiții naturale și materiale au condus la aceste rezultate, ci diferența de răspundere, de gîndire și de concepere a unor soluții care să asigure buna desfășurare a activității în cele două unități. Nu poate și nu trebuie omisă răspunderea pe care o poartă organizațiile de partid de la nivelul celor două cooperative agricole, precum și comitetele comunale de partid.

Lucian CIUBOTARU
Dan DRĂGULESCU
corespondenții „Scînteii"

Creșterea fertilității solurilor

(Urmare din pag. I)

transportat cu atelajele cantități de îngrășăminte organice de 2—4 ori mai mari decît cele planificate. Asemănător trebuie să se procedeze și în județele Caraș-Severin, Alba, Hunedoara, Gorj, Prahova, Teleorman și Arad, unde atelajele sînt folosite în mică măsură la transportul îngrășămintelor organice. Este absolut necesar ca, prin mobilizarea tuturor forțelor și repartizarea lor judicioasă, să se asigure o corelare perfectă între executarea arăturilor, lucrare care în această perioadă este în plină desfășurare, și transportul și administrarea în avans a celor peste 17 milioane tone de îngrășăminte organice aflate în stoc în unitățile agricole. Nu trebuie precupețit nici un efort pentru ca întreaga suprafață planificată în acest an să fie fertilizată cu îngrășăminte organice, aceasta constituind o verigă esențială a sistemului de agricultură intensivă, de care depinde reciclarea productivă a substanțelor nutritive și regenerarea substanțelor humice din sol.

Afînarea profundă a solurilor puternic compactate. Studiile pedologice, ca și constatările directe din producție evidențiază că pe o suprafață întinsă s-au accentuat unele fenomene negative privind înrăutățirea stării fizice și a structurii solului în stratul arat și imediat sub acesta, datorită compactării primare și a celei secundare. Eliminarea acestor fenomene, ce se răsfrîng nefavorabil asupra nivelului producției și a consumului de carburanți necesar pentru lucrările agricole, impune executarea o dată la 4 ani a scarificării pe toate terenurile cu substrat impermeabil situat la 50—60 cm adîncime. Pe restul suprafețelor de teren, cu grad ridicat de compactare datorat trecerilor repetate cu utilajele agricole și executării lucrărilor în perioada necorespunzătoare, s-a instituit obligativitatea executării arăturii adînci cu subsolier, care asigură afînarea solului pînă la 40—45 cm adîncime.

În ce privește scarificarea propriu-zisă, lucrarea a fost planificată a se realiza în acest an pe un milion de hectare. Rezultatele înregistrate pînă în prezent se situează la un nivel foarte scăzut, doar 34 la sută din prevederi. Și în acest caz există o mare diferențiere între realizările pe județe. Doar trei județe — Iași Bacău și Bistrița-Năsăud — și-au realizat și depășit sarcinile stabilite. În alte județe, cum sînt Buzău, Vaslui, Gorj, Mehedinți, Dîmbovița, Bihor, Vrancea, Mureș, Vîlcea și Cluj — realizările sînt mai aproape de cerințe. În schimb, tocmai în unele județe cu pondere însemnată în realizarea producției agricole — Ialomița, Constanța, Tulcea, Teleorman, Satu Mare, Olt, Arad, Timiș și Dolj — scarificarea solului s-a efectuat pe suprafețe nesemnificative, ceea ce pune în pericol realizarea sarcinilor pe acest an. Este o situație care accentuează cerința ca în această perioadă să fie concentrate forțele necesare astfel încît scarificarea solului să se facă pe toate terenurile unde este nevoie.

Sînt deci necesare măsuri pentru recuperarea restanțelor la fiecare obiectiv din programul stabilit. În acest sens, dincolo de sarcinile și răspunderile ce revin fiecărei unități agricole în parte pentru concentrarea forțelor și organizarea temeinică a activității, pentru intensificarea la maximum a executării acestor lucrări, este nevoie ca și organele agricole centrale de resort să asigure o corelare perfectă între volumul lucrărilor planificate și cantitățile de combustibil repartizate. Așa cum s-a procedat cu bune rezultate în anul trecut, este nevoie să se asigure nominal cantitățile de combustibil necesare realizării fiecărei lucrări în parte, instituindu-se un control riguros privind utilizarea acestela numai în acest scop.

70 DE ANI DE LA FĂURIREA STATULUI NAȚIONAL UNITAR ROMÂN

1 MAI 1939 — MOMENT GLORIOS AL LUPTEI POPORULUI PENTRU INDEPENDENȚĂ ȘI SUVERANITATE NAȚIONALĂ, ÎMPOTRIVA FASCISMULUI ȘI RĂZBOIULUI

(Urmare din pag. I)

insufla speranța de mai bine pe care numai lupta revoluționară ți-o poate da, le dădea curaj, făcîndu-i conștienți de valoarea și forța socială pe care o reprezentau. Pentru noi toți era limpede încă de pe atunci că experiența, contribuția concretă pe care le aducea tovarășul Nicolae Ceaușescu în fluxul luptei revoluționare erau de cea mai mare însemnătate. Privită azi, în perspectiva istoriei, această contribuție apare cu și mai multă claritate; viitorul conducător al destinelor poporului și patriei noastre de azi își punea încă de atunci în valoare înaltele sale calități politice și organizatorice, calități ale unei personalități de excepție care — așa cum au confirmat-o evenimentele — au primit o strălucită încununare în acțiunile revoluționare memorabile din ziua de 1 Mai 1939.

Marea manifestație din București de la 1 Mai 1939 s-a constituit în dovadă peremptorie a abnegației și priceperii comuniștilor, care au aplicat o tactică și o strategie politică adecvate imprejurărilor istorice concrete. Este momentul să subliniez cu toată tăria că ansamblul de măsuri și pregătiri politice și organizatorice ale partidului comunist au imprimat un caracter revoluționar, antifascist și patriotic tuturor întrunirilor și manifestărilor din București de la 1 Mai 1939 și că toate acestea aveau la bază activitatea desfășurată de revoluționarii din Capitală, un rol deosebit revenind tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu (Petrescu).

La întrunirile din sălile „Tomis", „Eintracht" și „Aro" au fost scoase în evidență nu numai nevoile cotidiene ale maselor populare, ci și situația deosebit de critică prin care trecea în acea epocă țara, poporul român fiind expus acțiunilor revanșarde și revizioniste ale statelor fasciste; ca urmare a fost subliniată necesitatea stringentă a realizării unității de luptă în fața agresorului nazist și horthyst. De altfel, în întreaga campanie politică desfășurată în întîmpinarea zilei de 1 Mai, partidul a dat prioritate sublinierii pericolului pe care îl prezentau organizațiile fasciste din interiorul țării, și în primul rînd Garda de Fier, principala agentură a hitlerismului în România. A fost și motivul pentru care cei peste 20 000 de participanți la marea manifestație de la 1 Mai 1939 — în rîndul cărora se aflau toți militanții comuniști antifascisti în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu — au strigat, pe tot traseul parcurs, lozinci de condamnare a acestei organizații: „Jos Garda de Fier!", „Jos agenții hitleriști!", „Jos agenții trădători de țară!".

Către ora 12, mii de demonstranți, adunați în diferite puncte ale Capitalei, s-au incolonat în Piața Romană și au pornit în rînduri de cîte șase pe Calea Victoriei, prin fața Palatului Regal, pe Splaiul Unirii, bulevardul George Coșbuc, strada 11 Iunie, pînă în Parcul Libertății. „Calea Victoriei avea aspectul unui cîmp de manifestație revoluționară", recunoșteau în rapoartele lor reprezentanții organelor represive. „Trăiască democrația!", „Jos teroarea!", „Vrem România liberă și independentă!", „Vrem respectarea granițelor!", „Jos fascismul!", „Jos războiul!", „Trăiască Frontul popular antifascist!" — au fost principalele lozinci pe care le scandau fără întrerupere mîile de demonstranți pînă la punctul final — Parcul Libertății — într-o atmosferă de puternic entuziasm patriotic. Acolo a fost depusă o coroană de flori la Mormîntul Eroului Necunoscut. Privit prin prisma istorică a celor 70 de ani scurși de la înfăptuirea Marii Uniri din 1 Decembrie 1918, gestul de la Mormîntul Eroului Necunoscut se înscrie, simbolic și încărcat cu bogate și profunde semnificații, pe linia celor mai frumoase tradiții ale luptei clasei noastre muncitoare, militantă consecventă și neînfricată pentru unitatea națională, pentru suveranitatea și independența României.

Tot din inițiativa comuniștilor, în după-amiaza aceleiași zile au fost organizate, în diferite puncte din împrejurimile Capitalei, în păduri și locuri de agrement, acțiuni cu caracter politico-educativ în cadrul cărora comuniștii atrăgeau atenția oamenilor muncii asupra imperativelor politice ale momentului lansînd și scandînd lozinci, chemări mobilizatoare ce aveau darul să conștientizeze în sufletul muncitorilor importanța acțiunilor unite pentru salvgardarea independenței și integrității teritoriale a patriei, pe calea creării și consolidării Frontului popular antifascist. Una din cele mai importante acțiuni de acest fel a avut loc pe Stadionul Muncitoresc, unde comuniștii au avut în fruntea lor pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, militantul revoluționar atrăgînd atenția organelor de ordine prin activitatea sa combativă, neobosită. În arhivele acestor organe represive s-au păstrat rapoarte ale agenților prezenți la manifestație, în care își notau constatările: „Nicolae Ceaușescu — se nota într-unul din acestea — fost condamnat la trei ani închisoare, pentru activitate comunistă, pedeapsă executată la Doftana, a strigat în timpul serbării de pe Stadionul Muncitoresc lozinca comunistă Trăiască frontul popular".

Făcînd o apreciere din perspectiva istoriei a evenimentelor anului 1939 și referindu-se la eforturile de realizare a unității naționale împotriva primejdiei fasciste și de război, pentru apărarea independenței și integrității teritoriale a țării, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, sublinia că în paralel cu înfăptuirea unității de acțiune proletare în breslele muncitorești clasa muncitoare a reușit, în condițiile complexe ale acelor ani, să lărgească cadrul de colaborare cu toate elementele de stînga, cu forțele democratice din rîndul partidelor burgheze și chiar cu unii membri ai guvernului din acea vreme. Această unire de forțe a fost facilitată de agravarea pericolului fascist. Reușita clasei noastre muncitoare în ansamblul acestei mari acțiuni politice de extremă importanță în condițiile date a avut la temelie reușitele de zi cu zi ale militanților revoluționari ai partidului, în fruntea cărora s-au situat în permanență, cu o perseverență și dîrzenie remarcabile, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu (Petrescu).

Evenimentele de la 1 Mai 1939 din București au constituit o mare victorie a Partidului Comunist Român, a politicii sale de Front Unic cu Partidul Social Democrat. Ele au avut un larg ecou nu numai în țară, dar și peste hotare. La Conferința internațională pentru apărarea păcii ținută la Paris între 12—14 mai 1939, atunci cînd s-a discutat despre situația din România grav amenințată de fascism și agresiune din partea Germaniei hitleriste, s-a apreciat că manifestările muncitorești din ziua de 1 Mai au fost o *„expresie a voinței maselor"*, *„o dovadă că poporul român se raliază la mișcarea antifascistă și că voința sa este de a lupta, în mod real, împotriva agresorului și a fascismului"*. Publicații numeroase din U.R.S.S., Marea Britanie, S.U.A. și Elveția au apreciat de asemenea pozitiv caracterul revoluționar, antifascist și antirăzboinic al manifestațiilor din 1 Mai 1939 de la București. Conducătorul principal al acestor manifestații, tovarășul Nicolae Ceaușescu, preciza mai tîrziu că evenimentele revoluționare prilejuite de sărbătorirea zilei de 1 Mai 1939 reprezintă **„o dovadă a maturității clasei muncitoare, a posibilităților de care dispunea atunci poporul român, forțele sale revoluționare și progresiste de a organiza cu succes lupta împotriva războiului și fascismului"**.

Momente importante în cadrul acțiunilor de masă revoluționare, organizate și conduse de partidul comunist în această frămîntată epocă istorică — subliniind prin ele însele valoarea politicii de Front Unic —, manifestările zilei de 1 Mai 1939 deschideau în același timp o perspectivă dintre cele mai promițătoare pentru activitatea revoluționară de viitor a clasei muncitoare din România. La numai aproximativ o lună de la aceste evenimente, ziarul „Scînteia" scria în iunie 1939: *„Comuniști și muncitori social-democrați, realizați și întăriți Frontul Unic! Munciți pentru concentrarea tuturor forțelor democratice și sincer patriotice într-un front larg, combativ, împotriva dușmanului fascist din afară, agenților hitleriști din țară (...). De munca voastră comună, tovarăși, de energia voastră, de fidelitatea voastră față de clasa muncitoare, față de poporul român depinde succesul acestei lupte mărețe de salvare a țării"*.

Trebuie menționat și faptul că acțiunile revoluționare, antifasciste și antirăzboinice de masă de la 1 Mai 1939 au constituit și un cadru propice pentru intensificarea acțiunii de reorganizare a Uniunii Tineretului Comunist. În majoritatea centrelor muncitorești din țară au avut loc chiar în zilele de 2—3 mai ședințe ale tinerilor comuniști, iar în București, în ziua de 3 mai s-a ținut o ședință a Comisiei centrale de reorganizare a U.T.C., care a fost un bun prilej pentru analizarea în detaliu atît a succeselor, cît și a slăbiciunilor puse în evidență de desfășurarea campaniei politice în întîmpinarea zilei de 1 Mai. Făcînd această analiză, militantul comunist Nicolae Ceaușescu a ținut să aprecieze, de pildă, că activitatea tineretului comunist de la Atelierele C.F.R.-Griviția nu s-a ridicat la înălțimea posibilităților, propunînd măsuri concrete pentru fortificarea organizației revoluționare de tineret existente în această întreprindere cu bogate tradiții de luptă revoluționară.

Cu o energie nestăvilită, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu (Petrescu) au continuat fără răgaz activitatea politică pentru amplificarea și consolidarea succesului dobîndit, afirmîndu-se tot mai mult în rîndul cadrelor de bază ale partidului comunist. Activitatea breslelor a fost folosită de comuniști și pentru ajutorarea materială și apărarea militanților comuniști supuși represiunii și arestați în număr tot mai mare. Pe această linie s-a remarcat și marea serbare cimpenească din 13 august 1939, organizată de comuniștii din cercurile culturale de pe lîngă bresle pe Stadionul Ministerului Muncii din Parcul Veseliei. Au luat parte peste 1 000 de persoane care au primit — după cum se obișnuia la asemenea serbări — cărți poștale prin care se desemna de către participanți „Regina Muncii". Este grăitor și edificator în același timp asupra caracterului politic al acestor manifestări faptul că într-un raport al autorităților asupra celor petrecute acolo se spunea: *„Textul acestor cărți poștale a fost citit cu voce tare de către comunistul Nicolae Ceaușescu"* și că acțiunea a constituit *„prilej pentru a manifesta și a lansa lozinci comuniste"*. Din aceleași relatări documentare rezultă că titlul respectiv a fost atribuit comunistei Elena Petrescu, *„conducătoarea secției de tineret din sectorul II Negru, care s-a adresat muncitorilor cu cuvintele: «Mulțumesc proletariatului conștient de eforturile făcute pentru apărarea libertății și a martirilor clasei muncitoare. Cerem pîine și dreptate, intrarea în legalitate»"*.

Manifestările antifasciste și antirăzboinice de la 1 Mai 1939 din România se înscriu ca un moment de cea mai mare însemnătate în cadrul general al acțiunilor de masă revoluționare conduse de partid, moment de înalt relief al luptei revoluționare din țara noastră în cursul cărora s-au ilustrat voința de acțiune, hotărîrea clasei muncitoare, a tuturor oamenilor de bună credință de a se împotrivi fascismului și războiului, de a apăra granițele și independența României.

Privite în ansamblul etapei istorice atît de frămîntate a acelor ani, marile evenimente politice legate de sărbătorirea zilei de 1 Mai 1939 se înscriu ca un glorios preludiu al revoluției de eliberare națională și socială, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944, ca o etapă necesară în procesul de clarificare și mobilizare a maselor pentru înfăptuirea țelurilor nobile pentru care au militat comuniștii.

Deschis, în forma actuală, în luna mai, Muzeul județean de istorie din Sibiu s-a impus ca o instituție cu puternice valențe educative. În cinstea aniversării a 70 de ani de la făurirea statului național unitar român, muzeul județean de istorie organizează, la sediu și în întreprinderi industriale și instituții din municipiu și județ, simpozioane și sesiuni de comunicări, dezbateri, expuneri, evocări, ghidaje speciale pentru tineri uteciști, elevi și pionieri, expoziția tematică itinerantă „70 de ani de la desăvîrșirea unității de stat a României", expoziția de artă plastică aparținînd artiștilor plastici amatori din județ. (Ion Cnuc Nemeș).

Foto: **S. Cristian**

DE LA ORIZONTURILE VIEȚII LA UNIVERSUL ARTEI CONTEMPORANE

Mesajul istoriei — mesajul artei

Interesul pentru istorie al scriitorilor români este real și permanent. Toate generațiile au revenit neîncetat asupra momentelor semnificative ale trecutului nostru cu cele mai diverse prilejuri, în genuri artistice sau modalități publicistice variate. Realitatea documentară cercetată adesea cu acribie savantă de scriitori s-a împlinit în lucrări de specialitate, cea mai evidentă fiind „Viața lui Ștefan cel Mare", pe care Mihail Sadoveanu a simțit nevoia să o scrie înainte de a trece la elaborarea monumentalului ciclu romanesc „Frații Jderi". Este de domeniul evidenței că proza a evoluat, cel puțin într-o parte importantă a ei, din literatura cronicarilor, și abia după aceea din istoriografia lor, devenită în timp model pentru curentul național al „Daciei literare" și al unor istorici-literați cum au fost de fapt Mihail Kogălniceanu, Nicolae Bălcescu, B.P. Hasdeu, Al. Odobescu, apoi N. Iorga. Îndemnul de a se îndrepta către istoria națională a produs în egală măsură o istoriografie, operă de cunoaștere pozitivă, și literatură, creație cu o realitate estetică, și mai ales a polarizat interesul marilor scriitori în jurul unor subiecte ale istoriei noastre. S-au născut astfel nuvelele lui Negruzzi și Odobescu, romanele lui Duiliu Zamfirescu, Mihail Sadoveanu, „Un om între oameni" al lui Camil Petrescu, romanele istorice ale lui Eugen Barbu („Princepele"), Marin Preda („Delirul"), Paul Anghel (ciclul amplu „Zăpezile de-acum un veac"), Dana Dumitriu („Prințul Ghica"), Ion Lăncrănjan („Toamna fierbinte"), Mihail Diaconescu („Marele cintec") și atîtea alte opere de seamă.

Afirmarea prozei inspirate din istoria națională se cere asociată cu preocuparea mai largă a istoriografiei noastre din ultimele decenii de a cuprinde sistematic, într-o perspectivă științifică modernă, spațiul istoriei naționale. Este meritul istoricilor, dar și al scriitorilor de a fi contribuit în mai mare măsură la instituirea unei **autentice conștiințe istorice** a poporului nostru. Conștiința istorică asociază **cunoașterea deplină**, exactă a trecutului cu sentimentul apartenenței la acesta, nicicînd simplu obiect de contemplație neutră, ci aparținînd permanent prezentului, ființei fiecăruia din noi.

Deși aproape toate momentele trecutului sînt investigate din perspectivă științifică sau artistică, o adevărată probă și criteriu al interesului pentru trecut se dovedește a fi în ultimul timp istoria spațiului românesc al Transilvaniei. Istorici și scriitori îl scrutează cu un interes susținut de excepțională însemnătate a acestei părți de străvechi pămînt românesc pentru evoluția noastră națională. Nu puțini sînt scriitorii care-și asigură în prealabil o metodică și largă informație istorică pentru a putea cuprinde realitatea transilvană în adevărurile ei profunde. Între aceștia, Francisc Păcurariu se dovedește statornic preocupat atît de reflecția specialistului, cît și de transfigurarea artistului. Mai vechile sale romane: „Labirintul" sau „Geneza" reconstituie viața transilvană în preajma și în timpul Dictatului de la Viena, după ce în volume de versuri apărute chiar în acel moment da glas sentimentului de frustrare în fața raptului teritorial, dar și speranței într-un viitor mai bun.

Efortul de cunoaștere a realității istorice remodelată literar într-o **realitate estetică viabilă** s-a concretizat însă recent și într-o lucrare științifică cuprinzătoare, **„Românii și maghiarii de-a lungul veacurilor"**, apărută la Editura Minerva. Deși autorul ne asigură că lucrarea este „doar meditația unui scriitor despre destinul popoarelor din spațiul carpato-dunărean și, în acest cadru, despre relațiile dintre români și maghiari, despre înfățișările dobîndite de ele în cursul veacurilor, precum și despre învățămintele oferite de ele pentru prezent și pentru viitor", sînt evidente caracteristicile și calitățile unui cuprinzător și solid documentat studiu istoric de dimensiuni monografice. Cele șaptesprezece capitole, introducerea, notele bibliografice, rezumatul într-o limbă de circulație, indicele de nume indică metodologia istoriografică modernă dedusă din luarea în considerare cu rigoare și obiectivitate a unui complex de date istorice, documente și lucrări de referință necesare pentru a lumina adevărul istoric. Autorul își încadrează obiectul cercetării în cercuri tot mai strînse pentru a ajunge să analizeze minuțios acele „paralelisme, interferențe și contradicții" apărute în cursul conviețuirii istorice dintre români și maghiari pe pămîntul Transilvaniei.

Excursul istoric reafirmă cu tăria mărturiilor actuale dăinuirea și continuitatea elementului daco-roman, apariția treptată, sub influența unor condiții specifice, a poporului român. Sosirea în Transilvania a triburilor turanice maghiare a găsit aici un popor ce-și constituia primele organizații statale. Sînt trecute în revistă contextul european al așezării și expansiunii maghiare, relațiile cu populația autohtonă și treptata ei subjugare. Se caută apoi relieferea dezvoltării distincte a celor două popoare, prin formarea în sud și est a statelor feudale românești și afirmarea tot mai puternică a românilor din Transilvania la confluența dintre umanismul oriental și cel occidental în continuarea ideilor lui Iorga, Blaga sau Mircea Eliade (o mai atentă consultare a lucrării lui Pompiliu Eliade, „Influența franceză asupra spiritului public în România", ar fi pus poate mai exact în valoare contactul cu romanitatea și cu ideile revoluției franceze). Un loc deosebit îl ocupă analiza acelor fenomene care au dus la agravarea contradicțiilor dintre tendințele de asimilare și rezistența populației românești, desfășurarea unor mari lupte sociale și naționale, cu aplicație detaliată asupra revoluției de la 1848. Unirea Principatelor, obținerea independenței de stat a României și reverberațiile acestora asupra Transilvaniei sînt urmărite în toate laturile: politic, social, economic, demografic și spiritual, evidențiindu-se faptul că populația română transilvăneană a evoluat în interiorul acelorași coordonate etnice, lingvistice și culturale cu celelalte părți ale țării. Marea Unire din 1918 a fost corolarul dezvoltării comune de-a lungul secolelor a unui popor cu origine comună, care s-a dovedit capabil să depășească vicisitudinile istoriei.

Argumentele cărții se întemeiază nu numai pe compulsarea unei ample bibliografii, ci și pe alăturarea unor documente inedite sau pe cunoașterea nemijlocită a evenimentelor, cum sînt cele privind perioada interbelică sau a ultimei conflagrații. Autorul a trăit aceste evenimente de ascensiune, dar și de tragică recădere în asuprire a unei părți a pămîntului transilvan, și multe pagini sînt adevărate mărturii ale unei conștiințe cînd iluminate de împlinirea idealului național, cînd dureros reprimate de agresiune și teroare. În cuprinderea acestui moment sînt utilizate o serie de lucrări manuscrise ale unor participanți la evenimente. Totuși sporul de originalitate trebuie aflat mai cu seamă în consecventa urmărire a evoluției spirituale, cu deosebire a învățămîntului, și afirmarea creației științifice și literar-artistice. Studiul istoric devine pe o mare întindere o cercetare comprehensivă a evoluției vieții culturale, o adevărată istorie culturală care subsumează evoluția ideilor și sentimentelor unui întreg popor. Autorul emite și aici judecăți echilibrate, desprinse dintr-o profundă cunoaștere a culturii celor două popoare.

În viziunea scriitorilor și a literaturii este firesc ca istoria să se metamorfozeze prin mijlocirea modalităților artistice, ceea ce se regăsește în numărul apreciabil de opere literare. Dacă scriitorul trebuie să facă — cum cu îndreptățire observa G. Călinescu — „istoria fenomenelor fictive", adică artistice, el trebuie să opereze distincția între „ficțiunea care dă sentimentul realității și între realitatea însăși care nu operează asupra spiritului cu farmecul ficțiunii" (Vladimir Streinu). Aceasta nu exclude aprofundarea documentului istoric, ci dimpotrivă atingerea esențialului și adevărurilor general valabile. Operele literare au valoare tocmai prin posibilitatea de a conferi dimensiune artistică unui fapt de viață prin natura lui efemeră, de a-i atribui permanențele umanului, deci de a actualiza istoria. Modalitățile recente ale romanului combină prin mijloace specifice relatarea științifică, comentariul eseistic cu ficțiunea narativă pentru a evidenția mai clar posibilitățile includerii documentului istoric în structuri epice coerente, estetic convingătoare. Una dintre cele mai recente opere de această natură este romanul lui Ion Brad, **„Proces în recurs"**, apărut la Editura Eminescu. Un prim capitol pune problema raportului dintre realitatea istorică și ficțiunea romanescă, pe care încearcă să-l rezolve în interiorul unei confruntări dialogate între autor și un potențial cititor. Pentru aceasta personajul central are o dublă identitate, cel real, Vasile Mihalcea, fiind permanent însoțit de „sosia" lui romanescă, Ștefan Straja. Sînt momente cînd existențele celor două personaje se confundă, încît trecerea de la realitate la ficțiune și invers devine greu de sesizat, mai ales că ambii au de susținut aceeași cauză a românilor transilvăneni în apărarea cărela intelectualitatea din Blaj a avut un rol de seamă, responsabilitate istorică pe care și-au asumat-o deplin, conștienți de datoria lor. Prin reconstituirea biografiei complicate a personajului, autorul reface drumul secular de luptă al cărturarilor pentru afirmarea și apărarea dezvoltării libere a națiunii române transilvane. Sînt evocate marile personalități ale Blajului — despre care autorul a mai lăsat mărturie în piese de teatru sau publicistică — cu opercle lor de luminare adunate într-un „catalog" semnificativ prin cuprindere și dimensiuni. Opera de afirmare națională veche și puternică a creat o tradiție continuată de cărturarii veacului nostru. Tocmai asupra avatarurilor activității unuia din aceștia se oprește autorul pentru a încerca să descifreze distorsiunile introduse silnic în înțelegerea istoriei naționale în perioada dogmatică a primelor decenii de după eliberare. Vasile Mihalcea suferă rigorile drastice ale erorilor din acea perioadă și, dintr-un sincer și adevărat patriot, ajunge pe banca acuzării.

Realitatea de necontestat a faptelor devine în ficțiunea romanescă un „proces în recurs" la care participă cîteva personaje de condiție socială și vîrste diferite. Mărturiile făcute autorului — deopotrivă și personaj — sau sub forma unor epistole folosite în montajul scenic, asigură natura publică a dezbaterii nu pentru a disculpa sau a aduce circumstanțe atenuante, ci pentru a reda întreaga demnitate, dreptatea activității dascălului blăjean, continuator al luptei de veacuri a românilor transilvani pentru apărarea ființei naționale. Cu acest prilej sînt evocate personalități cu o contribuție importantă la apărarea naționalității române și la înfăptuirea unirii din 1918 ignorate sau blamate fără să se facă distincțiile necesare. Modalitățile de tratare epică îmbină trecutul cu prezentul pentru a dovedi ideea de continuitate în viața umană și socială, permanenta responsabilitate a prezentului față de marile idealuri naționale ale trecutului, perenitatea lor nedezmințită. Prin aceasta „Proces în recurs" își dovedește actualitatea, proiectînd spre trecut, într-o lucrare memorabilă, adevărurile noastre despre realitatea națională.

Argumentele elocvente oferite de lucrările literare sau științifice dovedesc interacțiunea reciprocă ce se stabilește între proză și istorie, conlucrarea lor firească în luminarea adevărată și expresivă a trecutului. Finalitatea lor comună nu îngăduie însă confuzia mijloacelor, prezentă în unele lucrări literare, prin care invenției epice i se substituie — în numele unei fidelități greșit înțelese — transcrierea evenimentelor din realitatea contingentă a unei epoci. Numai transfigurarea acesteia într-o altă realitate, realitatea estetică, singură este în stare să valideze opera de artă, să dea măsura valorii și a specificului fiecăruia.

Emil VASILESCU

ȘTIINȚĂ ȘI EDUCAȚIE

Cunoașterea aprofundată a naturii, în interesul progresului, al omului

Cronobiologia în intimitatea ritmurilor organismului

În cadrul seriei de materiale consacrate periodic de ziarul „Scînteia" mai bunei cunoașteri a Universului, a naturii, astăzi publicăm o dezbatere pe marginea cronobiologiei, o disciplină tînără, care a început să se afirme puternic, în slujba medicinei, a sănătății omului.

Școala românească de endocrinologie, apreciată pe plan mondial, se remarcă în ultimii ani și prin contribuțiile aduse în domeniul cronobiologiei, ritmologia hormonală fiind considerată astăzi de mulți specialiști ca o ramură a endocrinologiei moderne. Un consens tot mai larg capătă în lumea medicală opinia potrivit căreia medicina viitorului va fi de neconceput fără cunoștințe temeinice de cronobiologie.

Ce este de fapt cronobiologia și care-i sînt principalele cuceriri? Cum contribuie ea la mai buna cunoaștere a universului biologic uman? Ce eforturi se depun la noi în țară și ce ar mai trebui întreprins pentru a utiliza cît mai eficient în slujba sănătății omului rezultatele actuale ale cronobiologiei? Iată doar cîteva din întrebările care justifică interesul unei discuții pe tema cronobiologiei cu specialiști din domeniul cercetării, dar și al practicii medicale. Invitați noștri sînt medici: de la Institutul de endocrinologie „C. I. Parhon" din București — *Leonard Dumitriu*, directorul adjunct științific al acestei instituții, și *Graziela Nicolau*, șefa colectivului de cronobiologie; de la Spitalul județean Dîmbovița din Tîrgoviște — *Leonid Plingă*, șeful secției endocrinologie-nutriție, iar de la Spitalul clinic Berceni din București — *Constantin Bogdan*, directorul unității.

Dr. G. Nicolau: — Întreaga activitate a sistemului endocrin, începînd cu sinteza și eliberarea hormonilor la nivelul glandelor endocrine și pînă la efectele hormonilor la nivelul țesuturilor-țintă, prezintă modificări cu apariție regulată, care pot avea frecvențe de cîteva ore (asanumitele ritmuri ultradiene), de aproximativ 24 ore (ritmuri circadiene), de aproximativ 7 zile (ritmuri circaseptane), de aproximativ o lună cu manifestare la ambele sexe (ritmuri circatrigintane) și de aproximativ un an (ritmuri circanuale) și(sau) variații sezoniere, în cazurile în care sînt antrenate exclusiv de oscilațiile sezoniere ale unor factori de mediu. Aceste ritmuri endocrine cu diferite frecvențe și localizări ce evident se suprapun, se condiționează și se modulează reciproc constituie în ansamblul lor structura temporală a sistemului endocrin.

De reținut că ritmicitatea biologică este una dintre proprietățile fundamentale ale materiei vii și este determinată genetic.

Dr. L. Dumitriu: — Pentru optimizarea diagnosticului și terapiei, medicii de toate specialitățile ar trebui să dobîndească noțiuni generale de cronobiologie, să cunoască desfășurarea în timp a proceselor fiziologice din organismul uman. Clinicienii trebuie să integreze noțiunile de bază ale cronobiologiei, privită ca domeniu al fiziologiei, cu activitatea clinică. Cunoașterea ritmurilor biologice va contribui la dezvăluirea mecanismelor fiziopatologice ale bolilor, îmbunătățind astfel diagnosticul și opțiunile de tratament. Astfel, pentru a da numai un exemplu, prin studii cronobiologice s-a rezolvat o „patologie calitativă" a unor secreții hormonale, iar terapia medicamentoasă privită ca cronoterapie are deja rezultate încurajatoare. Introducerea noțiunii de cronobiologie în practica medicală vine în spriinul necesității de individualizare a tratamentului, confirmînd preceptul clasic că tratăm bolnavi, și nu boli.

REDACȚIA: — *Cum se poate folosi ritmicitatea biologică în diagnosticul endocrin, în depistarea unor dereglări endocrine recunoscute ca factori de risc în apariția unor boli majore ca hipertensiunea arterială și cancerul mamar?*

Dr. G. Nicolau: — Aceste „boli ale civilizației" constituie cîteva dintre principalele domenii în care cronobiologia, prin modelele sale de investigare și de administrare a agenților terapeutici, a înregistrat rezultate importante în diagnostic și tratament.

Pentru a putea recunoaște o patologie de ritm hormonal, ca să nu mai vorbim de corectarea sa, a trebuit să stabilim o bază de date ca valori de referință. Dacă acceptăm că toate funcțiile organismului oscilează ritmic înseamnă că „normalitatea" în diagnosticul de laborator trebuie reapreciată în funcție de timp, adică în funcție de momentul cînd s-a practicat investigația, deci introdus conceptul de variație temporală fiziologic normală. Ne-am început studiile de cronobiologie endocrină în România prin a stabili normalitatea funcțiilor endocrine și metabolice la populația țării noastre. Ca atare, pe baza a peste 200 000 dozări hormonale și biochimice, de determinări de tensiune arterială, puls și temperatură, efectuate la intervale precise în cursul a 24 ore și repetate în toate anotimpurile anului, am stabilit „hărți" ale ritmurilor endocrine și biochimice la grupe de subiecți sănătoși clinic, de ambele sexe și grupe de vîrstă.

Datele obținute vor servi la delice în diabetul zaharat de maturitate (de tip II) este comparabilă pentru majoritatea funcțiilor cu structura temporală a omului sănătos, fapt deosebit de important pentru cronofarmacologie, există totuși diferențe la nivelul unor funcții endocrine considerate ca influențînd ori modulînd rezistența la insulină, caracteristică bolii. Utilizînd modelul cronobiologic de investigare, am surprins o serie de perturbări funcționale la nivel hipofizo-corticosuprarenal și hipofizo-tiroidian, cu posibile implicații în patogeneza acestei boli.

Dr. L. Plingă: — În cadrul aceleiași colaborări cu institutul au fost studiate ritmurile endocrine și cele ale funcțiilor metabolice la copii cu unele tulburări de creștere și dezvoltare. Numărul foarte mare de copii investigați pe model cronobiologic circadian și circanual ne-a permis stabilirea unor corelații cu perspective interesante în corectarea tulburărilor de creștere la copii.

Dr. C. Bogdan: — O serie de cercetări clinice pe grupe de vîrstă extreme — copii și vîrstnici — au arătat că mecanismele reglării neuroendocrine a tensiunii arteriale diferă, cel puțin la anumite niveluri, în funcție de vîrstă.

Dr. G. Nicolau: — Dacă vorbim de cronoterapie, fie că ea este aplicată în utilizarea unor preparate antihipertensive ori hormonale, în radioterapie ori chimioterapie, trebuie subliniat un aspect general valabil și de o importanță majoră pentru succesul tratamentului. Sincronizarea temporală a unui tratament implică utilizarea timpului biologic al pacientului (modulat de o serie de factori numiți sincronizatori externi ai ritmului biologic endogen, ca ora-rul său de activitate — repaus, somn-veghe, orele de masă), și nu a timpului fizic (o anumită oră din zi sau zi a săptămînii ori a lunii). Dacă cronoterapia aplicată corect, după principii științifice, poate face ca medicația să aibă efect maxim în doze reduse, organismul fiind astfel expus în mai mică măsură efectelor adverse ale tratamentului, aplicarea sa fără o corectă informare cronobiologică de bază poate avea efecte negative, așa cum s-a arătat, de exemplu, în oncologia experimentală, tratamentul fiind mai nociv pentru gazdă decît pentru tumoare, ori în endocrinologie, unde administrarea unor hormoni în anumite faze ale ritmului biologic poate duce la efecte diferite de cele scontate.

REDACȚIA: — *Se știe cu precizie în ce constă influența mediului înconjurător asupra ritmurilor biologice?*

Dr. L. Plingă: — Deși nu s-a descoperit încă gena bioritmurilor, există unanimitate în a considera că acestea sînt determinate genetic. Ele se mențin și în condiții de izolare prelungită, deci în afara reperelor temporale externe, iar adaptarea lor la modificarea acestora, ca, de exemplu, la schimbarea turei de lucru sau la traversarea rapidă a mai multor zone de timp în cadrul zborurilor intercontinentale, se face gradat, nicidecum brusc. Cît privește rolul factorilor externi, de mediu, acesta este numai de modulare și de sincronizare a variațiilor endogene determinate genetic. Altfel spus, variațiile ritmice din sistemele biologice reflectă numai în parte reacțiile organismului la acțiunea unor factori exteriori cu evoluție periodică, asa-numiții sincronizatori, cum ar fi alternanța întuneric-lumină ori succesiunea anotimpurilor cu modificări ciclice în durata perioadei de lumină și temperatura ambiantă, orele de masă etc.

Dr. G. Nicolau: — Laboratorul nostru de cronobiologie a condus cîteva studii privind cronopatologia prin factori ambientali. Grupul nostru a urmărit între altele efectele nicotinei asupra unor persoane cu practicare îndelungată a fumatului. Pe lîngă alte tulburări funcționale, s-au constatat și alterări ale unor ritmuri circadiene, ca, de exemplu, ritmurile unor hormoni hipofizari. Consecințele fumatului sînt deci mult mai profunde decît se cunoștea, ele afectînd unul dintre sistemele de reglare a secreției endocrine — ritmicitatea biologică.

REDACȚIA: — *Cum valorifică practica medicală baza informațională a Institutului de endocrinologie privind ritmurile endocrine ale omului sănătos în depistarea cazurilor de boală?*

Dr. L. Dumitriu: — Valorile de referință stabilite pentru parametrii ritmurilor circadiene și circanuale servesc la alegerea corectă a momentului investigării unei anumite funcții endocrine, la evaluarea rezultatelor de laborator în raport cu domeniile de referință specificate în funcție de timp, la utilizarea parametrilor ritmului ca noi criterii de evaluare a normalității și a patologiei endocrine, în alegerea momentului potrivit pentru efectuarea probelor funcționale și evaluarea rezultatelor. Se cunoaște astăzi cu precizie că structurile neuroendocrine răspund diferit la stimulare și(sau) inhibiție, în funcție de faza ritmului biologic al pacientului în momentul cînd i se administrează agentul stimulator ori supresor. Datele cronobiologiei servesc și ca indicatori pentru sincronizarea temporală a schemelor de tratament endocrin, în scopul administrării cît mai judicioase a hormonilor, cu obținerea unor efecte terapeutice maxime și reacții adverse minime.

Dr. G. Nicolau: — În endocrinologie, însușirea corectă a elementelor de bază ale cronobiologiei devine esențială pentru înțelegerea funcționalității sistemului neuroendocrin, pentru diagnosticul și tratamentul tulburărilor endocrine și al maladiilor asociate acestora. Conceptului clasic de hiper sau hipofunctie endocrină i se adaugă astăzi o nouă dimensiune, aceea de disfuncție temporală, cu secreție hormonală normală cantitativ, dar distribuită anormal în timp. Perturbările ivite în ritmicitatea endocrină se pot corecta. Dacă limitarea tehnică în studierea ritmurilor biologice a creat mult timp un anumit grad de scepticism în utilizarea directă a acestor informații în practica medicală curentă, recenta explozie tehnică în electronică și biotehnologie deschide perspective uriașe în utilizarea cronobiologiei în medicina omului sănătos, în prevenirea îmbolnăvirii, în eficiența diagnosticului și a tratamentului.

REDACȚIA: — *Cum sînt pregătiți viitorii medici în domeniul cronobiologiei, știință care poate contribui substanțial la ridicarea calității actului medical?*

Dr. L. Dumitriu: — Consider că ar fi necesară o mai puternică sensibilizare a corpului medical de la noi din țară la posibilitățile cronobiologiei de a îmbunătăți calitatea actului medical. Această știință a devenit o parte esențială a endocrinologiei clinice, și cunoașterea corectă a elementelor sale de bază este de acum esențială pentru înțelegerea funcționalității sistemului neuroendocrin, pentru diagnosticul și tratamentul tulburărilor endocrine și ale maladiilor asociate acestora.

Ioana DABU

REPORTAJE • NOTE • INFORMAȚII

Muncă și performanță

„Cine nu recunoaște că toamna-i cel mai aglomerat anotimp — pentru agricultură, bineințeles — să știți că-i arde de glumă. Practic, dacă ai lucra și zi și noapte, incontinuu, și tot nu ți-ar ajunge timpul. Numai să fie vreme bună și să n-avem parte de ploi lungi-lungi, care nu se mai termină. Știți cum e pe cimp ? Un singur schimb, in schimburi prelungite...". Așa-i peste tot, așa-i și la Bosanci — după cum povestește ing. Constantin Corduș. Și, bosincenii sint recunoscuți ca „oameni ai pămintului", nu numai in Bucovina. Orașul — adică Suceava, nu le-a inghițit comuna, deși se află doar la 10 kilometri depărtare. Au rămas ei, cu personalitatea lor, cu averea așezării lor pe care au tot imbogățit-o in ultimii ani. De fapt, dintotdeauna — și se știe de comuna lor de peste 550 de ani, documentul de atestare fiind exact din 1432 ! — au fost „înstăriți", adică au avut o mare suprafață de teren agricol. Nu și-au părăsit gospodăriile la nici un necaz — secetă, inundații, sau cine știe ce alte calamități — dimpotrivă, au construit fintini mai departe, și-au consolidat casele mai departe, le-au fățuit, s-au intrecut care să aibă curtea mai arătoasă, grădina mai bogată... „Așa-s bosincenii — spune și primarul Gheorghe Ieremie. Cine nu-i știe ? A „bosinci" inseamnă a pune la punct, a stărui. Sint harnici, gospodari, ambițioși, mereu in competiție unul cu altul, cu vecinii lor și oameni de cuvint. Ai spus că la ora 12 sosesc in livadă mașinile la incărcat — apoi, trebuie să sosească neapărat. Ai spus că la ora 18 vin combinele — nu trebuie să intirzie nici ele. Nu de altceva, dar ies discuții. Zici bosincean — zici agricultor, țăran legat de pămint. Deși există 1 700 de navetiști (din 6 700 de suflete, cite are comuna) niciodată nu s-a pus aici problema forței de muncă. Dimpotrivă, soțiile sint pe cimp toată ziua ; bărbații vin după-amiază de la fabricile sucevene și intră tot in cimp — doar sint cooperatori. Copiii lor muncesc temeinic, cind sint in vacanță, cind școlile sint solicitate să dea o mină de ajutor in campanii — doar avem trei școli, cu 1 300 de elevi. Și mai este ceva : sint foarte uniți".

Toamnă-i și la Bosanci, ca peste tot. Toamnă frumoasă, „nebună de frumoasă", cum spune un vers. N-a fost simplu să-și găsească timp de vorbă nici primarul, nici președintele C.A.P.-ului, nici inginerul Constantin Corduș, nici contabilul-șef al C.A.P.-ului, Nistor Găitan. „Treabă-i peste tot — ne explică președintele C.A.P.-ului. Doar sectorul vegetal are 3 369 ha, dintre care 2 760 ha — teren arabil. Sint aici patru ferme vegetale, o fermă mixtă, o brigadă, o fermă de cultură furajeră. Și chiar dacă o să vă spun că am scos 4—5 tone de griu la ha sau 10 tone porumb știuleți la hectar, recordul nostru județean la care ținem cel mai mult este legat de cultura cartofului : 45—50 tone la hectar ! Pină la urmă, indiferent despre ce vorbim, tot la subiectul «cartof» ajungem". Și, argumentele inginerului Corduș sint solide : dacă producția globală in sectorul vegetal se ridică la valoarea de 42 600 000 lei, iar veniturile bănești la 31 milioane — 18 milioane provin doar din cultura cartofului, in primul și in primul rind din producerea cartofilor de sămință. Nu numai pentru că zona este prielnică (precipitații, temperatură), dar și solul are o textură ușoară, apoi specialiștii sint tot timpul concentrați la lucrările de pregătire a terenului, de fertilizare, la asigurarea materialului sănătos de plantat, la lucrările de intreținere... Are C.A.P.-ul și un sector „zoo", cu două ferme (care aduc 7 milioane lei anual), și activități anexe și prestări servicii (vreo opt ateliere care obțin anual tot 7 milioane lei). Cartoful, insă, primează. Pentru cartof, bosincenii au gindit și construit — unicat in țară — un depozit multifuncțional. De fapt, un siloz semiingropat, la subsol fiind patru camere de ventilație prin care se asigură o temperatură constantă de 4°C și cele 80 de compartimente unde se pot depozita, din octombrie pină in aprilie, 2 000 tone cartofi (soiurile cu caracteristici biologice deosebite — bază superelită și superelită), in restul anului făcindu-se cultură de ciuperci ; iar deasupra — uscător de cereale pentru vară și depozit de fin pentru iarnă ! Au venit specialiști din țară, din străinătate, au spus că-i excelentă ideea silozului cvadruplu funcțional.... „Se muncește mult la Bosanci — se confesa și Nistor Găitan. Și nu in zadar. Averea obștească a unității este de 95 milioane lei. Contul nostru in bancă este de 12 milioane lei. Beneficii ? Anul trecut am avut 14,5 milioane lei, dintre care 13 — din sectorul vegetal. Sint bine gospodărite cele 600 hectare de griu, cele 600 hectare de porumb, cele 400 hectare de cartofi... Iar ajungem la cultura cartofului. Din '81 producția noastră este din verigi biologice superioare pentru că, este drept, colaborăm cu Stațiunea de cercetări agricole din Suceava, cu Institutul pentru cultura cartofului din Brașov. Dar, „secretul" este că bosincenii știu ce să dea pămintului, știu ce să ceară pămintului ; n-au stare pină nu sint lucrurile așezate pe făgașul lor".

„Consiliul popular comunal Bosanci — ne lămurește primarul — a obținut „Ordinul Muncii" clasa intii pentru tot ce s-a realizat aici in 1987. Pentru că avem și o cooperativă de producție, achiziții și desfacerea mărfurilor, și o asociație economică intercooperatistă zootehnică... Cea mai mare zestre a comunei este insă firea oamenilor. Țărani in cel mai adevărat și frumos sens al cuvintului. Bosinceni ambițioși, gospodari. Numai să-l vedeți pe Gheorghe Carp cum dăltuiește fațadele caselor, in modele florale, geometrice, cum „bate" cimentul, adică „albul de Vatra Dornei", sau „albul de Harghita". Sau cum, la sărbătoare, tineri și bătrini își poartă costumele populare. Da. O să vină și vremea sărbătorilor. Acum insă totul se măsoară in „tone-mere", „tone-rădăcinoase" și bineințeles „tone-cartofi".

Cum „calcula", nu departe de adevăr, programul de lucru de la Bosanci, președintele C.A.P.-ului ? Un singur schimb, in schimburi prelungite.

Smaranda OȚEANU
Sava BEJINARIU

IALOMIȚA : Realizări edilitar-gospodărești

Comuna Girbovi, localitate cu oameni harnici si buni gospodari, si-a imbogățit zestrea edilitar-gospodărească si in această toamnă, cind au fost date in folosință in centrul comunei, conform schitei de sistematizare, două noi blocuri pentru specialiști din agricultură, cadre medicale si didactice. De asemenea, prin participarea cetățenilor la actiunile intreprinse de consiliul popular au fost modernizate străzi, s-au amenajat șanțuri, s-a extins rețeaua de apă potabilă pe toate arterele din perimetrul sistematizat și modernizat. Primarul comunei, tovarășul Sabin Neidone, ne spunea că in această toamnă se vor planta peste 5 000 pomi fructiferi, din care 3 000 nuci. **(Mihai Vișoiu).**

HUNEDOARA : Agenții de voiaj

Pentru o mai bună servire a călătorilor, agentia de voiaj C.F.R. din Deva a deschis, la Brad și la Orăștie, noi agentii de voiaj. Dotate cu instalatii de telecomunicații moderne, noile agentii de voiaj sint conectate la toate agentiile similare din județul Hunedoara. Cetățenii din aceste zone pot obtine cu mai multă operativitate locuri la trenuri si abonamente de călătorie de la locul de muncă la domiciliu. **(Sabin Cerbu).**

BUZĂU : Noi unități comerciale

In municipiul Buzău, pe magistrala Unirii, la parterul unor noi blocuri, a fost dat in folosință un mare si modern magazin de prezentare si desfacere a legumelor si fructelor. O realizare de seamă din programul județean de extindere si modernizare a retelei comerciale o consemnăm si in orașul Rimnicu Sărat. De citeva zile, rimnicenilor le-a fost pusă la dispoziție o elegantă unitate de alimentatie publică : restaurantul „Central". Situată pe Strada Mare, noua unitate a fost creată prin adoptarea unor soluții arhitectonice originale. **(Stelian Chiper).**

SLATINA : Manifestare a teatrelor populare și muncitorești

Centrul de cultură si creatie „Cintarea României" al sindicatelor din Slatina găzduieste cea de-a VIII-a editie a „Zilelor comediei pentru teatrele populare și muncitorești". In cadrul manifestării, pe scena slătineană evoluează formatii ale teatrelor populare si muncitorești din mai multe județe ale țării. **(Mihai Grigoroșcuță).**

TURNU MĂGURELE : Se dezvoltă rețeaua comercială

O dată cu puternica dezvoltare edilitară a municipiului Turnu Măgurele, o continuă extindere și modernizare cunoaște rețeaua comercială pentru desfacerea mărfurilor industriale. Astfel, in zona centrală a localității au fost puse la dispoziția cumpărătorilor noi și moderne unități comerciale de tip „Romarta", unde se află o gamă diversă de produse : confecții pentru bărbați și femei, incălțăminte, tricotaje, galanterie, articole din blană și de marochinărie. In perioada ce a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, rețeaua unităților de desfacere a crescut de 11 ori, iar volumul mărfurilor vindute a sporit de peste 16 ori. **(Stan Ștefan).**

CONSTANȚA : Dotări și modernizări în stațiunile de pe Litoral

Chiar dacă sezonul estival s-a incheiat de mult, gospodarii stațiunilor de pe Litoral nu au intrat in vacanță. Încă de pe acum, ei au inceput pregătirile pentru vara anului viitor. In cele mai multe dintre stațiuni se execută lucrări de reparații și întreținere a spatiilor de cazare și de alimentatie publică. La Costinesti, spatiile de cazare vor spori cu incă 336 de locuri in vilele complexului „Amiral". La Năvodari, locul unde vară de vară își petrec vacanta mii de copii din țară și de peste hotare, vor avea loc dotări suplimentare menite să contribuie la ridicarea gradului de confort. Importante lucrări vor fi efectuate, de asemenea, pentru protecția lacului Techirghiol, in scopul mentinerii și imbunătățirii calităților terapeutice ale apei și nămolului. **(Lucian Cristea).**

IAȘI : Valorificarea superioară a masei lemnoase

Preocupările stăruitoare ale muncitorilor și specialiștilor de la Intreprinderea de prelucrare a lemnului din Iași, orientate in domeniul diversificării și innoirii producției și valorificării cit mai complete a masei lemnoase, ale economisirii unor importante cantități de cherestea s-au soldat cu un nou sortiment de mobilă și mobilier. Este vorba de mobilă realizată din plăci fibrolemnoase, finisate cu lacuri poliesterice. Primul program introdus in fabricația de serie, după această tehnologie, cuprinde peste 30 de piese, intre care birouri și mese de lucru, scaune, etajere, cuiere, taburete și altele realizate intr-un design plăcut. Noul tip de mobilă și mobilier este cerut și la export. **(Manole Corcaci).**

GALAȚI : „Danubius — '88"

La Galați a inceput programul de manifestări politico-ideologice, de creatie tehnico-științifică și cultural-educative intitulat „Danubius-'88". Momentul inaugural a fost marcat de prezentarea expunerii cu tema : „Tezele din aprilie — program de muncă revolutionară, de angajare creatoare a poporului in opera de edificare a socialismului și comunismului in patria noastră. Contributia de inestimabilă valoare teoretică și practică a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la infăptuirea liniei strategice din documentele Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale ale partidului". In perioada următoare, la centrele de cultură și creatie „Cintarea României" de la orașe și sate, in instituții cultural-artistice, in intreprinderile județului se vor desfășura numeroase și diverse manifestări : expuneri, simpozioane, dezbateri, mese rotunde, spectacole, recitaluri de versuri, intilniri cu scriitori, gale de filme, expoziții. **(Dan Plăeșu).**

ASĂU : Un nou centru muncitoresc pe valea Trotușului

De la Comănești, vechi centru minier din bazinul Trotușului, trecerea inspre Asău se face pe neobservate. Drumuri modernizate, case mari și frumoase, durate din piatră sau cărămidă, leagă cele două localități de la poalele masivului Lapoș. In apropiere de modernul centru de cultură și creație „Cintarea României" se află școala cea nouă, complexul comercial și alte clădiri de interes public. La consiliul popular stăm de vorbă cu tinărul primar Costică Radu :

— Deși dispunem de o suprafață de peste 30 700 hectare — ne spune el — nu avem pentru agricultură decit 365 hectare, restul fiind acoperit de păduri, finețe și pășune. Mulți dintre oamenii noștri au devenit mineri la sectoarele de exploatare Asău, Rafira, Lumina și Lapoș din cadrul Întreprinderii miniere Comănești. Alții lucrează in sectorul forestier sau in unitățile de mică industrie. De citiva ani a apărut o meserie nouă — cea de petrolist.

Obiectivele prevăzute in macheta viitorului centru muncitoresc Asău prind viață pe zi ce trece. In satele Straja și Ciobănuș s-a extins rețeaua de alimentare cu apă potabilă. De curind s-a introdus și telefonia automată. In comună funcționează astăzi 7 școli, grădinițe pentru copii, unități sanitare, comerciale și prestatoare de servicii pentru populație. Multe dintre acestea au fost realizate de cetățeni prin munca și contribuția lor directă. Valoarea muncii patriotice efectuate de la inceputul anului depășește suma de 15 milioane lei.

In fața modernului complex comercial o intilnim pe Valerica Adiaconiței, președinta cooperativei de producție, achiziții și desfacere a mărfurilor. „Avem azi in comună 24 de magazine și două complexe comerciale — ne spune președinta. Dispunem de 31 unități de mică industrie și prestatoare de servicii, care valorifică materiile prime locale — lemnul, bolovanii de riu și altele".

La centrul de cultură și creatie „Cintarea României" al minerilor, Maria Coțocaru, secretar adjunct cu problemele de propagandă al comitetului comunal de partid, ne-a vorbit despre viata spirituală a Asăului. „In fiecare sat avem centre de cultură și creatie „Cintarea României" și biblioteci, organizăm frecvente manifestări politico-educative și cultural-artistice. Functionează, de asemenea, in comună o universitate cultural-științifică, un cenaclu literar, cercuri tehnico-aplicative. Cei aproape 100 de intelectuali, impreună cu alti 500 de săteni sint membri ai formațiilor artistice, intre care ansamblul folcloric „Stejărelul", laureat al Festivalului national „Cintarea României".

Am poposit la centrul de colectare și prelucrare a fructelor de pădure, la stadionul „Bradul", construit prin contributia tineretului, la complexul comercial din satul Ciobănuș, la podul de peste apa Asău, ca și la punctele unde vor fi inăltate noile blocuri de locuințe pentru muncitorii forestieri și petroliști. Primarul comunei a ținut să ne informeze că, in curind, comuna Asău va deveni și un centru energetic. Pe apa Trotușului, de la Ciobănuș pină in satul Lunca, se vor inălța cinci microhidrocentrale.

Trăind intr-o localitate rurală, din zona de munte, oamenii locurilor nu au renunțat citusi de puțin la vechea lor indeletnicire — cea de crescători de animale. Aproape în fiecare gospodărie pot fi văzute vaci cu lapte, oi, porci, păsări. De unde se vede că locuitorii din Asău nu sint numai consumatori, ci și producători. **(Gh. Baltă).**

TELEGRAMĂ

Tovarășul Constantin Dăscălescu, prim-ministru al Guvernului Republicii Socialiste România, a trimis o telegramă tovarășului Li Peng, premierul Consiliului de Stat al Republicii Populare Chineze, in care, in numele guvernului și al său personal, exprimă sentimente de profundă compasiune, in legătură cu pierderile de vieți omenești și pagubele materiale provocate de cutremurul de pămint ce s-a produs recent in provincia Yunnan. In telegramă sint transmise familiilor celor dispăruți sincere condoleanțe.

Cronica zilei

Cu prilejul celei de-a 70-a aniversări a redobindirii independenței Poloniei, Jerzy Wozniak, ambasadorul Republicii Populare Polone la București, a organizat, vineri, o conferință de presă.

Au participat reprezentanți ai presei centrale, atașați de presă și corespondenți ai presei străine acreditați in țara noastră.

Au fost evocate, in acest cadru, momente de seamă din lupta indelungată a poporului polonez pentru libertate și neatirnare, pentru afirmarea ființei naționale, pentru dezvoltare de sine stătătoare. S-a relevat faptul că aceste aspirații fundamentale și-au găsit o deplină împlinire in anii socialismului, cind poporul polonez a obținut mari succese, sub conducerea Partidului Muncitoresc Unit Polonez, in dezvoltarea economico-socială a țării, in edificarea noii orinduiri, in consolidarea independenței și suveranității naționale.

★

Ambasadorul Republicii Populare Democrate Coreene la București, Zo Iăng Guk, a organizat, vineri, o gală cu filmul „Celebrarea celei de-a 40-a aniversări a proclamării R.P.D. Coreene", gală urmată de un cocteil.

Au participat activiști de partid și de stat, membri ai conducerii unor ministere și instituții centrale, organizații de masă și obștești, oameni de cultură și artă, generali și ofițeri superiori.

★

Cu prilejul încheierii misiunii in țara noastră, ambasadorul Republicii Argentina la București, Enrique F. Lupiz, a oferit, vineri, o recepție.

Au participat membri ai conducerii Ministerului Afacerilor Externe, reprezentanți ai altor ministere și instituții centrale, oameni de cultură și artă.

Au fost prezenți șefi de misiuni diplomatice acreditați in țara noastră, alți membri ai corpului diplomatic.

(Agerpres)

tv

13,00 Telex
13,05 La sfirșit de săptămină (color)
14,45 Săptămina politică
15,00 Închiderea programului
19,00 Telejurnal
19,20 Sub tricolor, sub roșu steag. Versuri patriotice, revoluționare (color)
19,35 Teleenciclopedia (color)
20,05 Steaua fără nume. Emisiune-concurs de muzică ușoară (color)
20,55 Film artistic „Reîntoarcerea"
21,55 Telejurnal
22,05 Melodii îndrăgite (color)
22,30 Închiderea programului

Din țările socialiste

R. D. GERMANĂ : Avantajele recuperării materiilor prime

In fiecare an, în intreprinderile din R.D.G. se formează circa 80 milioane tone deșeuri industriale. Pină in urmă cu un deceniu, numai 12 milioane tone erau recuperate și refolosite. In ultimii ani sint refolosite peste 30 milioane tone. Necesitățile de materii prime industriale ale țării sint acoperite astfel in proporție de aproape 50 la sută pe seama materialelor reutilizate. Colectarea necesită eforturi mari și, mai ales, o bună organizare. La centrele special înființate in orașe și sate se adună si se predau la stat hirtie veche, cioburi de sticlă, resturi metalice și baterii electrice uzate.

Procedeele elaborate de specialiști permit retopirea deșeurilor metalice din care se realizează in R.D.G. 70 la sută din totalul producției de oțel. Peste 75 la sută din borcanele și sticlele noi sint produse din cioburi. Reutilizarea hirtiei vechi asigură 47 la sută din necesitățile industriei de papetărie. Cercetătorii din R.D.G. sint pe cale să creeze noi tehnologii ce vor permite realizarea, in proporție de aproape 100 la sută din deșeuri, a producției de hirtie.

Intr-un viitor apropiat, zgura adunată in apropierea uzinelor metalurgice va deveni și ea o materie primă prețioasă. S-a constatat că haldele de la inceputul secolului conțin adesea mai mult metal decit unele mine exploatate in prezent, ceea ce a determinat trecerea la utilizarea conținutului acestor halde vechi.

R. S. CEHOSLOVACĂ : Modernizarea rețelei feroviare

Dezvoltarea și modernizarea rețelei de căi ferate se inscrie intre preocupările centrale pe plan economic ale guvernului cehoslovac. După cum transmite agenția C.T.K., in viitorul apropiat urmează să fie intreprinse noi măsuri pe calea creșterii capacităților transporturilor feroviare, pentru dotarea acestei importante ramuri a economiei naționale cu noi echipamente și mijloace tehnice. Măsurile preconizate au in vedere, printre altele, reconstruirea unor tronsoane de cale ferată, fapt care va duce la creșterea vitezei de circulație a trenurilor de pasageri pină la 140 de kilometri pe oră, iar a celor de marfă — pină la 100 kilometri pe oră. In același timp, rețeaua electrificată va fi extinsă pină in 1990 cu 106 kilometri. Vor fi montate, pe tronsoane ce vor insuma 70 kilometri, instalații de autoblocare, in vederea sporirii securității traficului la viteze inalte. Planurile de modernizare prevăd, totodată, construcția unor terminale pentru containere, modernizarea nodurilor de cale ferată puternic solicitate in momentul de față, ca și a unui important număr de stații de pasageri.

REPUBLICA CUBA : In locul pieselor din import — produse ale industriei proprii

Ziarul „GRANMA" relevă intr-un articol necesitatea și importanța de a se economisi valută, in interesul dezvoltării economiei naționale. Organul de presă al C.C. al P.C. din Cuba apreciază că una dintre sursele realizării acestui obiectiv o constituie inlocuirea importului de piese de schimb cu producție proprie. Numai pentru achiziționarea din țările capitaliste a unor repere tehnice nesemnificative, Cuba este nevoită să cheltuiască aproximativ un milion de dolari anual — arată ziarul.

Recent, la Havana a fost organizată o expoziție in care au fost prezentate 7 000 de piese din import, care pot fi complet inlocuite cu articole similare produse in țară. Avindu-se in vedere posibilitățile existente, inovatorii și raționalizatorii din țară sint indemnați să dezvolte o amplă mișcare consacrată realizării de produse similare și chiar superioare celor importate.

R. S. VIETNAM : Complex hidroenergetic la Tri Yan

Pină la sfirșitul lunii noiembrie, cel de-al doilea grup generator de energie al Complexului hidroenergetic de la Tri Yan, din sudul R.S. Vietnam, va intra in funcțiune la intreaga sa capacitate. Colectivul de oameni ai muncii de aici s-a angajat ca in primul trimestru al anului viitor să dea in funcțiune alte două turbine generatoare de energie electrică. Proiectul hidroenergetic de la Tri Yan se află în provincia Dong Nai, la 80 km de Orașul Ho Și Min. Folosind diferența de nivel de 10 metri intre cursul superior și cel inferior al riului Dong Nai — pe o lungime de 17 km — specialiștii vietnamezi au proiectat o centrală hidroenergetică cu patru turbine, insumind o capacitate de 400 MW. In plus, cele două rezervoare vor permite conservarea a 2,8 miliarde mc de apă, utilizată și pentru irigarea unei suprafețe de 300 000 ha teren arabil.

ACTUALITATEA SPORTIVĂ

In turul al III-lea al „Cupei U.E.F.A."

VICTORIA BUCUREȘTI — TURUN PALLOSEURA

Vineri s-a efectuat la Zürich tragerea la sorți a meciurilor din cadrul turului III (optimi de finală) al competiției internaționale de fotbal „Cupa U.E.F.A.".

Echipa Victoria București va intilni (primul joc pe teren propriu) formația finlandeză Turun Palloseura.

Iată programul celorlalte partide : Dynamo Dresda — A.S. Roma ; Girondins Bordeaux — Napoli ; Real Sociedad — F.C. Köln ; Heart of Midlothian — Velez Mostar ; Bayern Munchen — Internazionale Milano ; F.C. Groningen — V.F.B. Stuttgart ; F.C. Liège — Juventus Torino.

Meciurile tur se vor desfășura la 23 noiembrie, iar returul va avea loc la 7 decembrie.

In comentariile pe marginea meciurilor din turul doi al cupelor europene la fotbal, corespondenții sportivi ai agențiilor internaționale de presă menționează la loc de frunte performanța echipelor românești Steaua, Dinamo și Victoria, calificate „in corpore" in fazele superioare ale intrecerii. Sint remarcate jocul tehnic, concepția tactică, buna pregătire fizică etalate de formațiile românești, care au scos din cursă echipe redutabile.

Astfel, campioana României, echipa Steaua București, prezentă constantă in ultimii ani in elita fotbalului continental de club, se arată in corespondențe, este neinvinsă in actuala ediție a „Cupei campionilor europeni", eliminind in turul secund prin două victorii pe campioana U.R.S.S., Spartak Moscova, reprezentanta unui fotbal care s-a remarcat in mod deosebit anul acesta, cucerind titlul olimpic și situindu-se pe locul doi la campionatele europene. Steaua va fi din nou prezentă in sferturile de finală ale primăverii fotbalistice europene, alături de alte formații celebre, precum Real Madrid (3—2 in meciul retur cu Gornik Zabrze), P.S.V. Eindhoven, deținătoarea trofeului, A.C. Milan, I.F.K. Göteborg, A.S. Monaco și Werder Bremen, ca și de echipa turcă Galatasaray Istanbul, care a furnizat o mare surpriză, mai ales prin scor, in manșa a doua, cind a surclasat cu 5—0 pe Neuchatel Xamax.

Se subliniază, de asemenea, dramatismul partidei de la Belgrad, dintre echipele Steaua Roșie și A.C. Milan, in care fotbaliștii italieni au obținut calificarea la loviturile de departajare de la 11 m, după ce meciul a trebuit rejucat in intregime, din cauza ceții. Miercuri, in minutul 56, cind s-a decis intreruperea, jucătorii iugoslavi conduceau cu scorul de 1—0.

In „Cupa cupelor" este remarcată evoluția bună a formației Dinamo București, merituoasa calificată in sferturile de finală in dauna puternicei echipe scoțiene Dundee United. Pentru aceeași fază a competiției și-au mai cîștigat dreptul de a participa deținătoarea trofeului, F.C. Malines, F.C. Barcelona, Sampdoria, Eintracht Frankfurt pe Main, Sredeț Sofia, Roda Kerkrade și Aarhus.

Tragerea la sorți a sferturilor de finală ale „C.C.E." și „Cupei cupelor" se va desfășura la 16 decembrie, partidele fiind programate anul viitor.

In sfirșit, in „Cupa U.E.F.A." o performanță meritorie a reușit să obțină echipa Victoria București. Disputată joi (ca și intilnirea Belenenses — Velez Mostar, ciștigată de Velez cu 4—3 după executarea loviturilor de la 11 m), partida Victoria București — Dinamo Minsk a revenit formației române, cu scorul de 1—0, rezultat suficient pentru calificare, o calificare in premieră pentru tinăra echipă bucureșteană.

(Agerpres)

ȘAH. La Salonic are loc astăzi festivitatea de deschidere a celei de-a 28-a ediții a Olimpiadei de șah — campionatul mondial pe echipe, la care participă peste 100 de selecționate din toate continentele. Olimpiada șahiștilor a fost inaugurată in anul 1927 la Londra, iar ultima ediție s-a desfășurat in 1986 la Abu-Dhabi (Emiratele Arabe Unite). La actuala ediție, România va lua parte atit la concursul masculin, cit și la cel feminin cu următoarele echipe : Florin Gheorghiu, Mihai Ghindă, Constantin Ionescu, Mihail Marin, Ovidiu Foișor, Iuliu Armaș, respectiv Margareta Mureșan, Gabriela Olărașu-Stanciu, Elisabeta Polihroniade, Cristina Bădulescu. Se va juca la 4 mese la masculin și la 3 mese la feminin, in sistem elvețian (14 runde). Competiția se va incheia la 1 decembrie. ● Echipa masculină a U.R.S.S. va avea la primele două mese pe campionul mondial G. Kasparov și pe fostul campion A. Karpov, iar din formația feminină nu va lipsi campioana lumii, Maia Ciburdanidze. ● Din echipa R.D. Germane fac parte 5 mari maeștri : W. Uhlmann, U. Bonsch, R. Knaak, L. Vogt, L. Espig.

BASCHET. La Moscova, in meci retur pentru „Cupa campionilor europeni" la baschet masculin, echipa locală Ț.S.K.A. a intrecut cu scorul de 87—68 (36—35) formația bulgară Balkan Botevgrad. Invingătorii și in primul joc, baschetbaliștii sovietici s-au calificat pentru turul II.

In cadrul aceleiași competiții, echipa olandeză Nashua den Bosch a invins, in deplasare, cu scorul de 86—73 (37—34), formația vest-germană Saturn Köln și s-a calificat pentru faza următoare a competiției.

BOB. Concursul internațional de bob-4 persoane desfășurat pe pirtia de la Altenberg (R.D. Germană) s-a incheiat cu succesul echipajului R.D. Germane (Hoppe, Musiol, Voge, Hannemann), inregistrat in două manșe cu timpul de 1'55"42/100.

Pe locurile următoare s-au situat echipajele Elveției 1'55"50/100 și Austriei — 1'55"69/100.

RUGBI. Echipa de rugbi a Australiei, aflată in turneu in Marea Britanie, a evoluat la Edinbourgh in compania unei selecționate locale. Rugbiștii australieni au obținut victoria cu scorul de 25—19 (12—7).

TENIS. In turul II al turneului internațional de tenis de la Wembley, contind pentru „Marele Premiu", suedezul Jonas Svensson l-a eliminat cu 6—4, 6—1 pe vest-germanul Patrick Kuhnen, americanul Robert Seguso a dispus cu 4—6, 7—6, 6—4 de coechipierul său Brad Gilbert, englezul Jeremy Bates l-a intrecut cu 5—7, 6—3, 11—9 pe francezul Guy Forget, iar cehoslovacul Milan Srejber a ciștigat cu 7—6, 3—6, 6—2 partida cu Ronald Agenor (Haiti). ● In turneul internațional de tenis de la Stuttgart, jucătorul cehoslovac Ivan Lendl l-a intrecut cu 6—3, 6—1 pe americanul Tim Mayotte. Alte rezultate : John McEnroe (S.U.A.) — Carl Uwe Steeb (R.F. Germania) 6—4, 6—4 ; Eric Jelen (R. F. Germania) — Andres Gomez (Ecuador) 6—2, 6—3 ; Miloslav Mecir (Cehoslovacia) — Jimmy Connors (S.U.A.) 6—2, 6—4.

FOTBAL. La Bijeljina (Iugoslavia), in meci pentru preliminariile campionatului european de fotbal rezervat echipelor de juniori, selecționata Iugoslaviei a intrecut cu scorul de 4—1 (2—1) formația Țării Galilor ● In cadrul pregătirilor pentru preliminariile campionatului mondial, selecționata de fotbal a Perului va susține două partide de verificare, urmind să intilnească in deplasare echipele Chile și Uruguayului ● Turneul internațional de fotbal pentru juniori II (jucători pină in 16 ani) de la Genova a fost ciștigat de selecționata Spaniei, care a invins, in finală, cu scorul de 2—0 (1—0) formația Angliei. In partida pentru locurile 3—4, reprezentativa Scoției a dispus cu 2—1 (0—0) de echipa Italiei.

VOLEI. Competiția internațională feminină de volei „Cupa Japoniei" s-a incheiat la Nagoya cu victoria selecționatei R.P. Chineze, care a intrecut in finală cu scorul de 3—1 (15—17, 17—15, 15—7, 15—10) formația U.R.S.S.

cinema

● **Muzica e viața mea:** FEROVIAR (50 51 40) — 9; 11; 13; 15; 17; 19, AURORA (35 04 66) — 9; 11; 13; 15; 17; 19
● **Nelu:** FERENTARI (80 49 85) — 15; 17; 19
● **Alo, aterizează străbunica:** DRUMUL SĂRII (31 28 13) — 15; 17; 19
● **Flăcări pe comori:** COTROCENI (49 48 48) — 15; 17; 19
● **Hanul dintre dealuri :** PACEA (71 30 85) — 9; 11; 13; 15; 17; 19, VOLGA (79 71 26) — 9; 11,30; 14; 16,30; 19
● **Capcana mercenarilor:** VIITORUL (10 67 40) — 15; 17; 19
● **Extemporal la dirigenție:** MUNCA (21 50 97) — 15; 17; 19
● **Fiul stelelor** — 15; **Pruncul, petrolul și ardelenii** — 17; 19 : POPULAR (35 15 17)
● **Sub semnul dragostei:** PATRIA (11 86 25) — 9; 11; 13; 15,15; 17,15; 19,15
● **Citeva zile din viața lui Oblomov:** SCALA (11 03 72) — 9; 11,30; 14,30; 16,30; 19
● **Vocație de detectiv:** LUMINA (14 74 16) — 9; 11; 13; 15; 17; 19
● **Program de desene animate** — 9; 10,30, **Ali Baba și cei 40 de hoți** — 12; 15; 18 : DOINA (16 35 38)
● **Luptătorii din Valea misterioasă:** EXCELSIOR (65 49 45) — 9; 11; 13; 15; 17; 19
● **Luptătorul cu sabia:** BUZEȘTI (50 43 58) — 15; 17; 19
● **Ciudata poveste a doctorului Jekyll:** LIRA (31 71 71) — 9; 11; 13; 15; 17; 19
● **Dragonul alb:** DACIA (50 35 94) — 9; 11; 13; 15; 17; 19
● **Transport secret:** MELODIA (11 13 49) — 8,45; 11; 13,15; 15,15; 17,15; 19,15, GLORIA (47 46 75) — 9; 11; 13; 15; 17; 19
● **Jandarmul și jandarmerițele:** UNION (13 49 04) — 9; 11; 13; 15; 17; 19
● **Incoruptibilul de la etajul XIX:** FLOREASCA (33 29 71) — 9; 11; 13; 15; 17; 19
● **Gheața verde :** MIORIȚA (14 27 14) — 9; 11; 13; 15; 17; 19

teatre

● Teatrul Național (14 71 71, Sala mare): **Harap Alb** — 18; (sala Amfiteatru): **Drumul singurătății** — 18; (sala Atelier) : **Fata din Andros** — 14
● Opera Română (13 18 57): **Tannhäuser** — 18
● Teatrul de operetă (13 63 48): **Logodnicul din lună** — 18
● Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" (sala Schitu Măgureanu, 14 75 46): **Neînsemnații** — 18; (sala Grădina Icoanei, 11 95 44): **A treia țeapă** — 18
● Teatrul Mic (14 70 81): **Cameristele** — 18,30
● Teatrul Foarte Mic (14 09 05): **Bătrina și hoțul** — 19
● Teatrul de comedie (16 64 60): **Sfintul Mitică Blajinu** — 18
● Teatrul „Nottara" (59 31 03, sala Magheru): **Karamazovii** — 17,30; sala Studio): **La un pas de fericire** — 18,30
● Teatrul Giulești (14 72 34, sala Majestic): **Arta conversației** — 18; (sala Giulești): **Cursa de Viena** — 18
● Teatrul satiric-muzical „C. Tănase" (sala Savoy, 15 56 78): **Savoy, Savoy** — 18; (la Palatul sporturilor și culturii): **Jaz in dialog — România — R.F.G.** — 18
● Teatrul „Ion Creangă" (50 26 55): **Turandot** — 9
● Teatrul „Țăndărică" (sala Cosmonauților, 11 12 04): **Poveste despre marionetă** — 15
● Circul București (10 41 95): **Maratonul circului** — 15,30; 18,30
● Studioul de teatru I.A.T.C. (15 72 59): **Nu sint Turnul Eiffel** — 18

BULETIN RUTIER

Informații de la Inspectoratul General al Miliției — Direcția circulație

O circulație rutieră cursivă, civilizată depinde de o serie de factori, între care un rol important revine atenției omului de la volan, respectiv felului in care acesta recepteazǎ in timp util informațiile din trafic și efectuează cu promptitudinea necesară manevrele impuse de imprejurări. Frecvente momente de neatenție manifestă automobiliștii care săvirșesc imprudența de a urca la volan in stare de oboseală sau suferind de anumite afecțiuni. In aceste cazuri, pericolul de accidente sporește și mai mult pe timp de noapte, cind organismul simte nevoia de refacere, funcțiile nervoase superioare slăbesc, implicit atenția omului de la volan. In localitatea Scoarța, județul Gorj, conducătorul unui autoturism, intr-o clipă de neatenție a pierdut controlul asupra autovehiculului. Acesta s-a răsturnat și a fost accidentat grav un pasager. Accidentul s-a produs și ca urmare a oboselii excesive a omului de la volan. Se recomandă ca automobiliștii care efectuează deplasări pe distanțe lungi să ruleze cit mai puțin după lăsarea serii, iar dacă, pe parcurs, oboseala se resimte prin erori de pilotaj și momente de neatenție, să oprească in locurile de parcare, in vederea relaxării și refacerii forțelor.

Deosebit de important pentru menținerea trează a atenției celui de la volan este mediul ambiant, respectiv comportarea celor din mașină. Dacă aceștia moțăie sau dorm și nu intrețin starea de veghe a conducătorului auto, somnolența apare inevitabil și la omul de la volan, la care se adaugă monotonia traseului, poziția rigidă a corpului și alți factori.

Momente de neatenție se pot instala și în plină stare de veghe, datorate unor stimuli de intensitate crescută, neprevăzuți, care perturbă continuitatea proceselor cerebrale legate de conducerea autovehiculului. De acest lucru trebuie să țină seama pasagerii din mașină, care să nu distragă atenția conducătorului auto, prin zgomote sau gesturi neașteptate, ce pot genera momente critice, soldate cu pierderea controlului asupra volanului. In localitatea Joseni, județul Harghita, un automobilist a avut cu soția sa o discuție mai aprinsă. La un moment dat, discuția i-a distras atenția, determinindu-l să smucească de volan, pentru a redresa mașina, care deviase de pe traiectorie. A urmat coliziunea cu un stilp din beton, in urma căreia automobilistul a fost grav rănit și, ulterior, n-a mai putut fi salvat. Pentru evitarea momentelor de neatenție este necesar ca automobiliștii să țină seama de starea psihofizică și echilibrul nervos inainte de a urca la volan, să evite situațiile stresante. Acestea din urmă se pot datora atit intensității traficului, reacțiilor altor conducători auto sau parteneri de drum și comportării celorlalți pasageri, cit și stării tehnice a autovehiculului. Este, de asemenea, de dorit ca, inainte de a porni la drum, automobiliștii să-și verifice atent mașina, mai ales sistemele și mecanismele ce asigură securitatea deplasării.

vremea

Institutul de meteorologie și hidrologie comunică timpul probabil pentru intervalul cuprins intre 12 noiembrie, ora 20 — 15 noiembrie, ora 20. In țară: Vremea se va încălzi ușor mai ales în prima parte a intervalului. Cerul va fi variabil. Vor cădea precipitații sub formă de lapoviță, ploaie și ninsoare la început în regiunile nordice iar apoi in estul țării. In restul teritoriului precipitațiile vor fi izolate. Vintul va sufla slab pină la moderat, cu intensificări locale din sector nordic in estul țării și la munte către sfirșitul intervalului. Temperaturile minime vor fi cuprinse intre minus 5 și plus 3 grade, izolat mai coborite în depresiuni, pină la minus 10 grade, iar maximele intre 2 și 12 grade. Local se va produce ceață mai ales in centrul și vestul țării. **La București :** Vremea se va încălzi ușor. Cerul va fi variabil. Către sfirșitul intervalului, condiții de precipitații slabe indeosebi sub formă de ploaie. Vintul va sufla slab pină la moderat. Temperaturile minime vor fi cuprinse intre minus 3 și 1 grad, iar maximele intre 6 și 9 grade. Dimineața se va produce ceață slabă.

Cerința cea mai stringentă — încetarea cursei înarmărilor

În favoarea continuării eforturilor vizînd eliminarea armelor nucleare

NAȚIUNILE UNITE 11 (Agerpres). — Comitetul pentru probleme politice și de securitate al Adunării Generale a O.N.U. a procedat la discutarea și adoptarea primelor proiecte de rezoluție — din cele peste 60 care i-au fost prezentate — consacrate problematicii dezarmării. Unul dintre documente, adoptat cu 99 de voturi favorabile, 17 împotrivă și 16 abțineri, face apel la intensificarea negocierilor în cadrul Conferinței pentru dezarmare de la Geneva în vederea creării unor aranjamente internaționale care să întărească securitatea țărilor neposesoare de arme nucleare față de folosirea împotriva lor sau față de amenințarea cu folosirea unor astfel de arme de distrugere în masă — relevă Departamentul pentru Informații Publice al O.N.U.

De asemenea, comitetul a adoptat o rezoluție prin care cere Adunării Generale să-și reafirme sprijinul față de ideea proclamării Oceanului Indian ca zonă a păcii și de convocarea, în 1990, la Colombo, a unei conferințe consacrate acestei probleme. Totodată, comitetul a adoptat o rezoluție prin care se aprobă raportul secretarului general al O.N.U., Javier Perez de Cuellar, privind efectele climatice ale unui război nuclear.

În document se subliniază că, potrivit opiniei oamenilor de știință care au elaborat această rezoluție, în urma unui conflict cu arme nucleare în condițiile actuale nu ar mai fi nici învinși, nici învingători, ci doar distrugeri incalculabile, atît asupra centrelor urbane și industriale din diferite zone ale planetei, cît și asupra întregului sistem și echilibru ecologic al Terrei. Aceste concluzii sînt, totodată, argumente puternice în favoarea continuării și intensificării eforturilor de dezarmare, în primul rînd pentru eradicarea definitivă a armelor nucleare — se spune în raport.

Partidele social-democrate din țările nordice se pronunță pentru crearea de zone lipsite de arme chimice

HELSINKI 11 (Agerpres). — În capitala Finlandei au avut loc lucrările unui seminar, organizat de Comitetul social-democrat de cooperare cu mișcarea muncitorească nordică.

Într-un document intitulat „Politica externă în Nord", dat publicității cu prilejul seminarului, partidele social-democrate din țările nordice își exprimă intenția de a intensifica acțiunile comune pe plan extern, îndeosebi în sprijinul procesului de destindere, se pronunță pentru continuarea procesului de reducere și eliminare a armelor nucleare, precum și în favoarea reducerii echilibrate a armelor convenționale din Europa și a creării de zone lipsite de arme chimice.

Problema tineretului în dezbaterile actualei sesiuni a Adunării Generale a O.N.U.

NAȚIUNILE UNITE 11 (Agerpres). — În ajunul Zilei mondiale a tineretului, Comitetul pentru probleme sociale, culturale și umanitare al Adunării Generale a O.N.U. a adoptat proiectul de rezoluție intitulat „Problema tineretului", la care România este coautoare alături de alte state. Documentul cheamă statele și organele de resort ale O.N.U., organizațiile guvernamentale și neguvernamentale să acorde o atenție primordială elaborării și înfăptuirii de măsuri eficiente pentru exercitarea dreptului tineretului la învățătură și muncă.

Proiectul de rezoluție va fi prezentat spre aprobare celei de-a 43-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U.

Demersuri pentru soluționarea pe cale pașnică a problemelor Americii Centrale

CIUDAD DE GUATEMALA 11 (Agerpres). — Ministrul guatemalez al relațiilor externe, Alfonso Cabrera, a anunțat că duminică se va întîlni, la San Salvador, cu omologii săi din celelalte țări centroamericane pentru a examina perspectivele de pace în regiune — transmite agenția Efe.

Întîlnirea precedă Adunarea Generală a Organizației Statelor Americane (O.S.A.), programată să înceapă luni, în capitala salvadoriană, și pe a cărei agendă este înscrisă și problematica din America Centrală.

Dezechilibre comerciale în creștere între principalele țări capitaliste dezvoltate

TOKIO 11 (Agerpres). — În pofida neîntreruptelor proteste ale partenerilor săi occidentali, Japonia continuă să înregistreze noi surplusuri comerciale îndeosebi în schimburile sale cu S.U.A. și Piața comună. În octombrie, excedentul balanței comerciale a Japoniei a totalizat 7,686 miliarde dolari, a anunțat Ministerul nipon de Finanțe, precizînd că acesta este cu 13,1 la sută mai ridicat decît în octombrie 1987.

Din acest total, 3,511 miliarde dolari s-au înregistrat în schimburile cu S.U.A. și 2,030 miliarde — în schimburile cu C.E.E.

ORIENTUL MIJLOCIU

● Autoritățile israeliene au hotărît să închidă teritoriile ocupate Cisiordania și Gaza ● Situația se menține încordată în sudul Libanului

Autoritățile militare israeliene au hotărît să închidă teritoriile ocupate Cisiordania și Gaza timp de patru zile, începînd de sîmbătă, în timpul desfășurării sesiunii extraordinare a Consiliului Național Palestinian de la Alger — a anunțat televiziunea israeliană, citată de agenția A.D.N. Totodată, au fost luate măsuri pentru întărirea dispozitivului represiv prin amplasarea de noi efective militare și polițienești în Cisiordania și Gaza.

(Agerpres)

CAIRO 11 (Agerpres). — Într-un discurs rostit în fața unei reuniuni comune a Adunării Poporului și Consiliului Consultativ (S.H.U.R.A.) cu prilejul noii sesiuni parlamentare, președintele Egiptului, Hosni Mubarak, a declarat că Egiptul acționează pentru extinderea cooperării cu toate țările. Totodată, el a spus că revolta poporului palestinian are drept scop instaurarea păcii. „Israelul trebuie să-și dovedească buna credință și să coopereze cu țările arabe, întrucît pacea nu va putea fi instaurată prin încălcarea drepturilor altora" — a adăugat Hosni Mubarak.

DAMASC 11 (Agerpres). — Președintele Siriei, Hafez Al Assad, s-a întîlnit cu secretarul general al Ligii Arabe, Chedli Klibi, aflat la Damasc în cadrul unui turneu întreprins prin mai multe state membre. Au fost abordate probleme referitoare la raporturile dintre statele arabe și situația din Orientul Mijlociu.

TOKIO 11 (Agerpres). — Farouk Kaddoumi, șeful Departamentului politic al Organizației pentru Eliberarea Palestinei, și-a încheiat vizita la Tokio, în cursul căreia a avut convorbiri cu premierul nipon, Noboru Takeshita, cu ministrul de externe, Sousuke Uno, cu secretarul general al Partidului Liberal Democrat, de guvernămînt, Shintaro Abe, precum și cu alte personalități politice.

Întrevederile au prilejuit examinarea de ansamblu a situației din Orientul Mijlociu și a problemei palestiniene, precum și a raporturilor dintre Japonia și O.E.P. — informează agențiile KUNA și A.D.N.

BEIRUT 11 (Agerpres). — În sudul Libanului situația s-a menținut, vineri, încordată. Ciocniri sporadice au fost înregistrate în apropierea localităților Labaa și Ein Mier între luptătorii libanezi din rezistență și milițiile așa-zisei „Armate a Libanului de Sud" — creată și finanțată de Israel, informează agenția MENA.

Fermă condamnare a acțiunilor represive ale forțelor sud-africane în Namibia

NAȚIUNILE UNITE 11 (Agerpres). — Peter Zuze, președintele Consiliului O.N.U. pentru Namibia, a dat publicității, la Națiunile Unite, o declarație care condamnă cu fermitate represiunea practicată în acest teritoriu de forțele de ocupație sud-africane, represiune care periclitează inclusiv viața unor persoane nevinovate — transmit agențiile China Nouă și Taniug. Totodată, în declarație se face cunoscută „militarizarea fără precedent" a acestui teritoriu de către guvernul de la Pretoria, precum și așa-numita „înregistrare a alegătorilor" — în fapt o practică menită să asigure perpetuarea ocupării ilegale a Namibiei și să stopeze aspirațiile legitime ale poporului namibian la independență.

Pe de altă parte, Consiliul O.N.U. pentru Namibia atrage atenția întregii lumi asupra acestei situații și cere intensificarea eforturilor pentru soluționarea neîntîrziată a problemei Namibiei.

BAMAKO 11 (Agerpres). — În capitala Republicii Mali, Bamako, s-au desfășurat — sub auspiciile Organizației Unității Africane — lucrările unui seminar consacrat situației din Africa australă, la care au luat parte delegații din mai multe state de pe continent și ale mișcărilor de eliberare din regiune.

Documentul adoptat de participanți condamnă regimul de apartheid din Republica Sud-Africană și se pronunță pentru încetarea imediată a ocupării ilegale a Namibiei de către regimul rasist de la Pretoria, pentru aplicarea în practică a rezoluției 435 a Consiliului de Securitate privind independența acestui teritoriu. De asemenea, în document se subliniază că orice negocieri privind sudul Africii trebuie să se desfășoare cu participarea reprezentanților mișcărilor de eliberare din regiune.

MONROVIA 11 (Agerpres). — Comunicatul comun publicat la Monrovia la încheierea vizitei oficiale în Liberia a președintelui Mauritaniei, Maawiya Ould sid Ahmed Taya, și a convorbirilor cu șeful statului liberian, Samuel Doe, arată, între altele, că cele două părți condamnă în termeni fermi inumana politică de apartheid practicată de regimul minoritar sud-african și exprimă sprijinul luptei depline a poporului namibian pentru independență, sub conducerea Organizației Poporului din Africa de Sud-Vest (S.W.A.P.O.).

Noi acte de violență în R.S.A.

PRETORIA 11 (Agerpres). — În Republica Sud-Africană se înregistrează noi acte de violență generate de perpetuarea regimului de apartheid. Citînd surse din Pretoria, agenția M.A.P. informează că, în urma unor ciocniri între elemente ce sprijină guvernul și membri ai mișcării pentru transformări politice și sociale, două persoane de culoare au fost ucise într-un oraș din apropierea capitalei statului Natal. O a treia persoană, tot de culoare, a fost împușcată de poliție în cursul unei demonstrații desfășurate la mina de aur din Randfontein, în apropiere de Johannesburg.

GENEVA 11 (Agerpres). — La Geneva au avut loc consultări sovieto-americane în problema reglementării situației din sud-vestul Africii, transmite agenția T.A.S.S. Au fost examinate posibilități de a contribui la finalizarea, într-un termen cît mai scurt, a tratativelor dintre Angola, Cuba și R.S.A., cu participarea S.U.A., pentru aplicarea rezoluției 435 a Consiliului de Securitate al O.N.U.

Convorbiri româno-britanice

LONDRA 11 (Agerpres). — Tovarășul Manea Mănescu, vicepreședinte al Consiliului de Stat, care a participat, la Londra, la o reuniune organizată de Consiliul de Interacțiune, s-a întîlnit cu ministrul afacerilor externe al Marii Britanii, Geoffrey Howe. În cursul convorbirilor au fost evocate aspecte ale relațiilor bilaterale, precum și unele probleme ale vieții internaționale.

De asemenea, a avut o întîlnire cu ministrul comerțului, Alan Clark, cu care a examinat posibilitățile de extindere a relațiilor economice, cu deosebire a acțiunilor de cooperare în producție, inclusiv pe terțe piețe.

În cadrul primirii la Camera Comunelor a avut loc o convorbire cu un grup de parlamentari, cu acest prilej fiind discutate probleme de interes reciproc cu privire la dezvoltarea relațiilor dintre România și Marea Britanie.

Sesiunea Seimului R. P. Polone

VARȘOVIA 11 (Agerpres). — La Varșovia s-au desfășurat lucrările sesiunii Seimului R.P. Polone, transmite agenția P.A.P. Dezbaterile au prilejuit reliefarea semnificației redobîndirii de către Polonia a independenței în urmă cu 70 de ani. În alocuțiunea sa, deputatul Henrik Jablonski a evocat evenimentele din 1918, drumul parcurs de Polonia în acești ani, eforturile pe care le-a făcut poporul polonez pentru păstrarea ființei naționale în fața agresiunii din afară, pentru apărarea independenței și suveranității naționale.

Însemnătatea evenimentului aniversat a fost subliniată apoi de mareșalul Seimului, Roman Malinowski.

Seimul a aprobat, de asemenea, în cadrul sesiunii o serie de proiecte de legi.

Încheierea celei de-a treia runde de negocieri directe de pace dintre Iran și Irak

GENEVA 11 (Agerpres). — La Geneva s-a încheiat, vineri, a treia rundă de negocieri directe de pace iraniano-irakiene vizînd reglementarea conflictului din Golf pe baza rezoluției 598 a Consiliului de Securitate, desfășurate cu participarea și sub auspiciile secretarului general al O.N.U., Javier Perez de Cuellar, și a reprezentantului său personal, ambasadorul Jan Eliasson.

În cadrul actualei runde, Iranul și Irakul au convenit doar asupra unui schimb parțial de prizonieri de război, răniți sau bolnavi, prin intermediul Crucii Roșii și Semilunii Roșii.

La încheierea reuniunii plenare de vineri, Tariq Aziz, vicepremier și ministrul afacerilor externe al Irakului, a declarat presei că actuala rundă de negocieri a prilejuit dezbateri intense, dar persistă încă deosebiri în problemele vitale privind realizarea „planului de pace" avansat de secretarul general al O.N.U.

Ministrul afacerilor externe al Iranului, Ali Akbar Velayati, a relevat la rîndul său că dezbaterile au evoluat într-o direcție mai bună, deși, deocamdată, acest lucru nu a dus la rezultate practice.

Conducătorii delegațiilor celor două țări — relevă agenția T.A.S.S. — și-au exprimat speranța că următoarea rundă de negocieri va fi mai rodnică, reafirmîndu-și hotărîrea de a colabora constructiv cu O.N.U.

Preocupări social-economice în statele în curs de dezvoltare

CIUDAD DE MEXICO 11 (Agerpres). — Președintele Mexicului, Miguel de la Madrid, a inaugurat, în capitala țării, lucrările celei de-a XIX-a reuniuni la nivel ministerial a Organizației Latino-Americane a Energiei (O.L.A.D.E.). El s-a pronunțat pentru folosirea tuturor posibilităților care stau la îndemîna celor 26 de state membre ale organizației în vederea intensificării și lărgirii cooperării regionale în domeniul energetic și creșterii în acest sens a rolului O.L.A.D.E. Vorbitorul a evidențiat necesitatea ca O.L.A.D.E. să-și aducă o contribuție sporită la soluționarea problemei datoriei externe regionale, estimată în prezent la aproximativ 420 miliarde de dolari.

JAKARTA 11 (Agerpres). — Pentru a acoperi necesarul de electricitate al țării, în următorii cinci ani Indonezia va face investiții importante în construcția de centrale electrice și rețele de distribuție. Viitoarele hidro și termocentrale vor avea o putere instalată totală de 3 537 megawați. Tot în această perioadă urmează să fie construite peste șase mii de kilometri de linii de transmisie a energiei electrice, relatează agenția Taniug.

BRAZZAVILLE 11 (Agerpres). — Guvernul R.P. Congo a adoptat o serie de măsuri pentru a se realiza stabilitatea pe plan financiar, precum și un program de perspectivă privind investițiile publice, eșalonat pînă în anul 1995 — informează agenția congoleză de presă A.C.I. Printre măsurile preconizate se află reducerea costurilor de producție în întreprinderile publice, precum și impunerea unor taxe suplimentare pe importurile de băuturi alcoolice și tutun, sumele astfel obținute urmînd a fi folosite pentru finanțarea unor proiecte pe plan social.

KAMPALA 11 (Agerpres). — În cadrul unei conferințe de presă, la Kampala, președintele Ugandei, Yoweri Museveni, s-a pronunțat pentru dezvoltarea cooperării comerciale și economice dintre țara sa și statele din nordul Africii. El a precizat că, pe baza resurselor naturale și a potențialului uman și material ugandez și nord-african utilizat judicios în cadrul unor acțiuni comune echitabile, se pot obține realizări deosebite în aceste domenii, contribuindu-se, astfel, la procesul regional de dezvoltare.

CARACAS 11 (Agerpres). — Candidatul la funcția supremă în stat în perspectiva alegerilor prezidențiale din Venezuela, de la 4 decembrie a.c., din partea Mișcării pentru Socialism (M.A.S.), Teodoro Petkoff, s-a pronunțat pentru măsuri adecvate vizînd soluționarea problemei datoriei externe naționale — relatează agenția I.P.S. El a expus principalele puncte din proiectul de program guvernamental al partidului său, optînd pentru o aprofundare a măsurilor de transformări democratice din țară.

AGENȚIILE DE PRESĂ TRANSMIT:

ACREDITARE. Președintele Republicii Camerun, Paul Biya, a primit pe Mircea Andrei, care și-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Socialiste România în această țară.

PRIMIRE LA BERLIN. Erich Honecker, secretar general al C.C. al P.S.U.G., președintele Consiliului de Stat al R. D. Germane, l-a primit, la Berlin, pe Wolfgang Schaeuble, ministru cu însărcinări speciale, șeful cancelariei guvernului vest-german. De ambele părți s-a subliniat importanța îmbunătățirii, în continuare, a relațiilor dintre cele două state germane, ca factor stabilizator în evoluția situației internaționale. Erich Honecker a relevat, de asemenea, că este necesar ca atît R. D. Germană, cît și R. F. Germania să contribuie activ la impulsionarea procesului dezarmării, inclusiv la dezarmarea nucleară.

CONVORBIRI. Regele Bhumibol, al Thailandei, a conferit la Bangkok cu Li Peng, premier al Consiliului de Stat al R.P. Chineze, în legătură cu modalitățile de extindere a relațiilor bilaterale. Abordînd aspecte ale situației internaționale, părțile au constatat o apropiere a punctelor lor de vedere.

LA MOSCOVA au avut loc convorbiri între Eduard Șevardnadze, ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., și Jaromir Johanes, ministrul afacerilor externe al R.S. Cehoslovace, aflat în vizită în capitala sovietică. Au fost examinate probleme ale colaborării sovieto-cehoslovace, precum și un cerc larg de probleme ale vieții internaționale.

PROTEST. Ministrul japonez al afacerilor externe, Sousuke Uno, a convocat vineri pe ambasadorul S.U.A. la Tokio, Mike Mansfield, căruia i-a remis un puternic protest în legătură cu faptul că un distrugător american a lansat, în cadrul unui exercițiu, cîteva rachete care au fost pe punctul de a lovi o navă de patrulare niponă.

PENTRU INTENSIFICAREA RELAȚIILOR CU ȚĂRILE SOCIALISTE. Ministrul mexican al relațiilor externe, Bernardo Sepulveda, s-a pronunțat pentru intensificarea și diversificarea raporturilor dintre Mexic și țările socialiste. El a evidențiat importanța contactelor bilaterale pentru impulsionarea schimburilor comerciale și a cooperării economice dintre țările respective, menționînd că mai există încă posibilități, căi și mijloace încă insuficient explorate și puse în valoare, care ar putea ridica la un nivel superior cooperarea dintre Mexic și statele socialiste.

CONSILIUL NAȚIONAL (parlamentul) al Austriei a marcat, printr-o ședință specială, proclamarea primei republici în această țară (1918—1938), în urmă cu 70 de ani. Președintele parlamentului, Leopold Gratz, a rostit o cuvîntare.

GUVERNUL OLANDEI nu se va conforma hotărîrilor N.A.T.O. privind modernizarea armelor nucleare cu rază scurtă de acțiune fără a avea consultări prealabile cu Parlamentul, a declarat ministrul olandez al apărării, Frits Belkstein, într-o alocuțiune rostită în forul legislativ.

COMISIA PENTRU PROBLEMELE APĂRĂRII A BUNDESTAGULUI vest-german a hotărît ca, de la baza americană Wiesbaden-Erbenheim din R.F. Germania, să fie eliminate avioanele militare, aici urmînd să rămînă doar 100 elicoptere. Comisia a cerut guvernului R.F. Germania ca, împreună cu guvernul S.U.A., să găsească o soluție în acest sens.

ÎNTR-O DECLARAȚIE dată publicității clandestin, în Paraguay, partidul comunist din această țară a chemat populația să intensifice acțiunile pentru democratizarea vieții politice interne și să dejoace orice încercări de a se împiedica o evoluție spre un guvern de amplă reprezentare a forțelor democratice populare paraguayene. Documentul subliniază necesitatea de a se acționa ferm în direcția creării unui amplu front național antidictatorial, deschis tuturor forțelor progresiste din țară.

F-117 A. După cum a declarat un reprezentant oficial al Pentagonului — citat de agenția T.A.S.S. — în dotarea forțelor armate ale S.U.A. se află în prezent 52 de avioane de vînătoare de tipul F-117 A, fabricate de corporația „Lockheed" după tehnologia „Stealth", care le face, practic, invizibile pentru instalațiile radar.

NEGOCIERI. La Manila se desfășoară negocieri între reprezentanții guvernului filipinez și ai Fondului Monetar Internațional (F.M.I.). În cadrul unei conferințe de presă, președintele Filipinelor, Corazon Aquino, a precizat că guvernul său nu va accepta acele condiții impuse de F.M.I. care contravin intereselor poporului filipinez. Totodată, Aquino și-a exprimat speranța că grupul de creditori externi va sprijini programele guvernamentale filipineze de creștere economică.

UN TANC PETROLIER de 65 000 t, prins în centrul unei puternice furtuni în nordul Atlanticului, s-a rupt, ieri, în două. Vasul s-a aprins apoi — a anunțat paza de coastă din provincia canadiană Newfoundland. La bordul navei „Odissey" — proprietate britanică sub pavilion liberian, care lansase apelul S.O.S. încă din ziua precedentă — se află 27—28 de persoane. Sînt în curs operațiuni de salvare, dar acestea sînt îngreunate de furtună și vîntul care suflă cu 70 km oră.

DIN ACTUALITATEA POLITICĂ

AMERICA LATINĂ: Spre o strategie comună la negocierile comerciale multilaterale

Zilele trecute, la Geneva a avut loc o reuniune, în cadrul căreia țările Americii Latine și din zona Caraibilor au examinat problema convenirii unei poziții comune în perspectiva sesiunii ministeriale a Comitetului de negocieri comerciale din cadrul „rundei Uruguay" a G.A.T.T. (Acordul General pentru Tarife și Comerț), care va începe la 5 decembrie la Montreal. Țelul reuniunii de la Geneva, așa cum a fost el prezentat de Carlos Perez del Castillo, secretar executiv al S.E.L.A., (Sistemul economic latino-american) a constat în consolidarea poziției de negociere a țărilor respective și căutarea de măsuri vizînd ameliorarea a ceea ce acesta a denumit „puterea de cumpărare" regională în raport cu statele capitaliste dezvoltate. Această din urmă formulă concentrează, de fapt, întreg cortegiul de dificultăți pe care țările respective le întîmpină în relațiile lor economice externe, atît din cauza datoriei externe, cît și a barierelor și discriminărilor comerciale la care sînt supuse de statele capitaliste dezvoltate.

Reuniunea de la Geneva a fost precedată de alte două întîlniri latino-americane, cea a Consiliului ministerial al S.E.L.A., desfășurată la Caracas, și cea a „Grupului celor opt", ale cărei lucrări au avut loc, recent, la Punta del Este, în Uruguay.

La Caracas, Consiliul a cerut Secretariatului S.E.L.A. să ia măsurile necesare pentru a revitaliza dialogul dintre America Latină și țările din zona Caraibilor, pe de o parte, și Statele Unite pe de altă parte, pentru a se aborda toate problemele ce confruntă regiunea. Totodată, Consiliul a însărcinat S.E.L.A. să inițieze negocieri separate cu Japonia, C.E.E. și țările scandinave în vederea rundei de negocieri comerciale multilaterale de la Montreal.

La Punta del Este, unde s-au întîlnit președinții a șapte state latino-americane — Argentina, Brazilia, Columbia, Mexic, Peru, Venezuela și Uruguay, reprezentînd aproape 80 la sută din populația și potențialul economic ale continentului — s-a încercat dezbaterea și formularea unor răspunsuri adecvate și viabile la cele mai îngrijorătoare probleme din regiune: datoria externă, încetinirea ritmului de creștere economică, impasul dialogului politic și economic cu statele industrializate, precum și necesitatea consolidării mecanismelor de cooperare regională.

Ca și la reuniunea Consiliului ministerial al S.E.L.A. de la Caracas, la Punta del Este principala temă a dezbaterilor a constituit-o problema uriașei datorii externe a statelor regiunii, care a depășit suma de 420 miliarde de dolari, cu consecințele sale nefaste atît asupra procesului dezvoltării, a comerțului exterior al statelor respective, cît și asupra nivelului de viață al milioanelor și milioanelor de latino-americani. De altfel, un raport al P.N.U.D. (Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare), dat publicității aproape concomitent cu reuniunea la nivel înalt de la Punta del Este, este mai mult decît grăitor în acest sens. Datoria externă a țărilor latino-americane constituie principala cauză a sărăcirii maselor populare — arată raportul respectiv. Numai în ultimii ani țările regiunii au restituit statelor industrializate 150 de miliarde de dolari, reprezentînd serviciul datoriei externe. Și datoria externă a țărilor latino-americane continuă să crească, iar creditorii, în cea mai mare parte bănci americane, înăspresc condițiile de acordare a împrumuturilor: astfel, dacă în anii '70, cum subliniază raportul citat mai sus, creditele pe termen lung se acordau cu o dobîndă medie de 6,8 la sută și pe o perioadă de 17 ani, în anii '80, dobînzile au sporit la 9,95 la sută, iar perioada s-a redus la 13 ani. Lipsa de fonduri, datorată eforturilor financiare pe care statele respective le fac pentru a plăti ratele scadente la datoria externă, a dus la reducerea investițiilor productive, la paralizarea a numeroase programe de dezvoltare și implicit la reducerea locurilor de muncă. Numărul șomerilor a sporit, iar cel al săracilor s-a ridicat la 180 de milioane, ceea ce reprezintă 40 la sută din populația Americii Latine.

Abordînd diferitele aspecte ale „dialogului pentru dezvoltare" cu țările industrializate, propus de Argentina, participanții la sesiunea la nivel înalt de la Punta del Este au subliniat necesitatea înlăturării practicilor protecționiste, a măsurilor comerciale restrictive și discriminatorii aplicate de S.U.A. și de alte state industrializate în relațiile cu unele țări latino-americane. Acest aspect s-a regăsit și în cadrul lucrărilor reuniunii S.E.L.A. de la Geneva. Devenită exportator net de capital, America Latină — așa cum evidențiază un raport al C.E.P.A.L. (Comisia economică a O.N.U. pentru America Latină) prezentat reuniunii — și-a văzut diminuate importurile cu peste 40 la sută în perioada 1981—1987. Tot atît de adevărat este că aceasta s-a datorat și „căderii libere" a prețurilor la materiile prime, principalele produse de export ale zonei.

Toate aceste aspecte, ca și perspectiva ca pe parcursul negocierilor comerciale din cadrul „rundei Uruguay" să se liberalizeze schimburile în sectorul serviciilor, măsură pentru care acționează statele capitaliste dezvoltate, fac cu atît mai necesare eforturile depuse de țările latino-americane pentru a-și coordona poziția la negocierile comerciale multilaterale ce se vor desfășura la Montreal. S.U.A., Japonia, Australia, Noua Zeelandă și C.E.E. au cerut liberalizarea serviciilor — bănci, investiții, asigurări, telecomunicații, transporturi etc. — știut fiind că acestea reprezintă aproape o treime din comerțul internațional. S.U.A. au făcut chiar din această condiția prealabilă a unor noi negocieri. Țările în curs de dezvoltare s-au opus însă, considerînd că liberalizarea serviciilor reprezintă, cum nota publicația franceză „Le Monde Diplomatique", „afacerea bogaților". În același timp, statele lumii a treia susțin că mai urgent este să se treacă la înlăturarea protecționismului ce afectează din ce în ce mai mult exporturile lor de mărfuri spre piețele statelor capitaliste industrializate.

În aceste condiții, așa cum a reieșit din dezbaterile diferitelor reuniuni ale țărilor latino-americane, ca și ale altor țări în curs de dezvoltare, se impune cu necesitate o strategie comună a acestora, trecînd peste eventualele interese diferite, pentru consolidarea poziției lor în negocierile cu statele capitaliste dezvoltate, astfel încît aceste negocieri să ducă la o liberalizare efectivă a comerțului mondial, prin eliminarea protecționismului, a practicilor discriminatorii existente.

Valentin PĂUNESCU

FILIPINE: Opoziție crescîndă față de prezența bazelor militare străine

Acordul încheiat recent între Filipine și Statele Unite în problema bazelor militare americane din arhipelag continuă să stîrnească vii reacții și comentarii în rîndul cercurilor politice și al presei filipineze. Sînt frecvente luările de poziție critice în legătură cu această nouă înțelegere ce permite Statelor Unite să utilizeze pentru încă doi ani bazele pe care le deține. Mai mult, organizațiile sindicale filipineze și-au anunțat intenția de a organiza noi manifestații de protest fată de prezența bazelor străine, continuînd astfel șirul demonstrațiilor care au însoțit întreaga desfășurare a negocierilor începute cu mai bine de șase luni în urmă.

După cum este cunoscut, la un an după ce Filipinele și-au obținut, în 1946, independența, era semnat un acord, valabil pînă în 1991 (fiind prevăzute la fiecare cinci ani consultări pentru revizuirea sa), prin care se permitea Statelor Unite să instaleze în arhipelagul filipinez o vastă structură militară pe o suprafață de circa 240 000 de hectare, incluzînd două din cele mai importante baze americane din străinătate. Prima dintre acestea — Subic Bay — este cea mai mare bază operațională a S.U.A. în afara teritoriului național și principalul punct de acostare pentru flota a VII-a americană, care, între altele, supraveghează căile de navigație dintre zona Golfului, bogată în petrol, pe de o parte, Japonia și coasta de vest a S.U.A., pe de alta. Cea de-a doua bază — de la Clark Fields — a fost destinată forței a 13-a aeriene americane, incluzînd 8 000 de soldați, trei escadrile de vînătoare, cinci de transport, un grup de antrenament tactic, un uriaș centru de operațiuni și comunicații. În plus, cele două mari baze folosesc 43 000 de angajați filipinezi.

Este cum nu se poate mai clar că pentru Statele Unite bazele deținute în Filipine au o însemnătate deosebită — recunoscută deschis și de oficialitățile americane —, ele constituindu-se într-un cap de pod logistic al armatei S.U.A. în Pacific, regiune deosebit de sensibilă a globului.

În ce-i privește pe filipinezi, de-a lungul anilor au devenit tot mai vizibile puternicele lor resentimente fată de prezența militară străină, privită ca o lezare a prerogativelor de independență și suveranitate națională, ca o cale de amestec direct în treburile interne ale țării, de condiționare a opțiunilor lor politice. Nu întîmplător, din 1947 și pînă în prezent, acordul a fost revizuit în repetate ocazii, în sensul restrîngerii atît a ariei, cît și a dispozitivului militar american, impunîndu-se tot mai mult, cu prioritate, interesele filipineze. Astfel, la tratativele anterioare, din 1983, s-a obținut o creștere a compensațiilor americane de la 400 la 900 milioane de dolari pentru perioada 1985—1989. Deși detaliile noii înțelegeri intervenite acum nu au fost date publicității, agenția D.P.A. remarca faptul că Statele Unite vor plăti pe viitor pentru bazele lor din Filipine aproape de trei ori suma de pînă acum.

Aceasta nu a diminuat însă opoziția manifestată în rîndurile celor mai largi cercuri ale populației filipineze față de prezența militară străină, apreciată pe bună dreptate ca un factor de încordare, cu consecințe serioase asupra problemelor cu care se confruntă țara. Îndeosebi în ultimii ani a devenit tot mai clar locul pe care îl ocupă în balanța evoluțiilor interne presiunile din afară exercitate pentru păstrarea Filipinelor în sfera intereselor americane. Pe de altă parte, a devenit tot mai evidentă voința exprimată de filipinezi de a-și exercita drepturile la suveranitate și independență asupra întregului teritoriu al țării. Este semnificativ în acest sens că, urmare directă a acestor evoluții, în Constituția țării au fost înscrise o serie de prevederi antinucleare, diferite personalități politice susținînd deschis că nici un avantaj material sau financiar nu poate compensa prejudiciile și riscurile generate de prezența armelor nucleare în țară.

Într-o declarație făcută la Manila, secretarul filipinez pentru afaceri externe, Raul Manglapus, a arătat că acordul recent încheiat între Filipine și Statele Unite nu permite stocarea și instalarea de arme nucleare pe teritoriul țării fără aprobarea guvernului filipinez. La rîndul său, președintele Comitetului senatorial pentru relații externe, Leticia Ramos Shahani, a lansat un apel la înlăturarea armelor nucleare, pentru reducerea tensiunii regionale și globale. Ea a subliniat că numai în aceste condiții țările în curs de dezvoltare își vor putea continua eforturile pentru soluționarea problemelor economice și sociale cu care se confruntă și se va putea trece la rezolvarea pe cale pașnică, prin tratative, a diverselor conflicte zonale.

O serie de precizări importante au fost făcute și în legătură cu durata noului acord. Astfel, ministrul de externe filipinez a arătat că acesta se referă numai la perioada următorilor doi ani care au mai rămas pînă la expirarea acordului existent, neincluzînd nici o prevedere care să implice automat negocieri în scopul prelungirii sale după 1991. Potrivit unui comunicat oficial al președintelui țării, Corazon Aquino, prezența bazelor militare pe teritoriul arhipelagului va înceta la 16 septembrie 1991, dată la care expiră actualul acord, dacă nu va fi încheiat altul nou. Salutînd această declarație, senatorul filipinez Rene Sanguisag a subliniat că, în acest fel, Statele Unite și întreaga lume pot lua cunoștință de poziția oficială a guvernului filipinez, poziție ce respectă prevederea constituțională potrivit căreia, după expirarea actualului acord, „bazele militare străine, trupele sau instalațiile aferente nu vor mai fi admise în Filipine decît în condițiile unui alt tratat ratificat de Senat".

Observatorii din Manila sînt de părere că, avînd în vedere opoziția în continuă creștere nu numai în opinia publică, dar și în cercurile oficiale, față de consecințele negative ale existenței bazelor militare străine pe teritoriul țării, autoritățile de la Washington vor căuta să înceapă cît mai curînd posibil noi negocieri cu guvernul filipinez, cu scopul de a putea asigura prezența militară în arhipelag și după 1991. Rămîne de văzut însă dacă preocuparea tot mai intensă a cercurilor politice și a opiniei publice filipineze pentru consolidarea suveranității țării, pentru acordarea unei priorități absolute intereselor naționale de dezvoltare pașnică nu vor intra în conflict cu o prezență străină care devine tot mai stînjenitoare.

Radu BOGDAN

REDACȚIA SI ADMINISTRAȚIA : Cod 71 341. București Piața Scînteii nr. 1. Tel. 17 60 10. 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale și difuzorii din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" — Sectorul export-import presă P.O. Box 12—201, telex 10376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64—66. Tiparul : Combinatul poligrafic CASA SCÎNTEII 40 360